Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Grandjean, Poul Bredo.
Titel | Title:	Den Graae'ske Slægtebog.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : A. Rosenbergs Bogtrykkeri, 1914
Fysiske størrelse | Physical extent:	101 s., 17 tav. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DEN

GRAAE'SKE SLÆGTEBOG

UDARBEJDET AF

POUL BREDO GRANDJEAN

1915 Cjv 24

KJØBENHAVN
A. ROSENBERGS BOGTRYKKERI
MCMXIV.

DEN

GRAAE'SKE SLÆGTEBOG

UDARBEJDET AF

POUL BREDO GRANDJEAN

KJØBENHAVN
A. ROSENBERGS BOGTRYKKERI
MCMXIV.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

FORORD.

Denne Slægtebog udgives paa Foranledning af Hr. Fuldmægtig F. G. J. Graae, der ligeledes bekostede den af afdøde Pastor Immanuel Barfod forfattede Stamtavle over Slægten. Medens Stamtavlen, der udkom 1882, omfattede alle de kendte Descendenter efter Købmand i Svendborg Jørgen Pedersen Graae, baade agnatiske og kognatiske, indeholder nærværende Arbejde kun Agnaterne, altsaa de Personer, som bærer Navnet Graae. „Den Graae'ske Slægtebog" adskiller sig endvidere fra sin Forgænger derved, at der nu meddeles personalhistoriske Oplysninger af forskellig Art om de enkelte Slægtsmedlemmer. Selve det genealogiske Stof er revideret efter Kirkebøgerne (Kb.) og andre Kilder, en lang Række fejlagtige Data er rettede. I den i Aaret 1910 afdøde Frøken Birgitte Graaes Gemmer fandtes et gammelt Papir, der udviste, at den ældste kendte Mand, ovennævnte Jørgen Pedersen Graae, var Søn af Peder Nielsen Graae, denne igen af Niels Larsen Graae. Det interessante Dokument blev for faa Aar siden efter Fuldmægtig Graaes Udsagn udlaant til Hr. Justitsraad Sophus Elvius, der imidlertid (ifølge Skrivelse af 30. Okt. d. A. til Hr. Højesteretssagfører Gustav Graae) erklærer ikke at have nogen Erindring om dette, som han ikke ser sig i Stand til at bringe til Veje; det er højst beklageligt, at jeg ikke har kunnet underkaste det gamle Papir en nøjere Prøvelse.

Enhver, der har lettet mig Udarbejdelsen af denne Bog, bedes modtage en erkendtlig Tak, særlig takker jeg for den Imødekommenhed, man har vist mig i Landsarkiverne i Odense og Lund, hvor jeg, ligesom i Ystad, har samlet Materiale til Slægtens Historie. Tilføjelser og Rettelser bedes sendt til Fuldmægtig F. G. J. Graae, Pilealléen 9, F.

Kjøbenhavn i November 1914.

P. B. Grandjean,
Registrator i Rigsarkivet.

INDLEDNING.

Navnet Graa (Graae) er opstaaet som Øgenavn; endnu i nyere Tid haves et Eksempel paa, at en Jacob Graa hed saaledes efter sit Udseende [1]). Det kan som en Sidebemærkning anføres, at Tilnavnet »den graa« paa oldislandsk ikke hentyder til Farve eller Udseende, men derimod til Sindelag, idet Ordet egentlig betyder »den ulvesindede«; den graa(brune) Ulvs Egenskaber, Grumhed og Fjendtlighed, skulde da kendetegne Navnets Bærer.[2]) Farve-Navne, Hvid, Sort, Graa, Brun, Blaa, Grøn og Rød, hører iøvrigt til de ældste Slægtsnavne, kun Navnet Gul findes ikke. Graa-Navnet kendes i Danmark helt tilbage til Middelalderen, da en nu uddød Adelsslægt førte dette Slægtsnavn og følgende Vaaben: en Regnbue af blaat, Guld og rødt mellem tre seksoddede, røde Stjerner i Sølv-Felt, paa Hjelmen to Vesselhorn, det ene delt af blaat og rødt, det andet af Guld og blaat. Af denne uradelige Slægt, der holdt til paa Lolland, nævnes Iver Graa i Sjælstofte 1397, Landsdommer i Lolland Jørgen Graa 1530.[3]) Naar det i ældre Tid har været antaget, at et Medlem af denne Adelsslægt skulde have anlagt Landsbyen Gråmanstorp i Kristiansstad Len i Skaane [4]), er dette urigtigt, Byen har sit Navn af Mandsnavnet Grimme, Gryme, og benævnes da ogsaa i Middelalderen Grymelstrop, senere Gremestrup og Graamendstorp [5]). Som nedenfor anført har en Slægt Graae senere levet i Skaane.

Som Bondenavn træffes Navnet langt tilbage i Tiden. Hans Graa i Bødstrup nævnes i Tranekjærs Lens Sagefaldsregnskab 1500—01 [6]), i første Halvdel af det 16. Aarhundrede boede Nis Graa i Pisselhøj, Aars Herred, Aalborg Amt, Peder Graa i Vium, Lysgaard Herred, Viborg Amt, Rasmus Graa 1552 i Radsted, Musse Herred paa Lolland [7]). Niels Graa levede 1568 i Øster Skjerninge Sogn, Sunds Herred, Svendborg

[1]) Dansk Navneskik, pag. 75. — [2]) Finnur Jónsson: Tilnavne i den islandske Oldlitteratur, Aarb. f. nordisk Oldkyndighed og Hist. II R., 22 Bind, pag. 259. — [3]) Thiset og Wittrup: Nyt dansk Adelslexicon. — [4]) Svend Bring: Monumenta Scanensia I, 307. [5]) A. Falkman: Ortnamnen i Skåne, etymologisk försök, pag. 130. — [6]) Lütken: Bidrag til Langelands Historie, pag. 566. — [7]) A. Thiset: Fru Eline Gøyes Jordebog.

Amt, paa en Gaard i »Skerningballi«, som skulde svare Landgilde til Præstegaarden.[1]) Ogsaa flere Præster af Navnet Graa virkede i det samme Aarhundrede i Fyen. Oluf Lauritzen Graa (død 1599) var 1555 Sognepræst til Sønder Højrup og Gjestelev i Vinding Herred, Svendborg Amt, hans Søn John Olufsen Graa fik 1591 Ekspektance paa Skaarup og Tved Sognekald i Sunds Herred, ligeledes i Svendborg Amt, og beklædte Provsteembedet fra 1622, hans Søn igen Jens eller Hans Johnsen Graa (født ca. 1595, død 1670) efterfulgte 1626 Faderen i Embedet.[2])

En af de Ældre i Slægten har overfor Fuldmægtig F. G. J. Graae udtalt, at Slægten stammede fra Sverige, det har yderligere i Familien været Tradition, at en af Forfædrene var en Borgmester Niels Graae. Paa det i Forordet omtalte, nu desværre bortkomne Papir, der, som meddelt, fandtes i Frøken Birgitte Graaes Gemmer, stod. under hverandre, følgende Navne: Niels Larsen Graae, Peder Nielsen Graae, Jørgen Pedersen Graae. Den sidstnævnte opføres i Barfods Stamtavle som Slægtens Stamfader. At Peder Nielsen Graae virkelig var Jørgen Pedersen Graaes Fader, er bevist, nu er Spørgsmaalet kun, hvem er Niels Larsen Graae? I en gammel Bog med Familieoptegnelser skriver Premierløjtnant, Overkystbefalingsmand, senere Møller i Svendborg Niels Graae, at hans Oldefader, Raadmand i Svendborg Knud Jørgensen Graaes Fader, som han mærkeligt nok urigtigt kalder Christen Graae, havde været Foged eller Forvalter, »men hvordan han kom her til Byen, ved jeg ikke, dog tror jeg, at han var Borgmester«.

Traditionen om den svenske ɔ: skaanske Afstamning og om en af Forfædrenes, imidlertid ikke Knud Graaes Faders, men hans Oldefaders Stilling som Borgmester sammenholdt med Navnet Niels Larsen Graae, der stod paa det gamle Papir, har bevirket, at man har haft Opmærksomheden henvendt paa Borgmester Niels Lauritzen (Larsen) Graae i Ystad, død der 1664, og antaget, at han kunde være Peder Nielsen Graaes Fader. For Alderens Skyld passer dette nogenlunde. Peder Nielsen Graae er antagelig født 1620, Borgmesteren 1599, begge Fødselsaar udregnede efter de neppe særlig paalidelige Angivelser af deres Alder, da de dør.

Nedenfor opstilles en skitseret Stamtavle over Ystad-Slægten. Som det vil ses, findes der ingen Skifte efter Borgmesteren. Mod den Antagelse, at denne skulde være Peder Nielsen Graaes Fader, taler den Kendsgerning, at kun den ene af Borgmesterens Sønner, den nedennævnte Raadmand Hans Graae, paa Epitaphiet i Ystads St. Marie Kirke afbildes som voksen, de andre to Sønner er portrætterede som Børn.

Niels Lauritzen Graae havde, som det vil ses af Ystad-Stamtavlen, en Fætter, Niels Madsen Graae, der ogsaa kunde være Peder Nielsen

[1]) De ældste danske Arkivregistraturer V, 1031. — [2]) Wibergs Præstehistorie.

Graaes Fader, i saa Fald er Traditionen om en Borgmester jo imidlertid helt forkert. En Sammenblanding af disse to Personer kunde tænkes. Antagelsen om Afstamningen fra Ystad kan ikke bevises, helt udelukket er det jo ikke, at der i Fremtiden tilfældigt vil kunne findes andre Kilder, som kan kaste Lys over Sagen.

I det 17. Aarhundrede levede Præster af Navnet Graa i Sjælland og Jylland. Ikke mindst i Jylland var Navnet kendt.

En Niels Graa boede 1658 i Viborg, Peder Nielsen Graa, der holdt Bryllup i Aaret 1662, var Skræder i samme By, hvor en Slægt Graa blomstrede. Ogsaa i Horsens, Nibe, Lemvig, Aalborg, Randers og Ringkjøbing træffes Navnet i det 16. og 17. Aarhundrede.[1]) Hertil kommer en norsk Slægt Graa. Det skal endelig ikke forbigaas, at nedennævnte Jørgen Pedersen Graaes Enke Cathrine Knudsdatters anden Mand, Købmand i Svendborg Jens Hansen, kaldte sig Graae, han og hans Børn vedkommer lige saa lidt dette Arbejde som en tredie Svendborg Familie Graae, hvis Stamfader var i Tjeneste hos et Medlem af den her behandlede Slægt, efter hvilken han tog sit Navn.

---

[1]) Velvillig Meddelelse af Hr. Arkivsekretær Nygård.

SLÆGTEN GRAAE
I YSTAD.

Niels Graae.

Sønner (A1—A2):

A 1. Matz Nielsen Graae. Handelsmand i Ystad, betalte i 1611 Told af 80 Tdr. Byg og Ølsise af 60 Tdr. gement Øl, som han havde udtappet og solgt.[1]) Skifte holdtes efter ham 29. Jan. 1622.[2])

Gift med Gundel Jensdatter. [Ungkarl Hertuig Spiekermandt nævnes som hendes Fæstemand i Matz Graaes Skifte].

Mindst 2 Børn (B 1—B 2):

B 1. Jens Matzen Graae, var sin egen Værge ved Skiftet efter Faderen. Er maaske identisk med den »Jens Graa« som Jørgen Urne 31. Dec. 1630 faar Befaling til at forhjælpe, »saa vit Loug oc Ret er«.[3])

B 2. Niels Matzen Graae, hans »Faderbroder« Lauritz (Laurs) Nielsen Graae var hans Værge ved Skiftet efter Faderen.

A 2. Lauritz Nielsen Graae. Borger og Handelsmand i Ystad. Solgte Øl, baade gement og Rostockerøl, bl. a. til forskellige Adelige i Omegnen, drev Handel med Korn og Kramvarer, indførte saaledes Humle, Kander, »Kauring brødt« o. s. v.[4])

Skænkede i Paaskeugen 1628 i sit Testamente 100 Daler Mønt til Skolen i Ystad[5]), samtidig 100 Daler til Hospitalet[6]). Til Vor Frue Kirke, der nu kaldes Marie Kirken, gav han 100 Daler, hans Hustru 50 Daler, hvorfor deres Navne senere blev malede paa en Mindetavle over Kirkens Velgørere.[7])

---

[1]) Ystad Told- og Acciseregnskab 1611—12 (Rigsarkivet i Kjøbenhavn). — [2]) Ystad Skifteprotokol 1622—94, fol. 1 (Landsarkivet i Lund). — [3]) Skaanske Tegnelser 1623—32, fol. 442. — Hans Søn er maaske den »Matz Jensøn Graa af vor Købsted Ysted«, som en vis Jochum Hansen af Amsterdam 4. Febr. 1657 faar Brev paa at maatte paagribe eller lade paagribe; M. J. Graa skylder nemlig Jochum Hansen en Summa Penge, som han ikke vil betale efter tvende Bytings og Landsdommers Domme, men sig fra et Sted til et andet begiver, naar han søges eller anmodes om bemeldte Sums Betaling. Skaanske Registre 1648—60, fol. 444. — [4]) Ystads Told- og Acciseregnskaber 1606 og flg. Aar. — [5]) Ekstrakt af Ystads Fundatsbog i Pakken »Diverse handlingar«, Ystads Stadsarkiv. — [6]) N. C. Psilander: Ystads historia, pag. 84. — [7]) Do. pag. 312, jvfr. pag. 24.

Gift med Anne Pedersdatter (»Anne Peder Jydes«), død før 1617 (Datter af Handelsmand og Raadmand i Ystad Peder Jyde og Anne Lauritzdatter[1])).

Mindst 3 Børn (B 1—B 3):

B 1. Niels Lauritzen Graae, født ca. 1599, Borger og Handelsmand i Ystad, hvor han drev omfattende Forretninger. Nævnes første Gang i Toldregnskabet for 1623—24, indførte da to Øxen, i de følgende Regnskaber indtager han en fremskudt Plads blandt Byens Købmænd; han handler med Korn, Mel, Gryn, Malt, Smør, islandsk Fisk, Flæsk, Allun, Potaske o. s. v. Han skødede 6. Juli 1632 en Gaard og Grund i Ystad til Kræmmeren Mathias Gieffueke.[2])

Nævnes som Raadmand 1631[3]) blev Borgmester 1636[4]), søgte 1657 om Afsked fra sidstnævnte Bestilling. Hans Ansøgning, der er forsynet med hans egenhændige Underskrift, men som er skrevet med en anden Haand, lyder som følger:

STORMEGTIGE HØYBAARNE FØRSTE OCH HERRE ALLERNAADIGSTE KONNING.

Jeg fattige Mand, Eders Kongl. Maytz underdannigste Tienere och Indvaahner udi Ydsted, formedelst min høye Alderdom och store Schrøbelighed foraarsagis Eders Kongl. Mayt. paa det allerunderdannigste och ydmyggeligste at anmode at mig naadigst motte bevilgis min Borgemesterdoms Bestilling (som jeg udi mange Aar hafuer betient) at maa quitere och resignere, naadigst anseendis, at jeg for Alderdom och Suaghed samme Bestillings Besueringer ey, saasom jeg underdannigst gierne ville og burde, kand administrere och betiene, som af min gunstige Her Slotzherris och andre Gotfolchis af Adel och Uædel deris Kundschab schal sandferdig befindis. Beder derfore underdannigst och ydmyggeligst, at jeg naadigst motte fra samme Bestilling forlofuis och fra alle Byens Sager, Toug och Nefninger vere for-

---

[1]) 20. Febr. 1617 holdtes i Ystad »it venligt Arfueschifte, Contract oc Forligelsemaal« mellem hende og hendes salig Mands, P. Jydes Børn og Børnebørn, »som vaare Lauritz Graaes Bøern«; de sidstnævnte arvede en Søsterlod efter Morfaderen. 25. s. M. tilkendegav Arvingerne paa Raadhuset, at de rigtigt havde annammet Arven; »erlig och velacht Mand Lauritz Nielsøn Graa, voris Medborger« mødte da paa Sønnen Jens Lauritzens, »erlig og velfornumstig« Niels Lauritzen paa sine egne og Henrik Gertsen paa sin Hustru Benthe Lauritzdatters Vegne. Skiftepakke 1611—63. — [2]) Den nævnte Pakke »Diverse handlingar«. Han bogstaverer her selv sit Navn »Graae« og forsegler med et desværre nu ganske utydeligt Segl, trykt paa Papiret med Voksunderlag. — [3]) Bilag til Ystad Byfogedregnskab 1637—38 (Rigsarkivet i Kjøbenhavn). — [4]) Jvfr. den nuværende Indskrift paa hans Epitaphium, hvor det siges, at han var Borgmester paa 21. Aar.

schonet, undertagendis Hans Kongl. Maytz Schat och Tunge, som jeg af yderste Efne och Formufue vil schylde och udgiøre, saa lenge Gud mig noget vil forlehne, forventendis underdannigst herpaa et mild och naadigt Suar, det Gud vil belønne, under huis almegtigste Protection jeg Eders Kongl. Mayt. ydmyggeligst vil hafue befalet, forblifuendis

Eders Kongl. Maytz
underdannigste Thienere
indtil Døden
Niells Lauritzon Graae.
E. Haand.

Ex Ydsted den 1. July
Ao 1657

Ansøgninger bærer følgende Paategning af Lensmanden paa Malmøhus:

Er Borgemester af sin Alder besuert, undschylder ded nok at besuere hannem videre, och bør derforre hans Colleger at tage sig Verket an, som de ville dennem schulle ske udi saadan tilfälle, intil Tiderne blifue saaledis, anderledis kan disponeris.

Helsenborg den 21. July 1657
Axel Urop
m. m. propria.

Afskedsbegæringen blev bevilget 21. Sept. 1657.[1]) Han døde 7. Okt. 1664 i Ystad i sin Alders 65. Aar. Der er ikke fundet Skifte efter ham[2]), ej heller efter nogen af hans tre Hustruer.

Paa den søndre Side af St. Marie Kirke opførte han et Begravelseskapel, som i Midten af forrige Aarhundrede blev nedrevet, efter at det en Tid havde været benyttet til Sakristi; under Gulvet fandtes da en muret Grav med flere Lig. Hans Søn, Raadmand Hans Graae, lod her paa den vestre Væg opsætte et Epitaphium, som efter Kapellets Nedrivning blev ophængt paa den Pille, der er nærmest det Sted, hvor Kapellet laa[3]); nu er Epitaphiet, der er 315 cm. højt og 173 cm. bredt opsat i Kirkens vestre Ende, lige i Hjørnet mod Nord. Indskriften lyder:

»B. Niels Graa, fordum Borgmester i Ysted paa 21 Aars Tid, død 1664 i hands Alders 61 [!] Aar, gift 3 Gange, egde 3 Sønner, 2 Døttre«.

Denne Indskrift er dog ikke den oprindelige, det synes, som om den runde Tavle, der paa Billedet ses under Familieportrættet, er gjort mindre i Tidens Løb, de enkelte Træstykker, der danner Tavlen, har i hvert Fald været skilte ad og er igen sat forkert sammen, idet man tydeligt under den med graa Farve malede ovennævte Indskrift ser den tidligere Indskrifts forgyldte

[1]) Skaanske Registre 1648 60, fol. 456 (Indlæg). — [2]) I Skifteprotokollen 1622—94 findes ingen Skifter fra Aarene 1652—66, to Pakker med enkelte Skifter omfatter Aarene 1611—63 og 1667—76. — [3]) Psilander pg. 21.

Bogstaver, staaende paa Hovedet. I Landsarkivet i Lund findes imidlertid en Kopi af den oprindelige Indskrift[1]), der lød saaledes:

»Dette Epitaphium oc Grafsted[2]) med und. . . . . haffver Erlig, actbar oc velforstandige Mand, Hans Nielsson Graa, Raadmand her udi Staden, til Guds Ære, Kirchen til Zirat oc hans afdøde sal. Fader, den actbar oc velforstandige Mand Niels Lauritzøn Graa, fordom Borgmester oc fornemme Handelsmand i Staden, til Ihukommelse ladet opsette, som saligen i Herren hensoff den 7. October Anno 1664 udi hans Alders 65. Aar, efter at han haffver afled udi i ett erligt oc kierligt Ægteskab med hans 1ste salig Hustru Anna Hans Datter 3 Sønner oc 2 Døttre, døde den 30. September 1628, Ætatis 34; den 2den Graads[!] Hustru, Anna Svens Datter, døde den 4. October Anno 1637, Ætatis 38, den 3die, Ellne Claus Daatter, døde den 11. October Anno 1644, Ætatis 40. Gud giffve dennem alle en glædelig Opstandelse, paa Dommens Dag det evige Liff. Her hviler vi aff Werden træt, vor Siel af Glæde opfuld oc mætt.«

Blandt Kirkens »Antikviteter» opbevaredes endnu i 1858 en Messingplade med Indskrift, den havde siddet paa Niels Graaes Kiste[3]), men findes nu ikke mere i Kirken.

I det Graae'ske Kapel fandtes endvidere tidligere paa den østre Væg midt for Epitaphiet en Tavle med følgende Indskrift[4]):

»Till stadigvarande åminnelse varder her antecknat, att Begrafningsrummet under denna S:t Mariæ kyrkas Sacristiga har för detta tillhörd fordom Borgmestaren här i Staden sahl. Nils Graa, vidh hvilkens fammilj dett och ständigt varit bibehållit, intil des de af samma fammilj sist lefvande tvenne syskone, Enkehustrurne Marina och Brigitta samt Jungfru Anna Graa voro i Herranom afsomnade, då efter deras förut giorde skriftelige disposition af den 11 Martii 1727 detta Begrafningsrum S:t Mariæ kyrchia evärdeliget nyttjande henfallit med de vilkohr, som finnas beskrifna uti sielfva Dispositions Instrumentet, hvilket är antecknadt i Kichie[!] Raads Protocollet den 18 februari och Rådstugu protocollet den 17 januari år 1737.«

Gift 1ste Gang med Anna Hansdatter, født ca. 1594, død 30. Sept. 1628.

Gift 2den Gang med Anna Svensdatter, født ca. 1599, død 4. Okt. 1637.

---

[1]) Beskrivelse af St. Marie Kirke fra 1830 i Pakken »Indkomna uppgifter med anledning av kungl. förordningen 1828 17/4 ang. minnesmärkens fredande och bevarende«, Lunds Domkapitels Arkiv. — [2]) I Indberetningen har Præsten her skrevet »Grafställe«, hvilket maa være en Skrivefejl. — [3]) Psilander, pg. 21. — [4]) Se nævnte Beskrivelse af Kirken.

Gift 3die Gang med Elne Clausdatter, født ca. 1604, død 11. Okt. 1644, uden Tvivl i Kjøbenhavn, idet det ses, at hun 16. Okt. s. A. blev begravet der i St. Nicolai Kirkes søndre Gang[1]).

3 Sønner og 2 Døttre af 1ste Ægteskab; Peder Nielsen Graae i Svendborg, født 1620, død 1693, har maaske været den ene af Sønnerne[2]), af disse kendes imidlertid kun med Sikkerhed:

C. Hans Nielsen Graae. Handelsmand i Ystad, nævnes som Raadmand 1672[3]). Da en af Marie Kirkens Klokker »Knutsklockan« blev omstøbt 1672, sattes hans Navn blandt flere andres paa den ny Klokke; denne omstøbtes atter i 1777.[4]) Der foretoges 21. Juli 1680 Likvidation efter den salig Mand, hvis Ejendom havde taget stor Skade og var ilde medfaren i Krigen, navnlig under den »store« Plyndring.[5]) Der menes sikkert hermed Danskernes Plyndring af Byen 4—5 Juni 1678.[6])

Mindst 5 Børn (D 1.—D 5), der alle nævnes i Likvidationen:

D 1. Niels Hansen Graae.
D 2. Beretta Hansdatter Graae.
D 3. Lena Hansdatter Graae.
D 4. Marna Hansdatter Graae.
D 5. Anna Hansdatter Graae.

B 2. Benthe Lauritzdatter Graae, levede 1617, maaske død 1631.

Gift med Henrik Gertsen. Borger i Ystad, Værge for Marie Kirken, hvis Prædikestols Forgyldning han bekostede sammen med to andre[7]).

I det lille Anlæg ved St. Petri Kirke findes, stillet op ad Kirkemuren, en Ligsten, der tidligere har ligget i Gulvet i Marie Kirken, men nu er flyttet hertil. Dens Indskrift lyder: »Denne Sten oc Sted hører Hindric Gertsøn oc hans Arfvinger til. 1631«.

Muligvis er dette Aar Benthe Graaes Dødsaar. Der holdtes Skifte efter ham 18. Febr. 1633.[8]) [Han gift 2den Gang med Anne Boesdatter, »lefuede med hinde en kort Thid«].

B 3. Jens Lauritzen Graae. Handelsmand i Ystad, nævnes 1649 som Raadmand[9]). Der holdtes 21. Sept. 1668 Skifte efter ham,

---

[1]) O. Nielsen: Uddrag af St. Nicolai Kirkes Begravelsesprotokol (Personalhist. Tidsskr. I, pg. 211). — [2]) Som allerede fremhævet taler den Kendsgerning, at to af Sønnerne paa Epitaphiet er afmalede som Børn, mod denne Antagelse. Den voksne Søn paa Billedet er uden Tvivl Raadmand Hans Graae. — [3]) Psilander, pag. 116. — [4]) Do., pag. 35—36. — [5]) »Skiftes klad« 1679—84. — [6]) Psilander, pg. 1. [7]) Do., pg. 24. — [8]) Skiftepakke 1611—63. — [9]) Psilander, pg. 116.

da Hustruen ikke nævnes, maa hun være død før ham. Boet fremviste et Underskud paa 303 Daler 15 ß.[1])

Mindst 4 Børn (C 1.—C 4.):

C 1. Lauritz (Laurs) Jensen Graae, nævnes i Faderens Skifte 1668.

C 2. Zander Jensen Graae, nævnes da ligeledes.[2])

C 3. Claus Jensen Graae, om hvem det i Faderens Skifte siges, at han »boedhe och døedhe i stadhe«, hans efterladte Børn skal efter Farfaderen arve, «huis som tilofuers blifuer, naar Gieldhen først betalt blifuer«.

C 4. Marne Jensdatter Graae. Skifte efter hende holdtes 5. Sept. 1673.[3])

Gift 1ste Gang med Hans Koefoed. I Anlægget ved Petri Kirke findes en Ligsten, der oprindeligt har ligget i Marie Kirkens Gulv. Af den meget utydelige Indskrift læses Ordene: »Her under ligger begrafven erlig act . . . . . forstandige Mand . . . . . Kofod, som salig . . . . . hensof den 19[?] A[?] . . . . Anno 1652 . . . . . Gud hafver«. I Hjørnerne er Evangelistsymbolerne indhugne, Omskriften er Skriftstedet »Jeg ved, at min Frelser lever o. s. v.«, øverst læses Bogstaverne H K F M I D omkring et Koben. Bogstaverne skal sikkert betyde **H**ans **K**ofod, **M**arne **J**ens**d**atter.

Gift 2den Gang med Lauritz Pedersen Weibøll. Handelsmand i Ystad, nævnes som Raadmand 1678[4]). Død 30. Nov. 1680.[5]) [Han var gift 2den Gang med Margaretha Jacobsdatter].

Foruden disse Medlemmer af Slægten i Ystad har jeg fundet Anders Graae, Borger ssts., der 21. Sept. 1592 udgiver en Forskrivelse paa 54 gamle Dalere til Hans Tillufsen[6]) og som vel nok er identisk med

[1]) En Række ikke i kronologisk Orden sammenhæftede Skiftebreve. — [2]) Han er muligvis identisk med den Zander Graae, der ejede en Bryggergaard og Grund i Vimmelskaftet og som var en af Kjøbenhavns 32 Mænd (Kjøbenhavns Diplomatarium III, 684, 770), døde 1684, hans Lig maatte ifølge Bevilling af 9. Maj begraves om Aftenen (Sjællandske Registre 1684, Nr. 162). Gift 1ste Gang 1669, Vielsesbrev udstedt 10. Maj, med Else Gregersdatter (Sjæl. Reg. 1669, Nr. 155), døde 1678, Begravelsesbevilling af 7. Sept. (Sjæl. Reg. 1678, Nr. 205). Gift 2den Gang 1680, Vielsesbrev af 18. Sept., med Agnete Rasmusdatter (Sjæl. Reg. 1680, Nr. 319). [Hun gift 2den Gang med Renteskriver Peder Rasmussen]. — [3]) Skifteprotokol 1622—94, fol. 126, jvfr. en Række ikke i kronologisk Orden sammenhæftede Skiftebreve. — [4]) Psilander, pg. 116. — [5]) C. G. Weibull: Släkten Weibull, genealogiska och biografiska anteckningar. Lund 1911. — [6]) Ovennævnte Pakke »Diverse handlingar«.

en Ystad Skipper af samme Navn, opført i Byens Told- og Acciseregnskab for 1606—07.

Da to Soldater i Christianstad, Niels Jyde og Jens Graae har dræbt hinanden og Borgmesteren der, Anders Nichelsen, skal have understaaet sig at begravet den ene paa Kirkegaarden og den anden ved Skarpretteren at lade udføre, faar Malte Juel 22. Dec. 1632 Befaling at lade dem (ɔ: Borgmesteren og hans Hjælpere), efterdi de ikke mægtig ere uden Lov og Dom nogen æreløs at gøre, staa derfor tilbørlig til Rette.[1])

Den 20. Febr. 1649 annammede Byfogeden i Ystad 1 Rdlr. af Niels Sunich for Slagsmaal imod Oluf Graae.[2])

---

[1]) Skaanske Tegnelser 1623—32, fol. 538. — [2]) Byfogedregnskab 1648—49.

DEN ÆLDRE SLÆGT
I SVENDBORG.

Niels Larsen Graae.

Søn:

Peder Nielsen Graae, født 1620[1]), maaske i Ystad. Man ved ikke, naar han har taget Ophold i Svendborg[2]), eventuelt er han flyttet til Byen efter Skaanes Afstaaelse i 1660. Det siges, at hans Søn Skomageren Jørgen Pedersen Graae er født i Svendborg, denne Søn er født i Oktober 1662, paa hvilket Tidspunkt Peder Nielsen Graae altsaa i hvert Fald har boet der. Et Par andre i Ystad fødte Mænd vandt i de nærmeste Aar efter Svenskekrigen Borgerskab i Svendborg, dette viser, at der har været Samkvem mellem de to Byer. Hans Næringsvej kendes ikke, han nævnes stadig som Borger uden nærmere Betegnelse; som nedenfor anført ejede han Hus i Byen. I Raadstuebogen træffes han første Gang 7. Marts 1670, da han indstævnes til Betaling af 4 ℔ 4 ß rimeligvis for resterende Græspenge, det kan dog ikke bestemt fastslaas, om der ikke er Tale om resterende Accisepenge.[3]) Menes der Accisepenge er det muligt, at han har ernæret sig ved Handel ligesom sine Efterkommere i 150 Aar, hvis han har betalt Græspenge, siger dette intet, da f. Eks. mange Købmænd havde Græsning i Byens Marker. Efter Svenskekrigen var Tilstanden i Svendborg, som saa mange andre Steder, yderst slet, »al Næring og Bjerring her i disse Tider«, siges det i en Raadstueforsamling, »er kun ganske ringe, Søfarten og Købmandshandelen slet er forsunket, saa der intet siden den svenske Fejde forleden haver kunnet tiltage, formedelst Byen da saa meget blev ruineret, mange Huse og Gaarde slet afbrændte og endnu er slet øde, saa det er jammerligt at se«. Saaledes var de Forhold, som Peder Graae levede under.

Nogen større Rolle har han neppe spillet, han nævnes dog blandt »de bedste« Borgere i Byen og træffes ofte i Kredsen af de 24 Mænd,

---

[1]) Ved sin Død i 1693 siges at han være 73 Aar. — [2]) Raadstueprotokollerne begynder først 1664. — [3]) Raadstuebog 1664—74, fol. 80.

som mødte paa Raadstuen for at forhandle med Øvrigheden; han møder saaledes en Gang som en af disse Mænd for sammen med Borgmester, Raad og Kongens Foged at afhænde tvende øde Pladser, som var hjemfaldne til Byen[1]). Ved én Lejlighed bliver han selv fjerde valgt til at mægle mellem to Medborgere[2]), en anden Gang forordnes han til selvanden at advare et af sine Bysbørn om at overholde en Landstingsdom[3]). Sammen med 7 andre Borgere udmeldes han 10. Jan. 1670 til at være »Taxerborger«[4]), skulde som saadan ligne Skatten, 6. Marts 1683 til selvanden tilligemed Borgmester og Raad at fastsætte Aarets Taxerborgeres Afgifter[5]); 8. Marts s. A. skal han og 7 andre »legge och sette« paa bedste Maade, »hvorledes i denne tilkommende Sommer med Byens Græsning og Gærder paa Hallingskov og Holmene skal forholdes«[6]). Han vælges atter 28. Febr. 1685 til at ligne Taxerborgernes Skat[7]) og bliver selv 2. Jan. 1686 udmeldt til Taxerborger[8]). Det ses, at han i 1683 betalte 1 ℔ 8 ß i »Krigshjælp«.[9]) Naar der ikke kan meddeles mere om ham, skyldes dette, at det er umuligt at identificere ham med en af de Personer med Navnet Peder Nielsen, der ofte nævnes i Kilderne.

»Peder Nielsen« begraves 17. Febr. 1693 i Svendborg, i sin Alders 73 Aar (Frue Kb.), s. D. blev der betalt »for Peder Nielsen Graaes Ligs Lejersted paa den søndre Side i Kirkegaarden saa og for de tvende smaa Klokker 2 Dlr. 2 ℔«[10]).

Han var vistnok gift to Gange, sikkert med den »Margrete Graaes«, der begraves 17. Jan. 1707 i Svendborg, i sin Alders 87 Aar (Frue Kb.). I Baadsmandsskattemandtallet for 1700 opføres under Vor Frue Sogn »Salig Peder Graaes Vaaning«, af hvilken der svaredes 2 ℔ 8 ß, det ses ikke, om Enken da ejede Huset.

Mindst 5 Børn (A 1—A 5)[11]):

A 1. Jørgen Pedersen Graae, født ca. 1659. *Se den nyere Slægt.*

A 2. Anders Pedersen Graae, født i Svendborg. Vandt 5. Marts 1685 Borgerskab i Svendborg, han, der da angives at være barnefødt »her ibidem« og som boede »uden Møller Port«, agtede at ernære sig af Avling.[12]) I Kop- og Kvægskattemandtallet for 1688 opføres han, der da var gift, som Ejer af et Plovbæst og en Ko, senere holdt han to Bæster, det siges stadig i Mandtallene, at han driver »liden«, et Sted endog »meget ringe«, Avling.[13]) Han udmeldes 2. Jan. 1693 til Takserborger[14]), hvilket viser, at han trods sin beskedne Position har nydt sine Bysbørns Tillid. Han

---

[1]) Do. 1674—99 fol. 166. — [2]) Do. fol. 146. — [3]) Do. fol. 164. — [4]) Do. 1664—74, fol. 77. — [5]) Do. 1674—99, fol. 159. — [6]) Do. fol. 159. — [7]) Do. fol. 199. — [8]) Do. fol. 209. — [9]) Byens Regnskab for dette Aar. — [10]) Vor Frue Kirkes Regnskabsbog. — [11]) Deres Rækkefølge kan ikke fastslaas; at to Sønner (Halvbrødre?) begge hed Jørgen, var ikke ualmindeligt efter Datidens Skik, selv om det hørte til Sjældenhederne. — [12]) Raadstuebog 1674—99, fol. 285. — [13]) Byens Regnskaber for 1688 og følgende Aar. — [14]) Raadstuebog 1674—99, fol. 253.

blev begravet 10. Maj 1731 i Svendborg (Vor Frue Kb.), hans Alder opgives ikke her, allerede i Kopskattemandtallet for 1719 nævnes han imidlertid som gammel og affældig.

Skifteretten mødte 5. Juni s. A. for at behandle hans Bo. »Den salig Mands sidst iboende og afdøde Vaaning, beliggende udi Møllergaden mellem Knud Bødkers Hus paa den sønder Side og norden Graabrødrestrædet, to Loft høj til Gaden med Gaardsrum samt Jord og Græs i Byens Marker« blev vurderet, som den da forefandtes, for Penge 66 Rdl. 4 ß. Boet sluttedes s. D. med et Underskud paa 19 Rdlr. 1 ß 4 ß. Skifteprotokollen nævner som hans Arvinger, foruden Enken »Maren Elers Datter«, hans afdøde Broder Jørgen Pedersen Graaes fire Børn, »nok en Broder ved Navn Jørgen Pedersen Graae«, som var Skomager, og hvis fire Børns, Magareta, Dortheige, Maria og Anna Jørgens-Døttres, Opholdssted var Enken ubekendt, »item og en Søster Maren Pedersdatter, forhen boende i Bierne Mølle«, om hvem det siges, at hun er død, men har efterladt sig Børn, »endnu den salig Mands fulde Søster Anna Pedersdatter«, der ligeledes var død og som havde efterladt sig en Datter.[1])

Gift 1ste Gang med Maren Rasmusdatter, født ca. 1641, begravet 28. Sept. 1707 i Svendborg, 66 Aar gammel (Vor Frue Kb.); for hendes Lejersted paa den søndre Side af Kirkegaarden betalte han 3 Rdlr., for de tre Klokker 5 ß 4 ß[2]).

Gift 2den Gang 19. April 1709 (trolovet 17. Febr.) i Svendborg (Vor Frue Kb.) med Maren Eylersdatter, der overlevede ham.

Efterlod ingen Børn.

A 3. Jørgen Pedersen Graae, født i Okt. 1662 i Svendborg. Vandt 2. Dec. 1691 Borgerskab i Svendborg, agtede »nest Guds Hielp« at ernære sig ved Skomagerhaandværk, det anføres, at han er barnefødt »her ibidem«.[3]) Sammen med sin Hustru, hvis Navn ikke nævnes, opføres han i Kopskattemandtallet for 1699 som boende til Leje hos Peder Christiansen i Vor Frue Sogn, skulde svare 1 Rdlr. 2 ß i Huslejeskat.[4]) »Jørgen Pedersøn Skomager« blev 12. Nov. 1703 begravet i Svendborg, 41 Aar og 1 Maaned gammel (Vor Frue Kb.), »for Jørgen Graaes Lejersted paa Kirkegaarden saa og for Klokkerne« blev der erlagt 1 Rdlr. 4 ß[5]).

Hans Hustrus Navn er ikke fundet.

Mindst 6 Børn (B 1—B 6):

B 1. Margrethe Jørgensdatter Graae, døbt 9. April 1693 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb., hvor Faderen kun kaldes Jørgen Pedersen). Nævnes i Farbroderen Anders Graaes Skifte 1731.

B 2. Dorethe Kirstine Jørgensdatter Graae, døbt 14. Dec.

[1]) Skifteprotokol 1707—60, fol. 362.—[2]) Vor Frue Kirkes Regnskabsbog. — [3]) Raadstuebog 1674—99, fol. 278 b. — [4]) Byens Regnskaber for dette og følgende Aar. — [5]) Vor Frue Kirkes Regnskabsbog.

1694 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb., hvor Faderen kaldes Jørgen Pedersen Skomager, Faddere var bl. a. Anders Graae og Cathrine Jørgen Graaes). Nævnes i Farbroderen Anders Graaes Skifte 1731, kaldes da kun »Dortheige«.

B 3. Marie Jørgensdatter Graae, døbt 13. Dec. 1696 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). Nævnes i Farbroderen Anders Graaes Skifte 1731.

B 4. Anne Jørgensdatter Graae, døbt 6. Jan. 1699 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb., hvor Faderen kun kaldes Jørgen Pedersen Skomager). Nævnes i Farbroderen Anders Graaes Skifte 1731.

B 5. Karen Jørgensdatter Graae, døbt 25. Marts 1701 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). Død uden Livsarvinger før 1731.

B 6. Anne Margrethe Jørgensdatter Graae, døbt 29. Okt. 1702 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). Død uden Livsarvinger før 1731.

A 4. Maren Pedersdatter Graae. Var død, da Skiftet 1731 holdtes efter Broderen Anders; det siges da, at hun forhen boede i Bjerne Mølle og at hun har efterladt sig Børn.

A 5. Anna Pedersdatter Graae. Var død 1731, havde efterladt en Datter

DEN NYERE SLÆGT.

Jørgen Pedersen Graae, født ca. 1659 (se Side 16). Gjorde sin Borgered i Svendborg 25. Jan. 1683, »agter at bruge Købmandsskab«.[1]) Efter hans Navn vedføjes »og her ibidem«, om dette betyder, at han er barnefødt i Byen ligesom den forrige, der vinder Borgerskab, eller blot betegner hans nuværende Opholdssted, kan ikke afgøres. Hans Fader »Peder Nielsen« havde 18 s. M. givet Møde paa Raadstuen for at meddele, at Sønnen — »Jørgen Pedersen Graae« — ikke var til Stede, da han blev citeret, men nok efter sin Hjemkomst skal »indstille til Erklæring, enten han bliver her i Byen eller ikke«.[2])

Det blev »efter indstændig Begæring« 24. Febr. 1687 bevilget ham og Hans Jacobsen »et lidet Skiberum af nys paa Byens Skibsbro at opsætte og forbygge«, herfor skulde de give 2 Rdlr. til Broens Reparation »og ellers Skibsbroen i det øvrige ikke at beskadige eller i ringeste at ruinere«.[3]) Sammen med flere andre af Borgerne blev han 11. April 1692 indstævnet til Betaling af Konsumption af forefunden Vin, Salt, Tobak, Øl, Eddike, dansk Brændevin, Most og Mel. De gik straks ind paa af betale for de første tre Ting og blev kort efter — 4. Maj — ogsaa dømt til at betale for Resten.[4]) I et Mandtal for 1698 opføres han som ernærende sig af »Købmandsskab, Skibspart og Ølsalg«. skulde da erlægge 45 Rdlr., en meget betydelig Sum.[5]) Samme Aar nævnes han i Acciseregnskabet, først som Ejer af en Jagt paa 4, senere paa 6 Læster, Ladningen var Hør og Hamp; Rejserne gik nu og senere hyppigst til Kjøbenhavn, dog ogsaa til Nakskov og Kiel. Det ses, at han, da der 1699 udskreves Kopskat, holdt en Tjenestekarl og en Pige, Aaret efter opføres han som levende af »Skibspart og Husnæring«.

Han udmeldes 3. Jan. 1690 til selvanden at være Aarets Kæmner[6]), en af Byens vigtigste Bestillinger, senere skulde han efter Rentekammerets Ordre af 25. Jan. 1696 paaligne Konsumptionen[7]). Det er vel ogsaa nok ham, og ikke hans Broder Skomageren af samme Navn, der 2. Jan. 1691 og 2. Jan. 1694 udmeldes til Taxerborger.[8])

---

[1]) Raadstuebog 1674—99, fol 284. — [2]) Do. fol. 156. — [3]) Do. fol. 220. — [4]) Do. fol. 249 og 251. — [5]) Byens Regnskaber for dette og følgende Aar. — [6]) Raadstuebog 1674—99, fol. 239. — [7]) Do. fol. 268. — [8]) Do. fol. 243 og 258.

Efter Familietraditionen skal han have lært Handelen først i Haderslev, senere i Hamborg eller Lybæk. Han har sikkert samlet sig Penge og maa betragtes som den, der grundlagde den Handel, som fortsattes af hans Sønner og Efterkommere i 100 Aar efter hans Død.

Han blev begravet 26 Aug. 1705 i »den store Gang« i Nicolai Kirke i Svendborg, i sin Alders 46 Aar (Kb.).

Gift 3. Jan. 1689 (trolovet 1. Juli 1688) i Svendborg (Vor Frue Kb., hvor han kun kaldes Jørgen Pedersen) med Cathrine Knudsdatter, født i Dec. 1667, begravet 4. Aug. 1710 »udi St. Nicolaj Kirke i den store Gang i sit Alders 42 Aar, 7 Maaneder og 8 Dage« (Kb.). Samme Aar, som hun var blevet Enke, indgav hun følgende Seddel[1]):

> »Til allernaadigste Kopschatz anden Termin betaller ieg vnderschreffne for mig sielfuer, et Barn og en Tieniste-Pige, Penge paa Rendte hafuer ieg iche, saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige Ord.
>
> Suendborg d. 9. Xbr. 1705 — Katrine salig Jørgen pedersen Graas.«

Skiftet efter hende paabegyndtes 29. Aug. 1710, her nævnes hendes 4 Børn af 1ste Ægteskab: Knud, Mads, Peder og Anna Margrethe.[2]) [Hun gift anden Gang 18. Juni 1706 i Svendborg (Nic. Kb.) med Skipper Jens Hansen, der antog Navnet Graae (der ogsaa førtes af hans Børn), begravet 11. Juni 1717, i sin Alders 36 Aar paa Nicolai Kirkegaard (Kb.)].

6 Børn (A 1—A 6):

A 1. Knud Jørgensen Graae, døbt 13. Okt. 1689 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Var ligesom Faderen Købmand og Skipper i Svendborg, naar han har vundet Borgerskab kan ikke oplyses, da Raadstueprotokollen mangler 1700—42. I Byens Acciseregnskab 1710 opføres han for første Gang, han kom da fra Kjøbenhavn med sin Galioth, der var 11 Læster drægtig[3]), var da kun 21 Aar gammel. Aaret efter betaler han, der »nærer sig af Ølsalg og Skibsfart« 4 Rdlr. i Krigsstyr. I de følgende Aar sejler han paa Lybæk, Kiel og danske Byer, dels med Gods bestemt for Byens Købmænd, saaledes med Tag- og Mursten, Tjære, Beg, Kalk, Bly, Hør, Jern, Humle og Allun, dels med egne Varer af samme Art. At han tillige for egen Regning indfører Slibesten, spansk Salt, »Speceri« og »grønne gemene Glas« tyder paa, at hans Handel har været en blandet Købmandsforretning. Denne er sikkert hurtig vokset, allerede 1717 erlægger han 20 Rdlr. i Krigsstyr.

Da Skifteretten efter hans første Hustru Mette Christensdatters Død i 1733 skulde behandle Boet, tilkendegav han, der

[1]) Bilag til Byens Regnskab. — [2]) Skifteprotokol 1707—60, fol. 42. — [3]) Svendborg Bys Regnskab for dette og følgende Aar.

her kaldes »Kiøbhandler«, at han sad i en »temmelig vidtløftig Handel«. For at denne ikke skulde lide Afbræk ved Vurdering og Registrering, tilbød han at ville give enhver af sine tre Sønner 666 Rdlr. 4 ß til Arv efter deres Moder, i Stedet for Rente af Kapitalen skulde han, »da de blev hos ham til videre Education«, opføde og klæde dem, et Tilbud som accepteredes af Børnenes Farbroder, Peder Graae.[1]) Dette viser, at han allerede da var velhavende.

Han ejede en Del Jorder, i 1720 sætter han først af en lang Række Grundejere sit Navn under et Dokument.[2]) Til Christen Knudsen skøder han 21. Jan. 1726 Halvparten af sin Jagt »Lammet«, der var paa 9 Læster, til Christen Persen Müller 23. April 1735 et Stykke Jord af sit Vænge »uden Møller Port«.[3])

Knud Graae beskikkedes 23. Juni 1734 til Viceraadmand i Svendborg »dog uden nogen Løn eller Indkomst at nyde, førend Raadmands Løn ledig vorder og det hannem efter hans Tour og Senium tilkommer«.[4]) Allerede otte Aar efter — 10. Juli 1742 — ansøger han om at blive dimitteret som Viceraadmand. »Nu da Alderdommen tiltræder«, skriver han, der da kun var henimod 53 Aar, »merker jeg daglig mine Kræfters Mindskelse, saa jeg befrøgter herefter ikke at kunne opfylde mit Embedes Pligt, som jeg gierne vilde og mig burde«. Han faar sit Ønske opfyldt og »forløves« 10. Aug. s. A., idet det bevilges ham »at maatte anses som virkelig Raadmand«, hvilket han tillige havde ansøgt om.[5]) Foruden Værdigheden som Magistratsperson beklædte han Stillingen som de Fattiges Forstander. Sit Borgerskab opsagde han 31. Dec. 1757, eftersom han foregav at have nedlagt sin Handel.[6])

Han døde 16. Aug. 1761[7]) i Svendborg og blev 19. s. M. begravet i Nicolai Kirkes søndre Kapel (Kb.), kaldes da den eneste og sidste Raadmand i Svendborg. To Dage efter — 21. Aug. — mødte Skifteretten i hans Gaard i Gjerritsgade for at begynde Behandlingen af Boet.

Skifteprotokollen viser, at han har været en endog meget velstaaende Mand, hvis Hjem da ogsaa prægedes heraf. Det første, der registreredes, var Sølvtøjet, der bestod af følgende: en Sukkersaks og seks Theskeer 5¾ Lod, to dito Skeer med flade Skafter 1½ Lod, en Thepotte med Fad 35 Lod, en Sølvskaal med fire Knapper under — Odense Prøve — 42¾ Lod, to smaa Sauceskaale, ordinær Sølv, 11 Lod 1½ Kvintin, et »puklet« Bæger med Laag 20 Lod, en Sukkerbøsse 15¾ Lod, en Potageske, ordinær Sølv, 15½ Lod, et Bæger, Kh. [Kjøbenhavns] gammel Prøve, 9½ Lod, tre

---

[1]) Svendborg Bys Skifteprotokol 1707–60, fol. 378. — [2]) Indlæg til Fynske Tegnelser 1720 Nr. 9. — [3]) Svendborg Skøde- og Pantebog 1717–41, 196 og 361. — [4]) Fynske Registre 1734 Nr. 58. — [5]) Do. 1742 Nr. 83 (Indlæg). — [6]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 110. — [7]) Familieoptegnelser.

dito 24½ Lod, endnu tre dito 22¼ Lod, alle seks ordinær Sølv, en liden Sølvkande 42 Lod, et Saltkar, Kjøbenhavns Sølv, 11¼ Lod, en Smørbrikke, ordinær Sølv, 5 Lod 3½ Kvintin, tolv Stk. Sølvskeer 53 Lod, tre Stk. dito 12¾ Lod, seks gammeldags dito 18¾ Lod, fem dito 15 Lod 1½ Kvintin og et Par Kniv- og Gaffelskafter 2 Lod 1 Kvintin. Denne usædvanlig rige Samling Sølvsager beløb sig ialt til ca. 363 Lod. Hertil kommer yderligere et kinesisk Krus med Sølvlaag, vurderet til 12 Rdlr.

I et jernbeslaaet Pengeskrin fandtes, foruden 47 Rdlr. 3 ß i Courant Mønt, 14 Stk. Obligationer og Reverser lydende tilsammen paa 6446 Rdlr., efter at nogle Parter tilhørende Broderen var fradragne.

Hvad Stuernes Udseende angaar giver Skiftet god Besked. I »den øverste« Stue fandtes et indlagt Bord, to Gueridoner, et Slagbord med to »Flage«, en Gullæders Lænestol og seks Stk. dito højryggede Bagstole, endnu en dito Lænestol og fire Bagstole, en indlagt Dragkiste med fire Skuffer og Glastrappe, et malet ovalt Thebord, et Egeskab med aaben Fod, et indlagt Skab med Skuffer paa aaben Fod, en indlagt Dragkiste med Messingbeslag, hvori fandtes Dækketøj og Linned af Damask, Hørgarn, Drejel og Blaagarn, et stort firkantet forgyldt Spejl, et mindre dito og en Jernkakkelovn med Tud. Som man ser et righoldigt, om end noget broget Indbo. I denne Stue registreredes yderligere en Del Glas og Porcellæn, bl. a. seks Stk. blaa og hvide Urtepotter.

I »Gæstekammeret« nævnes et gammeldags Bord med Stenskive, et gammelt Flaskefor, to Gueridoner, seks »Røslæders« Stole, en med rød »Pløs« overtrukken Lænestol, en grønmalet Ege Halvkiste, en brun dito, et grønmalet Himmelsengested med grønne Omhæng, Kappe samt Tæppe med hvide Snore, en indlagt Dragkiste med fire Skuffer og en Jern Vindovn med Fod, Tud og Tromle. I »Dagligstuen« registreredes et Egebord med lukt Fod, et dito med aaben Fod, en Slagbænk af Fyr, en Kistebænk, et Spejl med sort Ramme, et indlagt Egeskab med fire Lukker og to Skuffer, fire Lænestole, en liden Læder Spindestol, en dito med Arme og Hynde, en Ege Dragkiste med fire Skuffer og meget andet. I »Sengekammeret« fandtes et »jernbunden« Skrin, et mindre dito og et udhugget dito samt to Tabouretter, derimod ingen Seng, maaske har Gæstekammeret eller Dagligstuen været benyttet til at sove i.

Som ovenfor nævnt havde Knud Graae flere Aar før sin Død ophørt med sin Handel. I »Boen« — Boutikken — findes da heller ikke andet end nogle tomme Ankere, to gamle Vægtskaale »med noget gammelt Skramleri«, en gammel Reol, Bouteiller o. s. v.

I »Kammeret næst ved Boen« stod kun nogle simplere Møbler, f. Eks. et lidet Fyrre Slagbord, en liden Spindestol, et lidet Klæde-

skab, to smaa Skrin og et Skabsengested, endvidere fandtes her tre Lampetter af Blik, fem Papirsskilderier og endelig Husets Bogsamling, der bestod af følgende Bøger: 1. en gammel dansk Bibel in Folio fra 1589, 2. Rambachs Betragtninger over Christi Lidelser (paa tysk), 3. en tysk Huspostil, 4. Christian V Liv og Levnet Lovbog med et skreven Register derover, 5. Møllers Huspostil, 6. Johan Arentz' Sande Christendom, 7. den danske Toldrulle, 8. Kong Karl den 12tes »Gespærger der Thoten«, 9. og 10. den danske Alter- og Salmebog, 11. den bedende[s] Kæde, 12. den danske Salmebog, 13. Forordninger om Konsumptionen, 14. en Kalender, 15. Kejser Karl den 11tes Beskrivelse (paa tysk), 16. en tysk gudelig Bog, som var makuleret, 17. »Konges Beskrivelse af Prøysen«, 18. Danmark Riges Lov 1654, 19. Jerusalems Beskrivelse, 20. »Kong Jacobes Beskrivelse af Engeland« (paa tysk), 21. Spinielli »Europeische Gesckickt«, 22. Historie om Mexica[!], 23. Holgers Heltehistorier (paa tysk), 24. Tronens[?] Bestandighed, 25. den augsborgiske Bekendelse, 26. Beskrivelse over det hellige Land (paa tysk), 27. »Om Samvittighed« (paa tysk), 28. 4. danske Prædikener, 29. en gammel tysk Bog uden Titel, 30. »en dansk Skriverigtighed«, 31. »Leier Kransen«, 32. Heitmanns Physiske Betænkning, 33. Beskrivelse om Herrenhutterne, 34. Beretning om den »den danske Sørøvere« og 35. en hollandsk Navigationsbog.

Paa de Tider var det ikke almindeligt at finde saa mange og saa forskelligartede Bøger hos en af det praktiske Livs Mænd. Selv om den brave Raadmand ikke har været nogen Herman von Bremenfeld og selv om han ikke ejede Den politiske Nachtisch, har han sikkert i sit Bibliothek fundet Stof nok til mangen lærd Diskussion, naar han med sine Bysbørn drak sit eget gode Øl.

Vi vender os nu til Køkkenet, som indeholdt en Mængde Malm-, Kobber-, Tin-, Jern- og Bliktøj. Af andre Lokaliteter nævnes Spisekammer, Mælkekammer, »den liden Kælder«, Bryggerhus, Loftet over Dagligstuen, Bryggersloftet og »det øverste Loft«, »Vandporten«, Loen, »Ladet«, Vognskuret, hvor der blandt andet stod en ny anstrøgen, grøn Postvogn med tvende Agestole, Brændehus, Stald, Karlens Kammer, Huggehuset og Lysthuset, der var møbleret med to »Taboletter overtrægt med Læder«. Ude paa Marken træffes Besætningen: en mørkebrun Hest, 8 Aar, en sort dito, 12 Aar, en blaatavlet Ko, 16 Aar, en »sortblæset« dito, 9 Aar, en sortrygget dito, 14 Aar, og en »rødblæset« dito paa 10 Aar.

Stervboets Gaard i Gjerritsgade bestod af: 1. et Hus til Gaden, to Loft højt, teglhængt, 15 Fag langt, 2 Fag Portrum deri beregnet, 2. et Sidehus ud fra samme Bygnings vestre Ende, et Loft højt, teglhængt, 15 Fag, 3. et Sidehus, som udgaar fra Stuehuset østen for fornævnte Sidehus, hvori er Køkken, Spisekammer og deslige, et Loft højt, teglhængt, 6 Fag, 4. et Tværhus i Gaarden til Avls-

brug, et Loft højt, teglhængt, 5½ Fag, 5. et Hus til samme Brug, som gaar i Øst og Vest, 11 Fag, 6. et lidet Sidehus øst i Gaarden, 4 Fag og 7. et Lysthus i Haugen 3 Fag i firkant, alt teglhængt. Gaarden, til hvilken der er Gaards- og Haugeplads samt Jord og Græs i Byens Marker, blev ialt vurderet til 1200 Rdlr. Boet ejede endvidere to Vænger udenfor Gjerrits Port, vurderede til henholdsvis 500 og 250 Rdlr., et Hus i Kullingade, vurderet til 180 Rdlr., tre Huse i Skattergade, liggende ved Siden af hverandre, vurderede henholdsvis til 150, 200 og 194 Rdlr. og endelig en Bondegaard i Kogtved af Hartkorn 2 Tdr. 5 Skpr. samt et jordløst Hus sammesteds.

Boets hele Formue beløb sig til 16054 Rdlr. 4 ℔ 15 ß. Blandt Udgifterne, der beløb sig til 1928 Rdlr. 2 ℔ 13 ß, nævnes den salig Mands Begravelsesomkostninger, 82 Rdlr. 1 ℔ 1 ß. Til Deling mellem Enken og Arvingerne blev der 14126 Rdlr. 2 ℔ 2 ß, Enken fik 7063 Rdlr. 1 ℔ 1ß, Sønnen Christen 3531 Rdlr. 3 ℔ 8½ ß, den afdøde Søn Peders to Børn, Anders og Mette Johanne, henholdsvis 2354 Rdlr. 2 ℔ 5⅔ ß og 1177 Rdlr. 1 ℔ 2⅚ ß. Sønnen Christen beholdt den salig Afdødes Gangklæder som »et Slags Vederlag imod hvad hans salig Broder, Peder Graae, af deres Forældre bekommet haver«. Han og Moderen havde ved Auktionen over Boets Ejendele ladet sig tilslaa hver Halvdelen af Gaarden, hvorledes denne Deling skulde foretages blev bestemt i de mindste Enkeltheder. Moderen havde endvidere paa Auktionen købt det ene Hus i Skattergade samt Bondegaarden og det jordløse Hus i Kogtved, de to sidste Ejendomme for henholdsvis 400 og 120 Rdlr., Sønnen Christen havde ladet sig tilslaa de to andre Huse i Skattergade. Fra de to Sønnebørn Anders og Mette Johannes Arveparter blev der fradraget 81 Rdlr. 2 ℔ 11 ß som deres afdøde Fader, Peder Knudsen Graae, skyldte Boet. Skiftet sluttedes 30. Juni 1762.[1])

Gift 1ste Gang 12. Febr. 1711 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Mette Christensdatter, død 7. Juli 1733 i Svendborg (ifølge Skifte efter hende, afholdt 31. s. M.[2])). [Hun gift 1ste Gang med Overformynder Peder Nielsen Søborg, begravet 5. Aug. 1710 i Nicolai Kirkes søndre Kapel (Kb.)].

Gift 2den Gang 12. Maj 1734 i St Jørgensgaard (St. Jørgens Kb.) med Anna Weigner, født ca. 1703 (Datter af Provst, Sognepræst til St. Jørgens og Sørup Herman Danielsen Weigner og Ane Cathrine Lieme), begravet 5. Juli 1773 i Nicolai Kirkes søndre Kapel (Kb.).

Skifteretten havde 2. Juli paabegyndt Behandlinger af hendes Bo. Det viser sig, at hun foruden de ovennævnte Ejendomme var i Besiddelse af et særdeles kostbart Indbo, Møbler, Sølvtøj,

[1]) Skifteprotokol 1760–90, fol. 34–40. — [2]) Skifteprotokol, 1707–60, fol. 378. Samme Datum opgives i Familieoptegnelserne.

Klæder, Obligationer o. s. v. Af Pretiosa nævnes i Skiftet: et tre Leds Guldarmbaand, 5 Lod 3½ Ort, en fire Leds Guldkæde med »amaillæret« Dobeltlaas, 1 Lod 3 Kvintin 3½ Ort, et Guldhjerte med Stene udi til at hænge paa Brystet, ½ Kv., et »Garrentu« Guldarmbaand paa sort Fløjl, ½ Lod, en tre Leds Guldring, 1 Kv. 3 Ort, en stor enkelt dito, ½ Kv. ½ Ort, tre mindre dito, en Guldring med tre smaa »Diemanter«, en mindre dito med et Par Guldslanger, et Par sorte Agatørenringe indlagt i forgyldt Sølv, to Filigrans Hjerter, et Sølv Hovedvandsæg med Balsomdaase i den ene Ende, en Perlemoders Daase med dobbelt »Sølvskarnering«, en Pung virket af Sølv og Silke, underforet med hvidt Taft, en Sølv Snustobaksdaase o. s. v. Blandt Klædningsstykker nævnes: en sort »Gradilurs« Pels med Graaværk under og Sølvhager, en sort Damaskes Adriene og Skørt o. m. a., endvidere et Sølvmors Christentøj med Smække og Børnehuer, en Smække af Guldbrokade og fire Alen brede Sølvkniplinger.

Boets hele Formue efter Fradrag af Gæld androg 5945 Rdlr. 4 ß 11 ₰. Hendes Arvinger, i sit Ægteskab med Knud Graae havde hun ingen Børn, var hendes afdøde Broders, Sognepræst i Norge Christian Weigners, Børn samt hendes afdøde Søsters, Cathrine Weigners, eneste Søn, Herman Weigner Borring, af Ægteskab med forhenværende Byfoged i Svendborg Jørgen Borring. Ved Gavebrev af 6. Maj 1768 havde hun dog betænkt sine to Stifsønner Peder og Christen Graaes Børn med tilsammen 1000 Rdlr., den førstnævntes to Børn Anders og Mette Johanne fik hver 100 Rdlr., Christen Graaes Søn Knud 300, hans øvrige Børn — Gomme, Mette, Niels, Anne [Cathrine] og Sidsel Maria — hver 100 Rdlr. Skiftet sluttedes først 17. Febr. 1775.[1])

4 Børn af 1ste Ægteskab (B 1—B 4):

B 1. Anna Catharina Knudsdatter Graae, døbt 4. Dec. 1711 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.)[2]), død 21. Dec. 1732[3]).

Gift 28. Nov. 1732 med Niels Johansen Lange. Kaldes Forvalter ved sin anden Hustrus Død, Brandinspektør i Svendborg; efter at han er død vælges hans Eftermand som saadan 1749. [Han gift 2den Gang 30. Juni 1733 i Svendborg (Frue Kb.) med Anna Maria Simonsdatter paa Lindskovgaard, begravet 24. Okt. 1746 paa Nicolai Kirkegaard (Kb.)].

B 2. Peder Knudsen Graae, døbt 29. Dec. 1713 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Købmand i sin Fødeby, hvis Kassemester han var i hvert Fald fra 1744, det ses nemlig, at han 12. Jan. 1746 mødte paa Raadstuen for at aflægge Regnskab for nævnte Aar[4]). Kassemesterstillingen maa have været ensbetydende med Stil-

---

[1]) Skifteprotokol 1760—90, fol. 310–26. — [2]) Moderen kaldes her fejlagtigt »Lauritzdatter«. — [3]) Familieoptegnelser. — [4]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 6.

lingen som »Byens Kæmner«, idet begge Udtryk bruges i Flæng, der var tillige i lang Tid i hvert Sogn én Kæmner, hvis Hverv har været af mindre Betydning. Han genvælges stadig hvert Aar, sidste Gang 3. Jan. 1758.[1]) Dette tyder paa, at han, skønt hans økonomiske Forhold, som nedenfor ses, var yderst slette, alligevel har beholdt sine Medborgeres og Øvrighedens Tillid.

Raadmand Knud Graae, indgik 17. Juni 1760 med en Ansøgning om kgl. Konfirmation paa en mellem ham og Sønnen Peder, »forhen Borger her i Byen, men for noged siden er bleven Enckemand, kommed ud af sin Gield og nu er logerende her i Svendborg«, indgaaet Forening. Faderen befrygtede nemlig, at Sønnen skulde henfalde til Ødselhed, dersom denne fik noget under Hænder at »skalte« over. Foreningen lyder:

Saasom jeg af faderlig Kierlighed til Dig min Søn Peder Knudsen Graae og Dine Børn ønschede at have fastsat og giort, imedens jeg lever, hvorledis efter min Død, om Du samme schal overleve, med det, som Dig maatte tilfalde i Arv, schulde forholdis, saa falder mine Tancher saaledis, siden Du i mange Aar ey selv har været i dend Stand at have kundet erhvervet Dit Brød, mens ved min Hielp har nødt og endnu nyder det, og Du nu er sat i enlig Stand, og Sygdom meere og meere hos Dig tiltager, er aldt mit Haab forsvunden, at Du nogen Tid meer kand det forhverve ved egen Hielp. Og paa det dend Velsignelse, som Dig maatte tilfalde efter mig, iche schulde spildis, mens komme Dig, imedens Din Levetid varer, tilgode og Dinne Børen efter Din Død, vilde jeg, at min Søn, Din enigste Broder, Chresten Knudsen Graae, om hand dend Tid oplever, schulde være og blive Din Curator og om hand afgich da en af mine Brødre eller en sufficant af Familien, som kunde betroes det, som Du maatte faa efter mig, hvoraf Renten schulde være til Dit schicheligt Ophold, mens Capitalen i ingen Maader røris førend efter Din Død, da Dine Børn at nyde dend som Loven byder og befaler. Anførte haaber jeg, Du bliver villig til at indgaae, siden det allene sigter til Dit og Dine Børns Bæste, hvorfore jeg bad, Du herpaa vilde tegne Din schriftlig Tilstaaelse.

Svendborg d. 9 Juny 1760

Knud Graae

Kiere Faders anførte Begiering er jeg villig til at indgaae og som det allene sigter til mit og minnis Bæste, saa ej allene underskrifves denne min Tilstaaelse med egen Haand og

---

[1]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 110.

hostrygte Zignet, mens og ombedet Sr Hans Møller og Christen Tingberg dette med mig til Vitterlighed at underskrive.

Svendborg den 10 Juni Anno 1760

P. Knudsen Graae

At foregaaende er indgaaet og tilstaaet kand bevidnes af

H. C. Møller. Christen Tingbierg.

Foreningen blev kgl. konfirmeret 22. Aug. 1760, dog med den Reservation, at der i sin Tid af Øvrigheden i Svendborg burde anordnes en anden Kurator end Broderen Christen Graae, medens Skiftet efter Faderen holdtes, en Bestemmelse som blev truffet efter indhentet Erklæring fra Byfoged Tanck, der dog godt kunde anbefale, at Christen Graae, »som en redelig Mand«, beskikkedes til Kurator efter nævnte Skiftes Slutning.[1])

Peder Graae døde allerede Aaret efter i Svendborg, 21. Juni 1761[2]), 23. s. M. blev han begravet (Frue Kb.). Hans Bo blev 24. Juli s. A. taget under Behandlnig af Skifteretten, udover nogle faa Gangklæder ejede han imidlertid intet, ikke engang nok til at dække Begravelsesomkostningerne med. Den salig Mand havde, efter at han var bleven Enkemand, opholdt sig i Broderen Christen Graaes Hus og der nydt sin Underholdning paa Faderen Knud Graaes Bekostning, siden han i samme Tid formedelst Svaghed og Skrøbelighed ikke havde kunnet forhverve noget.[3])

Gift 19. Okt. 1739 (trolovet 2. Sept. s. A.) i Svendborg (Frue Kb.) med den »dyd- og gudelskende Jomfrue« Woldborg Thorbjørnsdatter, døbt 15. Sept. 1719 i Vor Frue Kirke ssts. (Kb.) (Datter af Købmand Thorbjørn Andersen og rimeligvis af dennes Hustru Johanne Olufsdatter[4])), begravet 11. Sept. 1758 i Nicolai Kirkes midterste Gang (Kb.).

8 Børn (C 1—C 8):

C 1. Mette Pedersdatter Graae, døbt 14. April 1741 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 4. Maj 1747 i samme Kirke (Kb.).

C 2. Anders Pedersen Graae, hjemmedøbt 10. Febr. 1742 i Svendborg (Nic. Kb.), døde en Time gammel, begravet 13. Febr. i Nicolai Kirkes søndre Gang (Kb.).

C 3. Anders Pedersen Graae, døbt 13. Jan. 1743 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Vandt 18. Jan. 1769 Borgerskab som Købmand i Svendborg[5]), udmeldtes 2. Jan. 1775 til Formand for Taxerborgerne[6]), et Hverv som han kun beklædte det ene Aar. Som ovenfor nævnt arvede han 2354 Rdlr. 2 ℔ 5⅔ ß efter sin Farfader, efter sin Morfader

---

[1]) Fynske Registre 1760 Nr. 114 (Indlæg). — [2]) Familieoptegnelser. — [3]) Skifteprotokol 1760—90, fol. 18. — [4]) Thorbjørn Andersens 1. Hustru døde 1717. — [5]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 149. — [6]) Do., fol. 176.

Thorbjørn Andersen arvede han yderligere 1626 Rdlr. 2 ℔ 10 ß[1]). Begravet 27. April 1776 i Nicolai Kirkes midterste Gang ved »Fruenten«[!], Stolene fra Nr. 2 til 4 (Kb.). Først 4. Maj s. A. blev der udfærdiget Bevilling for ham og Hustru til, at den længstlevende maatte hensidde i uskiftet Bo.[2])

Gift 22. Aug. 1770 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Elisab·eth Maria Rasmussen (eller Hansdatter), døbt 8. Nov. 1744 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.) (Datter af Købmand Hans Rasmussen og Birgitte Cathrine Riber), død 10. Aug. 1828 i Svendborg, begravet 14. Aug. paa Assistenskirkegaarden (Frue Kb.). Da der 11. Aug. gjordes Anmeldelse om hendes Død, angives det, at hun, der bor hos Svigersønnen, Sagfører Bekker, intet ejer.[3])

4 Børn (D 1—D 4):

D 1. Voldborg Graae, døbt 20. Maj 1771 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), død 28. Okt. 1840 i Svendborg (Frue Kb.).

Gift 10. Okt. 1798 ssts. (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Tønnis Peter Bekker, fremstillet 28. Maj 1772 efter Hjemmedaab i Lunde Kirke, Sunds Herred (Kb.) (Søn af Herredsfoged, senere Postmester, Justitsraad Adrian Bekker og Riborg Sophia Ereboe). Exam. juris, Sagfører i Svendborg. Død der 24. Jan. 1848 (Frue Kb.).

D 2. Hans Graae, døbt 8. Juni 1772 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.).[4])

D 3. Peder Graae, hjemmedøbt 24. Febr. 1774, fremstillet 27. Febr. i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Student fra Nyborg Skole 1793, Skolelærer i Vassingerød, Uggeløse Sogn, senere Skolelærer i Svedstrup og tillige Kirkesanger i Ølstykke. Død 6. Nov. 1820 i Svedstrup (Kb.) efter halvandet Aars Svagelighed og tolv Dages smertefuldt Sygeleje. I den Bekendtgørelse, hvormed Enken meddelte Tabet af sin »inderlig elskede og uforglemmelige Mand«, skriver hun: »Hvad jeg og hans efterlevende Søn maae føle ved denne Ædles Bortgang, indseer enhver, som kiendte den Afdødes retskafne Tænkemaade og velvillige Sindelag. Med dyb Vemod bekiendtgiøres derfor dette sørgelige Dødsfald for hans efterlevende Familie og Venner. Overbeviist om enhvers Deeltagelse i min billige Sorg frabeder jeg mig al Condolence«.[5]) Under 12. Jan. 1821 blev der meddelt hende kgl. Bevilling til at hensidde i uskiftet Bo.[6])

Gift med Pouline Cathrine Gantzel, døbt 17. Juli

---

[1]) Skifteprotokol 1760—90, fol. 46. — [2]) Fynske Registre 1776, Nr. 68. — [3]) Skifteprotokol 1825—34, fol. 149. — [4]) Det er ikke lykkedes at skaffe Oplysninger om ham. — [5]) Berlingske Tidende 1820, Nr. 93, Tillæg. — [6]) Danske Kancellis 2. Depts. Registr. 1821, Nr. 74.

1778 i Draaby (Kb.) (Datter af Skoleholder ved Jægerspris, senere Skolelærer og Sognedegn i Bloustrød Jørgen Gantzel Føge, kaldet Gantzel [1]), og Dorothea Petersen), død 24. Nov. 1842 i Ordrup, Krogstrup Sogn (Kb.).

1 Barn (E 1):

E 1. Georg Andreas Graae, født 27. Marts 1804 i Vassingerød, Uggeløse Sogn (Kb.). Skolelærer i Ordrup og tillige Kirkesanger i Krogstrup, Horns Herred, Afsked 12. April 1851. Død 7. Jan. 1868 i Kyndby (Kb.).

Gift med Sophie Regine Dielemann, født 1810 i Kjøbenhavn, død 16. Maj 1878 paa Venslev Mark, Ferslev Sogn (Kb.), begravet 23. s. M. i Krogstrup (Kb.).

4 Børn (F 1—F 4):

F 1. Frederikke Petrine Georgine Graae, født 3. Nov. 1832 i Ordrup, Krogstrup Sogn (Kb.), død 28. April 1879 i Over Draaby (Kb.).

Gift 7. Sept. 1854 i Draaby (Kb.) med Niels Peder Andersen. Indsidder i Landerslev, senere Husmand og Tømrer i Over Draaby.

F 2. Caspar Johan Frederik Graae, født 12. Febr. 1834 i Ordrup, Krogstrup Sogn (Kb.). Indsidder paa Venslev Mark, Ferslev Sogn, Ladefoged paa Svanholm, Krogstrup Sogn, derefter Husmand paa Venslev Mark. Død der 21. Okt. 1899.[2])

Gift 1. Marts 1862 i Ferslev (Kb.). med Ane Kirstine Thomsen, født 20. Nov. 1833 paa Venslev Mark, Ferslev Sogn (Kb.) (Datter af Husmand Thomas Nielsen og Dorthe Olesdatter), død 5. Juli 1905 ssts.

3 Børn (G 1—G 3):

G 1. Sofie Ottilie Graae, født 28. Dec. 1861 paa Venslev Mark, Ferslev Sogn (Kb.), død 31. Jan. 1864 ssts. (Kb.).

G 2. Sofie Ottilie Graae, født 10. Juni 1864 paa Venslev Mark, Ferslev Sogn (Kb.).

Gift 3. Febr. 1893 i Grevinge med Lars Peter Karlsen, født 23. Juni 1862 i Svinninge Sogn (Søn af Sadelmager Karl Sørensen og Karen Kirstine Nielsen). Hjul- og Karetmager, først i Gundestrup, Grevinge Sogn, nu i Ondløse.

G 3. Carl Sigfred Graae, født 2. Marts 1867 paa Venslev Mark, Ferslev Sogn (Kb.). Bryggeriarbejder i Kjøbenhavn, ansat ved Rahbeksallé-Bryggeriet.

---

[1]) Søn af Urtekræmmer Herman Føge og Cathrine Marie Gantzel. [2]) Udskrift af Horns Herreds Skifteprotokol.

Gift 10. Maj 1896 i Mathæuskirken i Kjøbenhavn med Johanne Kirstine Frandsen, født 30. April 1873 i Kjøbenhavn (Datter af Værtshusholder Peter Frandsen og Ingeborg Spiegelhauer).

2 Børn (H 1—H 2):

H 1. Frants Peter Graae, født 8. Feb. 1897 paa Frederiksberg. I Lære paa Pianofabrik.

H 2. Ellen Irma Kirstine Graae, født 23. Jan. 1901 paa Frederiksberg.

F 3. Techla Ottilia Pouline Graae, født 3. Febr. 1838 i Ordrup, Krogstrup Sogn (Kb.), vistnok død ganske ung.

F 4. Peter Sophus Graae, født 29. Jan. 1841 i Ordrup, Krogstrup Sogn (Kb.). Havde Tjeneste paa Svanholm, udvandrede til Amerika for en Menneskealder siden.

D 4. Thorbjørn Graae, hjemmedøbt 14. Marts 1776, fremstillet 17. Marts i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Vel nok identisk med den Thorbiørn Graae af Kjøbenhavn, som ifølge kgl. Bevilling af 20. Dec. 1808 blev skilt fra sin Hustru, Maren Kirstine, fra hvem han 30. Aug. 1802 var bleven separeret; begge maatte ifølge Bevillingen indgaa nyt Ægteskab.[1]) Afskediget Soldat »Torben« Graae, boende Adelgade 241, døde 3. Aug. 1829 i Kjøbenhavn, 55 Aar gammel[2]) (Garnisons Kb.), Dagen efter mødte Skifteretten i hans Bolig, han kaldes nu »forrige« Skriver, for at foretage Skifte efter ham, der var dog aldeles intet at tage under Behandling. Enken var ikke til Stede, det opgaves, at han ikke efterlod sig Børn.[3])

C 4. Johanne Pedersdatter Graae, fremstillet 14. Dec. 1743 efter Hjemmedaab i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 5. Sept. 1748 i samme Kirke (Kb.).

C 5. Knud Pedersen Graae, døbt 17. Okt. 1745 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 10. Aug. 1751 i samme Kirke (Kb.).

C 6. Anna Pedersdatter Graae, døbt 16. Dec. 1746 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 10. Marts 1747 i samme Kirke (Kb.).

C 7. Mette Johanne Pedersdatter Graae, hjemmedøbt 15. Marts 1751, fremstillet 21. Marts i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 4. Aug. s. A. i samme Kirke (Kb.).

C 8. Mette Johanne Pedersdatter Graae, hjemmedøbt 17. Maj 1757, fremstillet 19. Maj i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), død ugift 27. Aug. 1815 i sin Broderdatter Fru Bekkers

---

[1]) Kancelliets 2. Depts. Reg. 1808, Nr. 1364. — [2]) Thorbjørn Graae skulde da kun være 53 Aar gammel. — [3]) Kjøbenhavns Skifterets Forseglingsprot. Nr. 2, 1828—29, pag. 261.

Hjem i Svendborg (Frue Kb.). Som ovenfor nævnt arvede hun 1177 Rdlr. 1 ℔ 2⅝ ß efter sin Farfader, efter Morfaderen Thorbjørn Andersen fik hun yderligere 813 Rdlr. 1 ℔ 5 ß [1]).

B 3. Jørgen Knudsen Graae, døbt 23. Febr. 1716 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), død 24. Marts 1739 i Svendborg [2]), begravet 28. s. M. »uden Ceremonie« (Nic. Kb.).

B 4. Christen Knudsen Graae, døbt 15. Jan. 1719 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Tyve Aar gammel fik han 25. Nov. 1739 Borgerskab i Svendborg paa Købmandsskab og Søfart, hans Fader har som Raadmand underskrevet Borgerbrevet.[3]) Efter 2. Jan. 1744 at være bleven udmeldt til en af Byens Taxerborgere [4]) og 2. Jan. 1749 til Formand for disse [5]) blev Hvervet som den ene af Byens Overformyndere 2. Jan. 1751 betroet ham [6]). At han i en Alder af kun 32 Aar valgtes hertil, er Bevis for, at han blandt sine Bysbørn har nydt den største Tillid, blandt alle Byens Bestillinger var Overformynderstillingerne de fornemste. Gennem 18 Aar virkede han som saadan, sidste Gang vælges han 2. Jan. 1769 [7]), to Maaneder før sin Død. Som det nedenfor bliver sagt i Meddelelserne om hans Fætter »Christian« Madsen Graae, er det ikke altid let at undgaa at forveksle ham med denne, Navnene Christen og Christian benyttedes paa den Tid i Flæng.

Da Kong Frederik den Femte i Slutningen af Juni 1750 ventedes til Svendborg paa Gennemrejse, havde Stiftsbefalingsmanden, Rantzau, givet Ordre til Øvrigheden om Oprettelsen af et Borgerkompagni, for at dette kunde paradere under Gevær for Majestæten. Borgerskabet skulde forud undervises og ekserceres »udi de dertil udfordrende Haandgreb«. Købmanden »Christen« Graae paatog sig at være Fændrik ved Kompagniet og sammen med Byfogeden og et Par andre Borgere at anskaffe en Fane, da ingen saadan fandtes, paa egen Bekostning. Der blev ved denne Lejlighed ogsaa anskaffet en Tromme, da der hidtil kun var én, der duede noget.[8]) Monarkens Besøg har sikkert for Christen Graae og de øvrige brave Borgere været en af Hovedbegivenhederne i deres Liv.

Alle, som handlede med Røgtobak eller Snustobak i Svendborg, var 25. Juli 1761 tilsagt til at møde paa Raadstuen, hvor det da blev dem tilholdt at forevise deres »havende« Tobaksbeholdning. Købmanden Sr. »Christen« Graae, som var til Stede, erklærede, at naar han maatte erholde Frihed og Rettighed til alene at handle med Snustobak der i Byen, vilde han »betale og erlægge« aarlig derfor til Kongens Kasse og, i Fald tvende

---

[1]) Skifteprotokol 1760—90, fol. 46. — [2]) Familiefortegnelser. — [3]) Ejes af Fuldmægtig F. G. J. Graae. — [4]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 2. — [5]) Do., fol. 11. — [6]) Do., fol. 20. — [7]) Do., fol. 148. — [8]) Do., fol. 16.

No. I. Een Halv Rigsdaler.

1739.

Køb

Kjøbenhavn

Mads Sönesen Rosenberg

Kongl: Maj^t Borgemester udi Sön-
borg, Peder Borring Raadmand
og Byefogt, Hans Knud Graae Raadmand
sammesteds. Giör vitterlig at aar
1739: Onsdagen efter St Mortens dag
mödt for Sönborg Raadstue Christen
Knudsen Graae for os egen, og sidden sam
ægte vorlig forlovet at vorde gift og os Tilbørligt
skee at vorde tillagt for samt, Oplagde
samme vor paa sin Ydermeere underdanigste
Borgerlig Troskabs Eed, saa vor sam-
mes aldeles Borgere vores fornemme saa
vel vore Kiöbere med Kalk under Vores Sön-
borg og Raadstue Segl at følge ikke vor
om udgangen Kongl: allernaadigst Reces dat
af 24 Maii 1737 og Forordning af 31 Jan:
1738. Actum ut supra

Mads Sönesen Rosenberg

Hans Knudsen Graae

Købmand Christen Knudsen Graaes Borgerbrev.

Mænd blev forundt denne Frihed, da for sin Del, hvis han blev den ene, at erlægge aarlig 10 Rdlr., hvorimod han vilde forpligte sig til at nedlægge al Røgtobakshandel.[1])

Han erklærede sig 27. Okt. 1762 villig til at indtræde i Vognmandslauget[2]), Pligten til at køre for de Rejsende.

Som ovenfor nævnt, arvede han 3531 Rdlr. 3 ℔ 8 1/2 ß efter sin Fader, Raadmand Knud Graae, og lod sig ved Auktionen tilslaa den halve Del af Gaarden i Gjerritsgade samt to Huse i Skattergade. Han byggede paa Tullebrinke den store, statelige Ejendom, af hvilken her i Bogen findes to Gengivelser. Gaarden er senere bleven moderniseret, den smukke, monumentale Trappe ud mod Gaden findes saaledes ikke mere. Over Indgangen stod »Ebenezer« og derunder i en Krans:

C. K. S. G.
B. N. D. B.
Anno 1756

ɔ: Christen Knudsen Graae, Bodil Nielsdatter Brandt, hendes første Ægtefælles Slægtsnavn.

Han og Hustru fik 5. Dec. 1766 Bevilling til at sidde i uskiftet Bo[3]), man kan derfor ikke af nogen Skifteforretning faa Rede paa hans økonomiske Forhold. At han var en velhavende Mand er hævet over enhver Tvivl, allerede i 1745 nævnes han blandt Byens »fornemme« Lodsejere.

Han døde 13. Marts 1769 i Svendborg[4]), blev begravet 16. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.). Ifølge Optegnelser i den nedennævnte Bog med Personalia om Slægten havde han været syg fra den 13. Januar, dog laa han kun til Sengs i otte Dage. Da han lagde sig, fortæller man, udbrød han: »herfra rejser jeg mig aldrig mere, for nu vil jeg dø«, »dog beholdt han sin Kraft lige til Døden indtraf«. Han døde af en Brandbyld.

Gift 24. April 1743 (»forlovede« 28. Okt. 1742[5])) i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med »den hæderbaarne og gudelskende Matrone« Bodil Nielsdatter Tingberg, født 5. Okt. 1710[6]) (Datter af Købmand Niels Christensen Tingberg og Kirsten Pedersdatter), død 8. Sept. 1785 i Svendborg[7]), begravet 13. s. M. i den store Gang i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). [Hun gift 1ste Gang 27. April 1731[8]) med Købmand Gomme Gommesen [Brandt], født 1705, begravet 23. Marts 1742 i Svendborg (Frue Kb.)].

8 Børn (C 1—C 8):

C 1. Gomme Christensen Graae, født 17. Marts 1744 i Svendborg[9]), døbt 29. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.). 23 Aar gammel vandt han 3. Marts 1767 Borgerskab i Svendborg, »vilde

[1]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 123. — [2]) Do., fol. 127. — [3]) Fynske Registre 1766, Nr. 134. — [4])—[9]) Familieoptegnelser.

ernære sig af Købmandsskab og Søfart«.[1]) Han vælges til Fattigforstander 2. Jan. 1772[2]), men genvælges ikke det følgende Aar, endvidere 2. Jan. 1776 til Over-Markkæmner eller Formand for Markvæsenet[3]), en Stilling som han beklædte til Udgangen af 1778, og endelig 2. Jan. 1782 til Formand for »Byens eligerede Mænd og Taxerborgere«[4]); fungerede kun som saadan til Udgangen af det følgende Aar, men genvalgtes atter 2. Jan. 1787[5]) for atter Aaret efter at blive efterfulgt af Lars Graae. Det bør her bemærkes, at man i Svendborg først efter Reskript af 2. Marts 1787 besluttede at vælge »rette eligerede Borgere«, hidtil havde man benyttet Taxerborgerne som Eligerede.[6]) Senere nævnes han som virkelig eligeret Borger eller Repræsentant, som man ogsaa sagde, og som Kirkeværge.

Han og hans Hustru fik 6. Juni 1788 kgl. Bevilling til, at den længstlevende maatte hensidde i uskiftet Bo.[7])

Foruden en mangesidig Købmandshandel skal han, der i Slægten mindes som en djærv og dygtig Mand, ogsaa have drevet en betydelig Handel med Korn. Det kan anføres, at han 28. Dec. 1778 var til Stede paa Raadstuen og da paa Forespørgsel tilkendegav, at han havde Lyst til at dyrke Tobak. Blandt de andre af Byens Indvaanere, som erklærede sig i samme Retning, nævnes hans Moder, »salig Christen Graaes Enke«, hans Fætter Anders Graaes Enke og hans afdøde Faders to Fættre, Christian og Urban Madsen Graae.[8]) Hans Skibe var i stadig Fart paa Trondhjem, Bergen, Lybæk og hollandske Havne. De Skibe, som han selv ejede, var sikkert kun mindre Skibe, Galeaser og Jagter, dog havde han ogsaa Part i større Fartøjer; i en for ham 31. Jan. 1781 af Byfoged Søren Müller autoriseret Bog til »ved Dag og Datum at indføre de Vahre, som han crediterer«[9]) nævner han saaledes, at han paa Aktier i »Fregatten« og »Briggen« tabte 1600 Rdlr. Sammesteds anfører han, at han tabte 1400 Rdlr. »ved Hans Hendrichs førende Galiases forliis« og 450 Rdlr. »ved Galiasen Haabets forliis«. Han boede paa 1ste Sal i »Ebenezer« paa Tullebrinke, hvor hans smukke Hjem vidnede om solid Velstand; fra Holland havde hans Skibe hjembragt kostbare, indlagte Møbler, af hvilke enkelte Pragtstykker endnu er i hans Sønnesøns Søns, Fuldmægtig F. G. J. Graaes, Eje. Levemaaden var for den nøjsomme og spar-

---

[1]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 144. — [2]) Do., fol. 161. — [3]) Do., fol. 181. — [4]) Do., fol. 222. — [5]) Do., fol. 248. — [6]) P. Munch: Købstadstyrelsen i Danmark II, pag. 24. — [7]) Fynske Registre 1788, Nr. 109. — [8]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 207. — [9]) Bogen, af hvilken der kun er benyttet en ringe Del, ejes nu af Fuldmægtig F. G. J. Graae.

sommelige Mand næsten spartansk og naar han i den nævnte Hovedbog taler om »hvoris svagelig Hielbred«, da har Grunden for hans Vedkommende sikkert været en daarlig Mave. Man fortæller endnu, hvorledes han stædig holdt sig til den tilvante grove Kost og at han ikke vilde afstaa fra sin Livret — graa Ærter, som han ikke kunde taale. En »Recept paa Mage Draaber«, som det synes skreven med hans Haand, bestod af følgende Ingredienser: »Aloe 2 Lod, Orientalsk Safran 1 q^{tin}, Rabarbara $^1/_2$ Lod, Agaricus 1 q^{tin}, Zedoar $^1/_2$ q^{tin}, Gentian $^1/_2$ q^{tin}, Theriach Adromachi $^1/_2$ Lod, sættes paa got Fransch Brendevin«.

I Hovedbogen anfører han, hvad han gav sin Stifdatter Anne Marie Bech, gift med Clemmen Clemmensen, og sin Datter, nedennævnte Birgitte Graae, gift 1793 med Forpagter Copmann, som Udstyr. Fortegnelsen over Datterens gengives her som et Exempel paa, hvad en velhavende Købmands Datter da medbragte til sit Hjem.

»Til Hendes bæste seng bekom hun

3 Nye under Dyner à 12 rdlr.	36	Rdlr.	»	℔	» ß
1 dito over Dyne med Dun	12	—	»	-	» -
3 lange Hovet Puder à 15 ℔	7	—	3	-	» -
2 trække Puder	4	—	»	-	» -
2 pr. fine Pude Vohr	5	—	»	-	» -
2 pr. dito Lagen	13	—	»	-	» -
Til Deres Daglig seng					
3 Nye under Dyner à 9 rdlr.	27	—	»	-	» -
1 dito over Dyne Med Dun	10	—	»	-	» -
3 Hovet Puder	7	—	3	-	» -
2 korte dito	4	—	»	-	» -
2 pr. Pudevaar	4	—	»	-	» -
6 pr. Lagen à 3 rdlr.	18	—	»	-	» -
2de nye topsengestæder	12	—	»	-	» -
Et Cirtses og Et fransk lærets omhæng med tepper	38	—	»	-	» -
12 Stk. Stoele og 1 Canope med rødt Prises[!] overtræk	30	—	»	-	» -
6 Stk. Stoele med Læder	8	—	»	-	» -
1 Nattskrin med Bæcken	3	—	3	-	» -
1 Drag Kiste med opsatz	36	—	»	-	» -
1 Drag Kiste	16	—	»	-	» -
1 Comode	12	—	»	-	» -
1 The Bord med Fliser	4	—	»	-	» -
3 Stk. Nye Speile	16	—	»	-	» -
2de Nye slagbord	8	—	»	-	» -

3 Nye Jerngryder	3	Rdlr.	»	℔	» ß
2 Messing Kedler	2	—	»	-	» -
1 satz The og Caffe tøy	5	—	»	-	» -
2 Tariner, 3 Dos. Talerkener og 4 fade, Engelske tøy	6	—	»	-	» -
1/2 Td. Kober Kedel, 1 dito supe Kedel, 1 Casserole, 3 Kober Potter alt nye koster	32	—	»	-	» -
2 pr. Lysestager med Sax	4	—	»	-	» -
Bødkertøy saasom Kar, tønder, balier og spande for	20	—	»	-	» -
1 Sæt Hørgarns Dækketøy med 12 Servieter	14	—	»	-	» -
1 dito Dug med 6 Servieter	6	—	»	-	» -
1 Dug med 18 Servieter	10	—	»	-	» -
Til en Pigeseng					
2 Nye under Dyner, 1 Over-Dyne 2 Hovet Puder	21	—	»	-	» -
Summa	454	Rdlr.	»	℔	» ß

Stifsøsterens Udstyr kostede akkurat den samme Sum. Han optegner ligeledes, at hans Søn Christen Graae, senere Sognepræst i Bøstrup, til sine Studeringer fra første til sidste Eksamen har faaet 454 Rdlr., »og da ieg er forsikret, hand ey fragaar Dette, saa har ieg ey anderledes villet specificere Det, og før bemelte min Søn efter os kand arfve noget, skal de andre af mine Børn skee lige Jevnet«.

Han nedskriver 1. Jan. 1801, nu med rystende Haand, følgende Henvendelse til Børnene:

»Min Koenes og Min villie er, at hvoris 3de hiemmeværende Børn, Nemlig Min søn Gumme Graae og Døttre Mette Kierstine Graae og Ingeborg Graae, skal fra undertegnede dato af, og saa længe de forbliver hiemme hos os, Nyde aarlig løn, saasom [Gumme Graae aarlig 50 rdlr.][1]), Mette Kierstine Graae aarlig 25 rdlr. og Ingeborg Graae aarlig 25 rdlr., hvilcken Løn dog først efter hvoris Død gottgiøris Dem af hvoris efterladenskab, dog at De derfor i ingen Maade afgaar Noget i Det de[m] tilkommer af hvoris efterladenskab, forlods ud for først at skee lige jævnet med de af Hvoris andre Børn, som vi har anført for udstyr, Hvilken hvoris villie vi har grund til at haabe, at ingen Skulle lægge Nogen hindringer i vejen, thi i henseende til Lønnen, da indseer Eenhvær lættelig, at min Koene og ieg Med hvoris svagelig hielbred

[1]) Disse Ord er overstregne og i Stedet for skrevet »betalt«.

ey kand bestride hvoris Handel uden ved Disse hvoris Børns Troskab og Hielp, og i henseende til, at disse sker lige jævnet med de andre. Da er vi forsickret om, at andre af hvoris Børn, som udstyr og udgifter er anført fore, vil selv indsee, at de ingen fornærmelse er skeet, Naar de overseer Deris anførte, thi dette kunde sickert have været anført til det Dobelte, Naar det, de virckelig hafte faaet og koste[t], Skulle været anført. Saaledes undertegnet med hvoris Egen haand.

Svendborg den 1 January 1801

Gumme Graae E. Sophia Graae.«

Sønnesønnen, Pastor Graae i Idestrup, fortæller i sine »Gamle Minder«, at Farfaderen Gomme Graae for sin Retskaffenhed nød saa stor Tillid som Købmand, at det aldrig faldt nogen ind at gøre Indvendinger mod den Pris, han satte paa Kornet. En Bonde, som maa have været af en anden Mening, dristede sig engang til at spørge, maaske lidt næsvist, »Ja hvad skal jeg saa have?«. »Det skal Du have«, svarede den Gamle, idet han gav Bonden en Lussing. Et ganske vist lille, men hvis det er sandt, karakteriserende Træk.

Gomme Graae døde 17. Nov. 1804 i Svendborg og blev 23. s. M. begravet i Vor Frue Kirke. Følgende Digt fremkom ved hans Død:

Tanker

Ved Kiøbmand Sal. Hr. Gumme Graaes Grav i Svendborg, som i sit Alders 61 Aar gik ind i en bedre Verden den 17de Novbr. 1804.

Her hviler Støvet af en Mand, hvis ædle Hierte,
Hvis sjeldne sunde Siel, vil savnes længe her;
Som ikkun fælles Gavn og Ret og Fred begierte,
Som var i Live for enhver, ham kiendte, kiær.
Han aldriig viget af fra Retfærds reene Veie,
En Christens Vandel var hans Ære, Lyst og Fryd,
En god Samvittighed til Dødens Stund at eje
Var Maalet for hans Daad og Lønnen for hans Dyd.
Som Ægtemage og som Fader staaer hans Minde
Uglemmeligt og dybt i Efterladtes Bryst.
For Undertrykte Raad og virksom Hielp at finde
For Armod Lindring var og blev hans Sjele-Lyst.
Fred over dine Been — retskafne Mand og Fader!
Din reedelige Siel alt nyder Himmel Fred,
Velsignende dit Navn, dit Gravsted vi forlader
Vor Sorrig lindres kun ved din Lyksalighed.

Med Ordene »I denne Bog antegnes ved Dag og dato Fra hvoris Brylupsdag af hvoris Føde og Døde« indleder han et lille Hefte i Oktav [1]). Den første Indførsel lyder saaledes: »I dend hellige Treenigheds Navn holt min Koene Elisabeth Sophia Christians Datter Bonte[!] og ieg underskrefne hvoris Brylups Dag 1770 den 31. Oct: og gik unge Folk i Kierke den 1te Nov:, hvor til Gud forunde os naade og Lykke for Jesu Christi Skyld. Ammen. Gumme Graae«. I dette Hefte, der er ført à jour af Premierløjtnant Niels Graae, ligger nogle løse Blade, ligeledes i Oktav, paa hvilke Gomme Graaes Fader, Christen Knudsen Graae, har optegnet enkelte Data, som er fortsatte af Sønnen. I Noterne under Teksten er samtlige disse Optegnelser blot benævnte »Familieoptegnelser«.

Gift 31. Okt. 1770 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Elisabeth Sophie Christiansdatter Bondo, døbt 30. Aug. 1743 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.) (Datter af Skovrider i det Svendborgske Distrikt Christian Olufsen Bondo og Birgitte Larsdatter), død 2. Jan. 1809 i Svendborg (Frue Kb.). [Hun gift 1ste Gang 19. Okt. 1763 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Købmand og Kirkeværge Niels Bech, begravet 12. Okt. 1769 i Nicolai Kirke (Kb.)].

7 Børn (D 1—D 7):

D 1. Birgitte Christine Graae, født 28. Sept. 1771 i Svendborg [2]), døbt 4. Okt. i Nicolai Kirke (Kb.), død 28. Jan. 1846 paa Linesminde i Fodslette Sogn [3]).

Gift 21. Sept. 1793 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Knud Sølling Copmann, døbt 16. Juli 1764 i Nakskov (Kb.) (Søn af residerende Kapellan Nicolay Copmann og Bartholine Cathrine Sølling). Forpagter af Hovedgaarden Nørregaard i Slemminge Sogn paa Lolland. Begravet 30. Sept. 1799 i Slemminge (Kb.).

D 2. Niels Graae, født 28. September 1772 i Svendborg [4]), døbt 2. Okt. i St. Nicolai Kirke (Kb.). Lærte Købmandsskab i sin Faders Forretning og vandt selv Borgerskab som Købmand i Svendborg 26. Aug. 1800 [5]), ernærede sig vistnok kun faa Aar som saadan. Udnævntes 28. Aug. 1807 til Sekondløjtnant i Langelandske Landeværnsbataillon med Anciennitet fra 20. Aug. s. A. og avancerede 25. Marts 1808 til Premierløjtnant ved den under 15. Febr. s. A. oprettede Langelandske Infanteri Bataillon. Der kunde her være Anledning til at beskrive dennes Uniform, der bestod af rød Frakke med Krave af samme Farve, mørkeblaa Rabatter og Opslag, hvide Kantninger og Knapper, hvidt Underfor,

[1]) Ejes af Fuldmægtig F. G. J. Graae. — [2])–[4]) Familieoptegnelser. — [5]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 285 b.

hvid Vest samt hvide eller blaa Benklæder. Efter Ansøgning blev han 24. Marts 1810 afskediget i Naade. Allerede 7. April s. A. blev det bekendtgjort ham af den kommanderende General paa Langeland, Grev Ahlefeldt-Laurvig, at han ifølge allerhøjeste Approbation udnævntes til Overbefalingsmand over hele Langelands Kystmilits; som saadan gjorde han god Fyldest. Han havde sit Hjem paa »Linesminde«, som han havde opført paa en lille Jordlod, købt fra Fodslette Anneksgaard. Det af ham til Grev Ahlefeldt indgivne »indsigtsfulde og vel overvejede« Forslag angaaende Langelands Kystmilits' Indretning blev 1. Maj 1810 approberet af Greven, der udtalte, at det var »grundet paa en fra alle Sider betragtet umiskendelig Gavnlighed for det Hele«. 1. November s. A. modtog han fra Grev Ahlefeldt følgende Skrivelse:

»Saavel Artillerie Besætningen ved Fruens Vænges Batterie, der alt fleere Gange i Aar har været engageret med Fienden, som Officerer og Mandskabet, saavel af Artilleriet som Infanteriet og Kystmilicen, ved den i Gaar ved Hiortholm forefaldene Affaire, ved hvis tappre Forsvar en Caperbaad, der alt besattes af Fienden, blev reddet, tilkiendegives herved den hvær især tilkommende saa vel fortiente Berømmelse samt Tak for udviist Tienstiiver og Bravoure, hvorom at giøre allerunderdanigst Indmelding til Hans Majestæt Kongen jeg ikke skal undlade«.

En Skrivelse fra Kongen til Greven, dateret 6. November, lød saaledes:

»Af Din allerunderdanigste Rapport af 1ste d. M. have Vi med Fornøielse erfaret den Activitet, som Capitain von Müller af den Langelandske Infanterie Bataillon, Artillerielieutenanterne von Moltke og von Weinholdt samt Overbefalingsmand, Lieutenant von Graae med deres underhavende Mandskab samt Styrmand Freese af Kaperbaaden Vordingborg har viist i de forskjellige Affairer, som ere forefaldne med nogle af den Langelands Beltet den 30te og 31te October sidstleden passerede fiendtlige Convois armerede Fartøier.

Vi ville derfor allernaadigst, at Du tilkjendegiver samtlige her nævnte Officerer og Mandskaber, som ved disse Lejligheder have udmærket sig, Vor særdeles Velbehag og Tilfredshed for deres Mod og Raskhed.«

Det var hans udmærkede Forhold her, der bevirkede, at han 28. Jan. 1811 — paa Kong Frederik den Sjettes Fødselsdag — udnævntes til Ridder af Dannebrog. Hans

Sønnesøn, Fuldmægtig F. G. J. Graae, fortæller følgende om Affæren ved Hjortholm Strand. Da det blev meldt Niels Graae, at Englænderne var under Opsejling, steg han straks til Hest og var snart efter nede ved Stranden. Her fandt han Situationen kritisk, da Fjenden allerede var kommen ret talrig i Land og havde drevet Danskerne tilbage og splittet dem. En engelsk Baadsmand var just i Færd med at stryge Dannebrog paa Kaperbaaden Vordingborg, Graae bemærkede dette, tog Riflen fra sin Tjener og skød Englænderen, der faldt død om med det danske Flag over sig. Militssoldaterne blev nu igen samlede og angreb Fjenderne saa voldsomt, at de maatte tage Flugten. Samme Aften var der i denne Anledning stor Fest paa Tranekjær Slot. Ved Bordet udbragte Generalen, Grev Ahlefeldt, Graaes Skaal og takkede ham for hans Daad. Derpaa overrakte Greven ham det tømte Bæger med Ordene: »Jeg giver Dig dette Bæger, som jeg beder Dig lade gaa i Arv i Din Slægt, for at den derved altid kan mindes den Tapperhed og Raskhed, som Du i Dag har givet Bevis paa«. Det meget smukke, i Bøffelhorn indfattede Sølvbæger ejes af Fuldmægtig Graae.

Niels Graae hørte til den Kreds, der kom til de vidt berømte Fester paa Tranekjær Slot i »Generalens« Tid, han var, som det ses, Dus med Greven, som altid, ikke mindst da Nøden bankede paa Døren, blev ham en trofast Ven.

I August Maaned 1812 kommanderede Overbefalingsmand Graae en speciel Revue over den Langelandske Kystmilits, hvis gode Tilstand fremhævedes i en Rapport til Kongen. Endnu i Januar 1813 beklædte han Stillingen som Overbefalingsmand.[1])

Som Privatmand var han en Tid Skibsreder, hans Skibe sejlede paa Norge, ofte foretog han selv Rejser, hyppigst til Bergen, ogsaa til Trondhjem. I 1812 købte han af Lensgreve Ahlefeldt »Gertrudsholm«[2]), af hvilken Gaard han frasolgte en Del Parceller, i flere Aar havde han tillige Hovedgaarden Lykkesholm i Forpagtning og nedsatte sig derpaa igen som Købmand i Svendborg. Statsbankerotten i 1813 var for ham som for saa mange andre ensbetydende med Tab af Formue. Familiesølvtøjet maatte sælges ved Auktion; Dagen efter blev en Del af det anonymt sendt tilbage til hans Hjem, man

---

[1]) Jvfr. hans i Sønnesønnen Fuldmægtig F. G. J. Graaes Eje værende Journal og Kopibog vedkommende Overbefalingsmandsstillingen. — [2]) Lütken: Bidrag til Langelands Hist., pag. 488.

kom under Vejrs med, at det var Vennen, Grev Ahlefeldt paa Tranekjær, som havde ladet det købe paa Auktionen. I næsten 100 Aar blev imidlertid dette Sølvtøj liggende indpakket ganske saaledes, som det kom fra Greven, man vilde ikke benytte det, først for faa Aar siden er det igen taget i Brug.

Han fik 19. Juli 1822 Bevilling til at anlægge et Gæstgiveri der i Byen. I sin Ansøgning herom udtalte han, at de Rejsende ofte havde været udsat for at lide Mangel paa Logis i Svendborg, hvorfor han nu besluttede at ville indrette sin Gaard, »der ikke alleene er een af de største i Byen beliggende, men tillige udi een reel Gade« til Gæstgivergaard, hvilket vilde koste ca. 1200 Rdlr. Bevillingen blev dog givet under Forbehold af deres Ret, som allerede havde erhvervet Borgerskab som Gæstgivere, hans Ansøgning om at være eneberettiget som saadan blev altsaa ikke taget til Følge.[1])

Under 3. Juni 1830 erholdt han Kgl. Privilegium til at anlægge og drive en »Cikoriekaffe-Fabrik« i Svendborg, idet det tillodes ham at fabrikere et saadant Kaffesurrogat saavel af de af ham selv avlede, som af andre tilforhandlede Cikorierødder samt at sælge det af ham selv fremstillede Fabrikat.[2]) Han fremhæver i sin Ansøgning, at et saadant Anlæg, ved hvilket flere Individer vilde kunne finde Arbejde, hidtil havde manglet i Byen.[3]) I November følgende Aar indberetter Amtet, at han endnu ikke har sat Fabrikationen i Gang[4]), da han ikke i senere Ansøgninger omtaler denne, kan man vel gaa ud fra, at han ikke har benyttet sig af Privilegiet.

Af Øvrigheden i Svendborg erhvervede han 8. Jan. 1835 Rettighed til Vandet i Øverstemølle Grusbanke, efter 10 Aars Forløb skulde han svare 5 Rdlr. aarlig herfor. 5. Febr. s. A. fik han Privilegium til at anlægge og drive en Oliemølle udenfor Svendborg.[5]) I sin Ansøgning herom fortæller han, hvorledes han efter sin Udtrædelse af Militærtjenesten paa forskellig Maade har søgt at ernære sig og Familie, som Landbruger, Købmand og Gæstgiver. For otte Aar siden maatte han imidlertid, da Tidsomstændighederne gjorde disse Bestræbelser frugtesløse, indskrænke sin Næringsvej til Anlæget af et lille Kalkbrænderi og i de

---

[1]) Kancelliets 3. Departements Registrant 1822, Nr. 773 (Indlæg). — [2]) Generaltoldkammer og Kommercekollegiets Privilegii og Concessions Protokol 1827—32, pag. 240. — [3]) og [4]) Fabrik- og Industrifagets Journaler 1830 Nr. 514 og 1831, Nr. 830. — [5]) Privilegii og Concessions Protokol 1833—38, pag. 221.

senere Aar tillige til en ubetydelig Stivelsesfabrikation. Nu har han ved Venners og Slægtninges Hjælp faaet opført en lille Hesteoliemølle ved sin Bolig udenfor Svendborg. Da flere Kildevæld imidlertid er opdagede i en til hans Haugeplads og Oliemølle grænsende Grusgrav og da disse ved hensigtsmæssigt Anlæg vil kunne danne et Vandløb, der med mindre Bekostning og større Kraft end Hestekraft er i Stand til at drive Møllen, søger han om Tilladelse til at drive denne enten ved Heste eller Vand.[1])

Han fik endvidere 3. Sept. 1836 Bevilling til i Forbindelse med Oliemøllen at maatte indrette et Valseværk til Formaling af Korn for alle og enhver. I sin Ansøgning herom udtaler han, at det paa Grund af indskrænkede Formuesomstændigheder ikke til alle Tider er ham muligt at holde Oliemøllen i Gang, hvorfor han ikke sjældent maa lade det til Møllens Drift med meget betydelige Bekostninger henledte Vand gaa til Spilde, hvilket har til Følge, at Værket bliver utilstrækkeligt til hans talrige Families Underholdning. De i Byen bosatte Møllere søger at hindre hans Ansøgning. I en Skrivelse af 19. Maj 1836 til Byfoged, Kammerjunker v. Moltke beretter han om sine Forhold. Han fortæller, at han i 2 Somre har søgt at lave Stivelse, hvilket imidlertid ikke har bragt ham Fordel, at der, saasnart han havde faaet sin Gaard istandsat til Gæstgiveri, blev meddelt 2de andre Bevilling, hvorfor han tilsatte Penge. »Saa anlagte jeg Kalkbrænderi.« Her havde han det Uheld, at han af Byens Eligerede blev nægtet at anlægge det, »hvor jeg nu har det«, derimod maatte han lægge det i »Bregnedallet«; skønt han indsaa at det var »Galskab«, anlagde han dog Kalkbrænderiet der, da han frygtede for Konkurrenter. Dette blev for ham Tab af Ovns Anlæggelse, Heste og Vogn blev ødelagt af at slæbe Stene og Brænde derud, ialt tabte han herved mindst 500 Rdlr. Han naaede dog at faa Ovnen, hvor han først havde forlangt den, »nu gik det godt en Tid«, men siden fremstod mange Konkurrenter. Han meddeler tilsidst, at han er svagelig, hans Kone meget svagelig, den ene Datter -- 2 Døttre i Hjemmet — er meget sygelig, en Søn meget svagelig og plaget af Blodhoste, endelig at hans Pension er 90 Rdlr. Af Byfoged Moltke anbefales han som en »driftig« Mand, der har forstaaet at benytte en lille Kilde i en Grusgrav til at erholde Vand, hvilket har kostet »særdeles Anstrængelse«.[2])

Under 23. Nov. 1837 fik han Bevilling paa at bruge

[1]) Industri- og Fabrikfagets Journal 1835, Nr. 113. — [2]) Kancelliets 3. Departements Registrant 1836, Nr. 1886 (Indlæg).

en Skalkværn og en Brækkværn til Grynmaling alene.[1]) 16. Sept. 1842 fik han Bevilling til at maatte anlægge en almindelig Kværn til Formaling af Mel »ligesom og ved en Dampmaskine forøge Møllens Kraft i det Hele«. Møllerne ivrer herimod, ligeledes Besidderen af Baroniet Lehn, Baron Holsten-Lehn, der ejer 3 Møller i og tæt udenfor Svendborg. Flere Borgerrepræsentanter anbefaler dog Graae, »der i en lang Aarrække med største Vindskibelighed i flere Stillinger uden synderligt Held hæderlig har bestræbt sig for at soutinere sig med talrige Familie«. Han anfører selv i sin Ansøgning, at han har tabt sin tidligere erhvervede Formue.[2])

Paa sine gamle Dage var han blevet velsitueret, takket være sin enestaaende Flid, der er ingen Tvivl om, at han har været en i høj Grad driftig og arbejdsom Mand, der med en aldeles forbavsende Energi holdt sit Hjem oven Vande. De Anbefalinger, som Byfoged Molkte og Svendborg Borgerrepræsentanter gav ham, viser yderligere, at han i sin Fødeby har nydt almindelig Agtelse og Sympati. Det bør ikke forbigaas her, at Prins Christian Frederik, den senere Kong Christian VIII, der, som bekendt, da var Gouvernør over Fyen, 12. Juni 1835 tog den omtalte Kilde og 27. August 1836 hans Mølle i Øjesyn og at Højstsamme var »særdeles tilfreds« med hvad der blev ham forevist.[3]) Disse Dage har sikkert for Niels Graae været en stor Opmuntring ovenpaa mange Skuffelser.

Han døde 4. Maj 1855 i Svendborg og blev begravet 10. s. M. (Vor Frue Kb.). Allerede 30 Aar før sin Død havde han nedskrevet følgende Bestemmelser[4]), der skulde iagttages efter denne. De lyder saaledes:

»Naaer Gud vil, at ieg ej lenger skal være her paa den Klode, da er mit bestemte Ønskee, at dette maae blive nøye opfyldt, ieg her nedskriver.

1. At ieg bliver lekkende i min Sæng 24 tiemer, før ieg bliver taget der af.
2. Naar den Tiid er forløben, da at mine Aarer paa bege Arme bliver overslaat.
3. At ieg bludt faar en Skiorte over mig og en Nathue paa Hovet samt et siempelt Lagen over mig.
4. Kuns et Lys [skal] brende over mig og ingen uden min nærmeste Familie see mig efter min Død.

---

[1]) Rentekammerets Ekspeditionsprotokol 1837, Nr. 327. — [2]) 3. Departements Registrant 1842, Nr. 1989 (Indlæg). — [3]) Optegnet af Graae i Hovedbogen, der tidligere havde tilhørt Faderen Gomme Graae og som nu ejes af Fuldmægtig F. G. J. Graae. — [4]) Ssts.

5. Min Lie [sic!] Kieste skal være af de beste, stærkeste Fyrfielle, men saa siempelt giort uden minste udkielling eller Stas. Males sort med Oliefarve. Udi Kiste og Log skal indventig sette[s] 3 stærke Jeren Baand, som skal for det første kunne forekomme Kistens sammelfaldning. Jeg vil staae i 8te Dage, ingen ieg begraves.
6. Jeg vil Begraves paa vor Frue Kiergaard i min Familie Grav og saadan senkes i Jorden, at ieg kan være i samling med min kiære Kone. Ingen Klokker maae Ringes med, til Begrave[elsen] skal ingen bedes, untagen mine Brødre og Sv[oger] G. Krøyer. Naturlig at mine Søner følger, men Præst og Degn møder ved Kjærken, dog ønsker jeg, at Præsten maae følge med tilbage, om min Kone skulle være i Live, men er hun ikke det, da behøves det ikke.

Dette ønskes nøye efterfølget

Svb. d. 6te Dec. 1825

N: Graae

P. S. Ingen skal følge med tilbage, fra Kierkegaarden gaar vært til sit. Og naar de føre mig bordt, faaer vær en sirup og en Kringle. Sørgedraget skal ingen af minne Børn eller Konne bære for mig, hvilket ieg anseer for nareagtig, jeg er overbeviist, at de sørger for mig uden det, og en stiille Sorg er nok for dem og mig, herved vil ieg ingen ugift [!] have, som ieg ogsaa haaber, at de opfylder for mig som en af mine siste Begiæringer.

Dette ønskees nøye efterfølget.

Svb. d. 7de Marts 1827

N: Graae.

Gift 13. Jan. 1811 i Tryggelev (Kb.) med Gertrud Hiortholm, født 24. Sept. 1780 paa Lykkesholm, døbt 1. Okt. i Tryggelev Kirke (Kb.) (Datter af Forpagter Christian Hiortholm og Anne Margrethe Rabe), død 24. Febr. 1846 i Svendborg (Frue Kb.).

8 Børn (E 1—E 8):

E 1. Gomme Christian Graae, født 11. Dec. 1811 paa Lykkesholm i Tryggelev Sogn. I hans Ungdom kæmpede Forældrene, som ovenfor nævnt, med store økonomiske Vanskeligheder, det kneb med at faa Raad til at lade ham studere, naar dette alligevel skete, var det paa de yngre Sødskendes Bekostning. Han blev Student (privat dimitteret) 1829, cand. theol. 1836, personel Kapellan hos sin senere Svigerfader, Pastor Bojesen i Lindelse paa Langeland 4. Maj 1839, ordineret 25. Juni, personel Kapellan

for Sørup og St. Jørgens Menigheder i Fyens Stift 11. Aug. 1843. Paa Grund af Sognepræsten, Konstitorialraad Bredsdorffs høje Alder blev Embedet 14. Sept. 1849 overdraget ham paa eget An- og Tilsvar. Sognepræst for Alsted og Bjergby paa Mors 15. Dec. 1850; fik, da han søgte dette Embede, af sin Biskop Attest for »rosværdig Flid og Nøjagtighed«, ligesom kst. Provst Hall udtalte, at han ved »Duelighed og Samvittighedsfuldhed havde vundet Agtelse og Velvillie«. Blev 26. Jan. 1869 kaldet til Sognepræst for Søllested paa Lolland, fra hvilket Embede han entledigedes 24. Dec. 1882, hvorpaa han bosatte sig paa Frederiksberg. Døde der 14. Marts 1908, over 96 Aar gammel.

Gift 24. Jan. 1851 i Svendborg med Emma Christiane Frederikke Bojesen, født 20. Marts 1821 i Lindelse (Datter af Sognepræst Magnus Ernst Bojesen og Severine Lydia, født Bojesen), død 10. April 1884 paa Diakonissestiftelsen paa Frederiksberg.

1 Barn (F 1):

F 1. Helga Graae, født 2. Dec. 1851 i Alsted paa Mors. Bor paa Frederiksberg. Ugift.

E 2. Niels Graae, født 17. Juli 1813 paa Lykkesholm. I en meget ung Alder opførte han en hollandsk Vejrmølle udenfor Svendborg, Tiderne var gode, han levede da ogsaa i en Aarrække i jevn Velstand. Inddragelsen af Mølleprivilegierne og Konkurrencen fra de store Dampmøller blev senere Grunden til, at han solgte Møllen til sin yngre Broder, Gertrudus Graae. Sammen med denne fik han 20. Feb. 1841 Bevilling til Anlæg og Drift af et Jern- og Metalstøberi i Nyborg [1]), denne Bevilling har de dog vist aldeles ikke benyttet sig af. Efter den første slesvigske Krig havde det engelske Firma Peto, Brassy og Betz faaet Koncession paa at bygge Jernbanen Flensborg-Tønning-Rendsborg, i 1854 ansattes han ved denne Linie som Forstander for Holm Station i Treia Sogn. Her i det blandede Sprogdistrikt, hvor Modsætningerne mellem tysk og dansk var særlig fremtrædende, kom han til at staa i det venskabeligste Forhold til alle, fra begge Sider anerkendte man hans korrekte Optræden. Ogsaa den engelske Bestyrelse havde aabent Øje for hans Dygtighed og Pligtopfyldelse, han forflyttedes til Klosterkro Station ved Slesvig, da imidlertid samtidig — 1858 — Frederikstad Station var bleven ledig, fik han denne, der var bedre. Herfra forflyttedes han 1863 til Viborg, hvad han særlig ønskede af Hensyn til Sønnerne, som i denne By

[1]) Kommercekollegiets Bevillingsprotokol 1839–4[8], Nr. 122.

kunde besøge Latinskolen; indtil Stationen her var færdigbygget, var han en kortere Tid ved Hinnerup Station. Paa Grund af Svagelighed tog han 1868 Afsked og flyttede til Samsø, hvor han tog Ophold paa Sønnens, Gerhard Graae's, Gaard i Pillemark. Døde der 6. Juni 1883.

Gift 1838 i Svendborg (Nic. Kb.) med Nicoline Rasmine Magaard, født 27. Febr. 1817 i Svendborg, hjemmedøbt 5. Marts, fremstillet i St. Nicolai Kirke 26. Maj (Kb.) (Datter af Købmand Jacob Olsen Magaard og Johanne Rasmussen), død 2. Jan. 1883 i Pillemark paa Samsø.

7 Børn (F 1—F 7):

F 1. Nicolaus Graae, født 6. Febr. 1839 i Svendborg. Lærte Landvæsen hos Forpagter Suhr paa Rosenlund, Ejer først af en mindre Gaard i Koldby Sogn paa Samsø, senere af Søndergaard i Klim Sogn. Død 2. Marts 1901 i Nørre-Sundby.

Gift 5. Nov. 1867 i Horsens med Julie Asmussen, født 21. Febr. 1840 i Horsens (Datter af Glarmester Lorentz Asmussen og Ane Elisabeth Dennebier), død 5. Febr. 1905 i Nørre-Sundby.

1 Barn (G 1):

G 1. Nicoline Elisabeth Graae, født 5. Aug. 1868 i Koldby. Ugift.

F 2. Caroline Camilla Graae, født 12. Febr. 1841 i Svendborg. Ugift.

F 3. Frederik Gerhard Johannes Graae, født 31. Dec. 1842 i Svendborg. Kom som Barn med Forældrene til Slesvig, blev 2. April 1858, lige efter sin Konfirmation, ansat som Assistent i de slesvigske Jernbaners Revisionskontor i Flensborg, Assistent i Driften 4. Juni 1860, forsattes til Viborg som Trafikassistent 18. Febr. 1864, søgte Afsked derfra i Marts 1868. Assistent i De sjællandske Jernbaners Revisionskontor 13. Juni 1868, overgik i Statens Tjeneste 1. Jan. 1880, avancerede til Fuldmægtig 1. April 1883, tog Afsked med Pension 1. Juli 1898. Er Repræsentant i Kjøbenhavns Brandforsikring fra 1. Jan. 1891. Han drev i mange Aar en Metalvarefabrik i Kjøbenhavn, fra en ringe Begyndelse blev den en af de største i Norden i sin Art, 1899 afstod han sin Andel af Fabriken til sin Kompagnon.

Ejer af Matr.-Nr. 25, 26, 27 og 28 i Kjøbenhavns Klædebo Kvarter, Skindergade Nr. 2. og 4, Store Kjøbmagergade Nr. 49 og Kannikestræde Nr. 1. Da disse Ejendomme i 1898 blev ombyggede med finthugget Granit fra

Kælderen til 2. Sal, tilbød han Kjøbenhavns Kommune at føre Facaden saa langt tilbage fra Gadelinien, at Kjøbmagergade derved kunde faa den Bredde, som saa ofte var ønsket, men atter opgivet paa Grund af de dermed forbundne Udgifter. Kommunen erklærede imidlertid, at den ikke havde nogen Interesse i en saadan Tilbagerykning af Ejendommen, hvorfor denne beholdt sin Udstrækning. Den er en af de faa Ejendomme i Kjøbenhavn, der med fuld Facade gaar ud til tre Gader. Han ejer desuden Ejendommen Pileallé Nr. 9 paa Frederiksberg og en lille Gaard paa ca. 25 Tdr. Land i Sønder Nyrup, Raklev Sogn paa Refsnæs, hvor han har opført en Villa, fra hviken der haves en pragtfuld Udsigt over Havet, og hvor der er paabegyndt en ikke ubetydelig Plantning. Har tidligere ejet Nr. 6 i Skindergade i Kjøbenhavn og Matr. Nr. 64 i Pillemark By, Tranekjær Sogn paa Samsø med tilhørende Arvefæstelodder Matr.-Nr. 51, 150^{v} og 116^{k} af Hartkorn 5 Tdr. 3 Skpr. 1 Fdk. 1½ Alb.

Han har foretaget mange Rejser, saaledes i Amerika, Frankrig, England, Italien, Schweiz, Rusland, Finland, Norge og Sverige. I 1882 foranstaltede han Udgivelsen af Immanuel Barfods Stamtavle over »Den Svendborgske Slægt Graae«, nu nærværende Bog.

Gift 2. April 1867 i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn med Thygine Camilla Cecilie Nicoline Gertrude Margrethe Lund, født 4. Marts 1845 paa Dalsgaard ved Mariager (Datter af Christian Hjortholm Lund til Dalsgaard Gaard og Gods og Marie Francisca Tygesen).

8 Børn (G 1—G 8):

G 1. Marie Christine Gertrud Graae, født 15. Febr. 1869 i Kjøbenhavn, død 30. Aug. 1870 ssts.

G 2. Christian Niels Hjortholm Lund Graae, født 24. Maj 1870 i Kjøbenhavn. Student fra Metropolitanskolen 1888, cand. theol. 1894, virkede, først som Student, senere som Kandidat, som Søndagsskolelærer i Skolen paa Nylandsvej, midlertidig ordineret Medhjælper ved Frederiksberg Kirke 12. Dec. 1895, ordineredes 18. Dec., afgaaet herfra 9. Nov. 1902, Vikar i Kundby, Snesere, Vordingborg og Haarslev-Tinggjellinge, Sognepræst for Gaarslev Menighed i Ribe Stift 31. Okt. 1904, for Karrebæk ved Næstved 7. Juli 1913. Har foretaget flere Rejser og bl. a. besøgt Italien og Finland.

Gift 16. Febr. 1909 i Vor Frelsers Kirke i Horsens

med Karen Petra Christiane Lauritzen, født 22. Juli 1879 i Kjøbenhavn (Datter af Kgl. Fuldmægtig, cand. juris Finn Magnussen Lauritzen og Karen Toftenberg From Houmann).

2 Børn (H 1—H 2):

H 1. Inga Graae, født 4. Marts 1910 i Gaarslev.

H 2. Jørgen Graae, født 6. April 1911 i Horsens.

G 3. Thyge Gerhard Graae, født 31. Dec. 1871 i Kjøbenhavn. Lærte Landvæsen hos Godsejer Lunn paa Knabstrup 1887—90, rejste derpaa til Amerika, hvor han i Kandiyohi i Minnesota købte 1/2 Sektion Hvedejord, ca. 250 Tdr. Land. Efter at have solgt Jorden rejste han 1895 tilbage til Danmark og blev det følgende Aar ansat som Assistent i Statsbanernes Revision i Kjøbenhavn.

Gift 5. April 1910 i Frederikskirken i Kjøbenhavn med Ella Petersen, født 19. Maj 1879 i Kjøbenhavn (Datter af Handelsbestyrer Anders Petersen og Marie Margrethe Petersen).

2 Børn (H 1—H 2):

H 1. Egil Graae, født 21. Febr. 1911 paa Bredelille i Kongens Lyngby Sogn.

H 2. Leif Thygesøn Graae, født 26. Jan. 1913 ssts.

G 4. Valdemar Johannes Graae, født 28. Marts 1873 i Kjøbenhavn, Student fra Metropolitanskolen 1891, cand. phil. 1892, lærte derpaa Landvæsen, købte Oldengaard i Fjenneslev Sogn 6. Okt. 1896, solgte den 1911 og blev 1. Juli s. A. Inspektør paa Kysthospitalet paa Refsnæs.

Gift 18. Dec. 1897 i St. Johannes Kirke i Kjøbenhavn med Agnes Mathilde Hattensen, født 24. Jan. 1873 i Christiansted paa St. Croix (Datter af Gouvernementssekretær Carl Vilhelm Hattensen og Annie Elisabeth Stakemann).

5 Børn (H 1—H 5):

H 1. Svend Aage Graae, født 11. Maj 1899 paa Oldengaard.

H 2. Gunnar Graae, født 2. Febr. 1901 ssts.

H 3. Knud Gerhard Graae, født 24. Dec. 1902 ssts.

H 4. Gerda Agnes Margrethe Graae, født 20. Jan. 1904 ssts.

H 5. Else Graae, født 9. Okt. 1912 paa Refsnæs.

G 5. Marie Christine Graae, født 25. Febr. 1876 paa Frederiksberg. Elev af Kunstakademiet, Malerinde, udstillede 1ste Gang paa Charlottenborg 1902.

G 6. Ingeborg Nicoline Graae, født 21. Jan. 1879 paa Frederiksberg. Elev af C. F. E. Horneman's Musikkonservatorium, eksamineret Organistinde.

G 7. Gudrun Margrethe Graae, født 1. Maj 1880 paa Frederiksberg.

G 8. Ellen Cecilia Graae, født 6. Dec. 1881 paa Frederiksberg.

F 4. Malvina Elise Graae, født 12. Marts 1845 i Svendborg, død ugift 8. Juli 1874 i Pillemark paa Samsø.

F 5. Hakon Victor Graae, født 23. Aug. 1848 i Svendborg. Student fra Viborg 1869, cand. theol. 1876, Huslærer paa Øllingesøgaard fra Sept. 1876 til Maj 1877, residerende Kapellan paa Holmsland under Ribe Stift med Bolig i Aargab 17. Sept. 1877, ordineredes 16. Nov., Sognepræst for Vroue og Resen Menigheder i Viborg Stift 17. April 1882, for Kappel paa Lolland 14. Juli 1887, endelig for Nysted og Herridslev paa Lolland 20. Okt. 1897, for Herridslev dog kun til 1. Juli 1906, da dette Sogn fik sin egen Præst; samtidig opførtes et Kapel i Vantore som hørende til Nysted. Døde 13. Dec. 1907 i Nysted. Samme Foraar havde han maattet underkaste sig en Operation for Nyresten, i Efteraaret opereredes han atter, det viste sig, at han var angrebet af en uhelbredelig Cancer i Underlivet. Han naaede dog at komme tilbage til sit Hjem. »Paa sin Prædikestol var han den jævne Forkynder af det Evangelium, som han selv fast og sikkert troede paa, og han røgtede sin Præstegerning trofast og samvittighedsfuldt«, hans Tale blev altid ført »med Kraft og Værdighed«. Ikke mindst som Medlem af den fri Fattigkasses Bestyrelse udøvede han megen Godgørenhed, altid af en indre Trang, paa en fordringsløs og villig Maade.[1])

Gift 2. Maj 1878 i Frederiksberg med Agnes Dorothea Topsøe, født 23. Aug. 1845 i Skjelskør (Datter af By- og Herredsfoged, Kancelliraad, Søren Christian Topsøe og Sigrid Christine Gudrun Thorgrimsen).

4 Børn (G 1—G 4):

G 1. Knud Børge Graae, født 1. Marts 1879 i Aargab. Cand. pharm. 1901, Apotheker i Hvidbjerg paa Thyholm 1903, byggede en Ostefabrik i Strib 1909, denne kom dog ikke i Gang, nu ansat ved »Letterman General Hospital«, San Francisco, Kalifornien.

Gift 5. Aug. 1904 i Ringkjøbing med Elna Kirstine Traberg, født 8. Marts 1884 ssts. (Datter af

[1]) Maribo Amts Avis 14. og 18. Dec. 1907 samt Lol.-Falster Stiftst. 14. og 17. s. M.

Købmand Christian Traberg og Andrea Christiane Hornsleth).

4 Børn (H 1—H 4):

H 1. Bjørn Graae, født 20. Jan. 1906 i Hvidbjerg paa Thyholm.

H 2. Sigrid Graae, født 4. Maj 1907 ssts.

H 3. Knud Graae, født 24. Febr. 1909 ssts.

H 4. Else Graae, født 6. Febr. 1910 i Strib.

G 2. Inger Graae, født 11. Juli 1880 i Aargab. Ejer af et Gartneri ved Nysted.

G 3. Vilhelm Kristian Sigurd Topsøe Graae, født 20. Aug. 1881 i Aargab. Efter at have faaet Privatundervisning i Hjemmet indtil sit 15. Aar uddannedes han 1896—1900 som Landmand paa forskellige Herregaarde paa Øerne, var Forvalter paa Gottesgabe 1900—01, modtog derpaa i et Aar theoretisk Undervisning paa Landbrugsskolerne i Lyngby og Ladelund, var Forvalter paa Rosenfeldt 1902—08, Forpagter af Valdemarsgaard pr. Vordingborg indtil 1. April 1911, da han fik Ansættelse som Inspektør paa Iselingen.

Gift 22. Maj 1909 i St. Jørgensbjerg Kirke, Roskilde med Dagmar Marie Borgen, født 3. April 1881 i Røgen Præstegaard (Datter af Sognepræst Kristian Sofus Borgen og Henriette Christine Bauer).

2 Børn (H 1—H 2):

H 1. Sonja Henriette Topsøe Graae, født 4. Marts 1910 paa Valdemarsgaard.

H 2. Hakon Victor Borgen Graae, født 19. Juli 1912 paa Iselingen.

G 4. Asta Graae, født 1. Marts 1883 i Vroue.

F 6. Hannibal Valdemar Graae, født 11. Maj 1851 i Svendborg. Besøgte Viborg Latinskole, gennemgik Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og tog Dyrlægeeksamen 1880, deltog som Dyrlæge ved 3. græske Feltartilleribataillon i Okupationen af Thesalien og Epirus, praktiserede derpaa i 4 Aar paa Hindsholm i Fyen. Af Egentlige Finlands Landbrugsselskab antaget til Dyrlæge med Station i Salaköping, Åbo Len i Finland, Regimentsdyrlæge ved det finske Dragonregiment i Willmanstrand 1890, Medlem af Regimentets Remontekommission og Chef for dets Beslagskole, overførtes efter Regimentets Opløsning til Reserven med fuld Pension paa Livstid. Har aflagt Eksamen i det finske og svenske Sprog og er naturaliseret som finsk Undersaat, har er-

holdt Senatets Stipendium til en Studierejse i Østerrig, Ungarn og Tyskland. Har ejet Nordsjø Gaard i Helsinge, Gretarby i Tenala og Sperringe i Esbo, er nu bosiddende paa sit Landsted Iloniemi i Thusby.

Gift 15. Marts 1883 i Holmens Kirke i Kjøbenhavn med Christine Caroline Frederikke Hansen, født 24. Juli 1854 i Kjøbenhavn (Datter af Købmand H. F. J. Hansen og Caroline Møller).

1 Barn (G 1):

G 1. Svend Graae, født 18. Dec. 1883 i Mesinge paa Fyen. Student fra Alexander-Universitetet i Helsingfors, cand. polyt. fra den Polytekniske Læreanstalt i Zürich (Afdeling for Bygningsingeniører), Konstruktionsingeniør ved de finske Statsbaner, Direktør og ledende Ingeniør for Karkeakaski Fabrikker.

Gift 12. Juni 1906 i Ordrup med Ingrid Fanny Tallqvist, født 13. Jan. 1885 i Helsingfors (Datter af Overingeniør Theodor Tallqvist og Emmy Palander). Student fra Alexander-Universitetet.

4 Børn (H 1—H 4):

H 1. Rigmor Graae, født 22. Febr. 1907 i Kjøbenhavn.

H 2. Ulf Graae, født 26. Juni 1909 i Helsingfors.

H 3. Beatrice Graae, født 3. Okt. 1910 i Helsingfors.

H 4. Svend Esbern Graae, født 15. Dec. 1911 i Helsingfors.

F 7. Christian Gomme Severin Graae, født 22. Jan. 1855 i Holm, Vester Treja i Slesvig. Fuldmægtig i Statsbanernes 1. Revisionskontor.

E 3. Elisabeth Margrethe Graae, født 20. Aug. 1814 paa Lykkesholm, død s. D., begravet 28. s. M. i Tryggelev.[1])

E 4. Gertrudus Graae, født 27. Dec. 1815 paa Lykkesholm. Købte Faderens Vandmølle og Kalkbrænderi i Svendborg, senere Broderen Niels' Vejrmølle og anlagde desuden et ved Damp drevet Savværk paa Ejendommen. Da han var en dygtig og udholdende Mand, gik det i mange Aar godt for ham, i Konkurrencen med de store Dampmøller kunde han dog i Længden ikke staa sig, han ophævede sin Virksomhed og købte 15. April 1871 Ny-Hedegaard i Gassum Sogn i Jylland. Døde der 27. Dec. 1893.

Gift 28. Marts 1845 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.) med Marie Kirstine Magaard, født 18. Marts 1815 i Svendborg, hjemmedøbt 19. s. M., fremstillet i Nicolai Kirke 16. Juni (Kb.) (Datter af Købmand Jacob

[1]) Familieoptegnelser.

Magaard og Johanne Rasmussen), død 1. Juli 1885 paa Ny-Hedegaard.

7 Børn (F 1—F 7):

F 1. Niels Graae, født 27. Nov. 1845 i Svendborg. Ingeniør i Par i Cornwall. Død der 30. Sept. 1914.

Gift 12. Jan. 1876 i Bredbury, Cheshire med Nancy Hollingworth, født 4. Okt. 1855 i Dukinfield, Cheshire (Datter af Spindemester John Hollingworth).

3 Børn (G 1—G 3):

G 1. Florence Phæbe Gertrude Graae, født 31. Dec. 1876 i Par, Cornwall.

G 2. Frederick Carl Graae, født 15. Jan. 1881 i Par, Cornwall. Ingeniør.

Gift i Dawlish, Devonshire med Lena Heal, (Datter af Willam Henry Heal).

1 Barn (H 1):

H 1. Dorothy Elise Graae, født 16. April 1911 i Iruro, Cornwall.

G 3. Hilda Gerda Marie Graae, født 15. Aug. 1886 i Par, Cornwall.

F 2. Johannes Graae, født 5. Nov. 1847 i Svendborg. Mekaniker i St. Francisko. Død ugift 29. Okt. 1879 i Gassum, faa Dage efter at være vendt hjem til Danmark.

F 3. Frederikke Henriette Graae, født 6. Juni 1849 i Svendborg. Lærerinde. Død ugift 24. Dec. 1886 paa Ny-Hedegaard i Gassum.

F 4. Olivia Jacobine Graae, født 7. Marts 1851 i Svendborg. Lærerinde. Død ugift 7. Marts 1905 paa Ny-Hedegaard i Gassum.

F 5. Gerda Elise Marie Graae, født 5. Marts 1853 i Svendborg.

Gift 18. Marts 1897 i Gassum med Hans Jørgensen Jensen, født 26. Maj 1864 i Stenderup, Sundeved (Søn af Gaardejer Peder Jørgensen Jensen og Anne Margrethe Hansen). Gaardejer i Pøl paa Als, Rentier siden 1907.

F 6. Frederik Carl Graae, født 10. Dec. 1855 i Svendborg. Ejer af Ny-Hedegaard i Gassum Sogn, senere Parcellist i Sosmark, Majbølle Sogn paa Lolland. Død 4. April 1906 i Sosmark.

Gift 21. Maj 1902 ssts. (Stuebryllup) med Maren Kirstine Christensen, født 25. Dec. 1834 i Bursø (Datter af Husejer Christen Hansen (kaldet Carstensen) og Ane Nielsdatter). [Hun gift 1. Gang 7. Nov. 1880 i

Majbølle med Jernstøber, Maskinfabrikant og Smedemester Mads Poulsen, død 27. Nov. 1896 i Sosmark].

F 7. Sophie Amalie Graae, født 4. Sept. 1857 i Gassum, død 8. Juli 1874 ssts.

E 5. Elisabeth Sophie Anna Margrethe Graae, født 26. April 1817[1]) paa Lykkesholm, død ugift 16. Maj 1898 i Gjentofte.

E 6. Birgitte Caroline Graae, født 4. Marts 1819[2]) paa Lykkesholm, død ugift 4. Marts 1910 i Gjentofte. Har malet den her i Bogen gengivne Udsigt over Svendborg Sund uden nogensinde at have modtaget Undervisning i Malerkunsten.

E 7. Frederik Graae, født 6. Dec. 1820 i Svendborg.[3]) Allerede som ganske ung blev han saa stærkt angrebet af Tuberkulose, at alt Haab om Helbredelse syntes udelukket, han besluttede imidlertid at leve ganske modsat Lægens Forskrifter. Hos en Slægtning — Forpagter O. B. Suhr, Rosenlund paa Lolland — begyndte han at lære Landvæsen og arbejdede nu i fri Luft uden Hensyn til Vejret. Bedringen indtraadte hurtigt, snart var han fuldkommen helbredet. Efter endt Læretid blev han Forvalter paa Næsbyhoved ved Odense, var senere i en Del Aar Forvalter paa Herregaarden Rødkilde ved Faaborg. Da han var ubemidlet, var der ingen Udsigt til selvstændig Virksomhed, i 1855 forandrede Forholdene sig imidlertid ganske, idet hans Fætter, Christian Hjortholm Lund — Søn af Pastor Lund i Bælum og Karen Hjortholm — lovede at hjælpe ham, mod at han til Gengæld sørgede for sine to Søstre, Elisabeth og Birgitte Graae. Han modtog som Gave 30,000 Kr., der satte ham i Stand til at forpagte Gaarden Christinedal paa Mors og til at købe den fornødne Besætning m. v. Her boede han i 28 Aar, hvorefter de tre gamle Sødskende trak sig tilbage fra Landvæsenet og byggede en Villa i Gjentofte. Her døde han, der var ugift, 21. Marts 1894.

Med Hensyn til den fælles Formue bestemte de, at det Beløb, som Fætteren i sin Tid havde givet dem, ved deres Død skulde tilbagebetales hans Datter, Fru Thygine Graae, født Lund, gift med Fuldmægtig F. G. J. Graae, Resten skulde anvendes til et Legat under Navn af »Frederik, Elisabeth og Birgitte Graaes Familielegat«. I Taknemmelig Erindring om den Mand, der saa rundhaandet havde hjulpet dem frem til Velstand, bestemte de, at hans Datters, Fru Thygine Graae, født Lunds, og hendes

---

[1])—[3]) Familieoptegnelser.

Mands Descendenter i al Fremtid skulde være Bestyrere af Legatet, om hvilket der iøvrigt gives Meddelelser i Slutningen af denne Bog.

E 8. Christian Graae, født 20. Febr. 1822 i Svendborg, død 4. Marts s. A. og ssts. [1])

D 3. Christen Graae, født 1. Dec. 1773 i Svendborg [2]), døbt 5. Dec. (Nicolai Kb.). Da det var blevet bestemt, at han skulde studere, sattes han tillige med et andet ungt Menneske i Huset hos Degnen i Hesselager, Studiosus Holck. Denne var en dygtig, men streng Mand, som en Dag bankede den anden Elev, hvilket havde til Følge, at den unge Christen, for ikke at udsætte sig for det samme, gik bort uden Forlov. Da Faderen fandt dette i sin Orden, sendte han nu Sønnen til Kjøbenhavn. Han blev Student (privat dimitteret) 1792, cand. theol. med laud. 1797, var en Tid Huslærer paa Hjortholm, kaldedes til residerende Kapellan for Humble Menighed paa Langeland af Lensgreve Fr. Ahlefeldt-Laurvigen 10. Aug. 1799, Kaldsbrevet kgl. konfirmeret 30. Aug. s. A.[3]), ordineredes 15. Nov. og fik Bolig i Kjædeby. Blev af Lensgreven 21. Maj 1803 kaldet til Sognepræst for Bøstrup, Kaldsbrevet kgl. konfirmeret 10. Juni s. A.[4]) Da han 30. Aug. 1849 fejrede sit 50-Aars Embedsjubilæum, udnævntes han til Ridder af Dannebrog. Døde 30. Sept. 1852 i Bøstrup (Kb.).

Sønnen, nedennævnte Pastor G. F. A. Graae, udtaler i sine »Gamle Minder«, at Pastor Christen Graae i Bøstrup virkede som trofast Sjælesørger med usvækket Nidkærhed, agtet og æret af alle. »Sjælden træffer man et Par Ægtefolk, der saaledes som mine Forældre lige til deres Død i den Grad bevarede deres Aandsfriskhed i Forbindelse med legemlig Sundhed, saa at de næsten ikke kom til at mærke Alderdommen, og det uagtet min Fader døde i sit 79de Aar min Moder i sit 88de Aar. Men Faa have ogsaa som de skjønnet paa den Lykke, som var bleven dem forundt, og Bøstrup med sine venlige Omgivelser var ikke det, som de mindst skjønnede paa.

I de Tider rejste man ikke saaledes som nu. Min Fader havde ikke været i Kjøbenhavn, siden han tog Embeds-Examen, og i et halvt Aarhundrede kun besøgt sin Fædreneby Svendborg et Par Gange. Min Moder havde ikke været i Hovedstaden, siden hun som ganske ung Pige tilbragte et Aarstid der for sin Uddannelses Skyld. Men dog var det saa langt fra, at de blev rustificerede, at de

[1])—[2]) Familieoptegnelser. — [3]) Fynske Registre 1799, Nr. 318. — [4]) 1ste Depts. Regstr. 1803, Nr. 217.

tvertimod indtil deres høje Alder fulgte med Tiden og ofte ved deres Livlighed gjorde de Unge til Skamme. Min Fader var Landsbypræst med Liv og Sjæl, og det baade, hvad den gejstlige Virksomhed angik i og udenfor Kirken, og med Hensyn til Landbruget, som han drev med Indsigt og Interesse, medens den dejlige Have med sin frie Udsigt skaffede min Moder en stor Nydelse. Begges Forhold til Sognefolkene var saa jevnt og hjerteligt, at det faldt af sig selv, at Præsten blev kaldt Fader, og Præstekonen baade fik og gav utallige Foræringer. Alle kom ind i Stuen, men Moder kom ikke til dem. Fader derimod virkede til megen Velsignelse ved sine flittige Husbesøg.«

Nøjsomt og tarveligt levedes Livet i den gamle Præstegaard. Foran Kanapeen i Dagligstuen stod et rundt umalet Egebord, Sofa og Stole var forsynede med Hvergarnsbetræk. Til Præstegaarden hørte 5 Gaarde og 15 Huse med Jord, alle Husmændene gjorde deres Hovdage. Pastor Graae stod i et varmt Venskabsforhold til Major Carl Fr. Steensen de Leth til Egelykke, som laa en Fjerdingvej fra Bøstrup, og var navnlig i Et og Alt en trofast Raadgiver for Majorinden, Constance Henriette, født Fabritius de Tengnagel, en højst elskværdig, dannet og interessant Personlighed. Som et Vidnesbyrd om Familien Leths Tillid til Pastor Graae kan nævnes, at denne efter Majorindens Død blev Kurator for den yngste Søn, Vincents Leth, der havde arvet Steensgaard, et Hverv som han løste paa den mest uegennyttige og retskafne Maade, uden at forlange eller modtage nogensomhelst Godtgørelse for sin Ulejlighed.

Som allerede nævnt fejrede Pastor Graae i 1849 sit 50-Aars Embedsjubilæum. I denne Anledning skænkede hans Embedsbrødre paa Langeland ham en Bibel, indbundet i grønt Fløjelsbind med Sølvbeslag, i en Dedikation udtaltes, at den skulde »være et Vidnesbyrd om den Agtelse og Hengivenhed, der følger Troskab i Kald og Retskaffenhed i Livet og i Gjerning«. I 1851 fejredes endnu en Festdag i Bøstrup Præstegaard, idet Ægtefællerne da holdt Guldbryllup. Efter et Fald paa et Sygebesøg fik han en Nerverystelse, der lagde ham i Graven, to Gange tidligere var han blevet ramt af apoplektiske Tilfælde. Som Theolog var han Rationalist af den ældre Skole, »men redelig og hæderlig«. Hans Provst udtalte om ham: »der er ikke ret mange Præster, der med den Iver og Indflydelse i Menigheden modarbejde Laster og Uordener«.[1])

[1]) Provstens Erklæring af 29. Jan. 1840 i Fyens Bispearkiv, jvfr. V. Lütkens »Bidrag til Langelands Historie«, pag. 491.

Følgende lille Digt, forfattet af Skolelærer Brangstrup i Tranekjær, blev offentliggjort i Langelands Avis:

Endt er Din jordiske Daad! Ak, det blideste Øje er lukket!
Veemod fylder vort Bryst, Ingen var venlig som Du.
Ret som en rislende Bæk, udsprungen af klareste Kilde,
Henflød roligt dit Liv, stiftende Glæde og Fred.
Mildt fra Din Læbe det lød: »Lad os elske, Børnlille, hver-
andre!«
Selv Du elsked saa ømt, Mennesket Broder Dig var.
Retfærd, Kjærligheds Frugt, var plantet dybt i Dit Hjerte,
Aldrig et Haarsbred Du veg, for hvad Du ansaae for Ret.
Ædelt Du offred Din Kraft for Din Menighed, aldrig Du svigted,
Forskjel kendte Du ei, Fattig og Rig var Dig Eet.
Utak saae Du iblandt, dog aldrig Du hørtes at klage;
Kjærlighed søger ei Tak, det Gode har Løn i sig selv.
Nu hos Din Frelser Du boer, men Dit Minde skal være os
helligt;
Modtag vort sidste Farvel! — Ingen var venlig som Du!

Hans Hustru bekendtgjorde hans Død saaledes:

† † †

Efter næsten 2 Maaneders Sygeleie er i Dag min elskede Mand, Jubellæreren **Christen Graae,** Ridder af Dannebrog, Sognepræst i Bødstrup, afgaaet ved Døden 78 Aar og 10 Maaneder gammel. I 53 Aar var han en trofast og nidkjær Herrens Tjener. I 51 Aar deelte Vi Livets Glæder og Sorger i et kjærligt Ægteskab. Elsket og nu savnet af Hustrue, Børn og Venner er Han indgaaet til den evige Hvile. Naade og Fred være med Ham!

Ved hans Jordefærd den 5. Oktober var Talerne de to Sønner, Christian og Gomme Fr. Aug. Graae, Provst Plesner i Humble, Pastor Wilhjelm i Snøde og Kapellan pro persona i Bøstrup F. Plesner.

Pastor Christian Graae udtalte sin og sine Nærmestes Sorg ved »den kærligste, ædleste Mands og Faders Bortgang«, omtalte den Afdødes lykkelige Samliv med Hustruen og Børnene. »I Barndommen og Ungdommen var Du vor kærlige, forstandige og trofaste Vejleder. Med Opmærksomhed fulgte Du ethvert af vore Skridt, med Alvor og Kærlighed formanede Du os. I de modnere Aar var Du vor faderlige Ven, hos hvem vi altid kunde finde et kærligt og forstandigt Raad, til hvem vi med Tillid kunde betro os, og finde sand og virksom Deltagelse i Glæde som i Sorg. Og Gud ske Lov! Lykkens og Glædens Dage var flere for os end Sorgens.« Taleren skildrede den Afdødes varme Interesse for sine Sognebørn med følgende Ord: »var nogen syg, da besøgte han ham, var nogen sorrigfuld, da trøstede han ham, var nogen trængende, da stod han

ham bi, var nogen raadvild, da gav han ham Raad, var nogen vildfarende, da søgte han i Kærlighed at lede ham paa rette Vej; altid var han rede til at besøge Enker og Faderløse«.

Den yngre Søn, der forrettede Jordspaakastelsen, fremhævede, at Beskedenhed hos Faderen ikke var nogen Maske, men det sande Udtryk for Hjertets Ydmyghed, ogsaa han omtalte den Afdødes store Kærlighed til sin Menighed.[1]) Kapellanen, Pastor Plesner, bragte den gamle Jubellærer dennes Tak for de mange Aar, idet han udtalte: »hvor er vel den Hytte eller hvor det Hus eller hvor den Gaard, hvor hans Vidnesbyrd ikke har virket til Fred og Velsignelse«. »Præstens mangehaande uensartede Gerninger gik alle op for ham i ét stort Pligtbud, intet i dem var uvigtigt, intet smaat. Og et Hus, hvor hans Vidnesbyrd ofte lød og længe vil bevares, bør jeg særskilt nævne, det er Skolehuset histnede ved Kirkebankens Fod, Sognets Hæder og Prydelse.« Med Omhu vaagede han over Skolen og stod virksomt sin Lærer bi. Pastor Plesner paalagde tilsidst Menigheden at bevare sin gamle Præst i trofast Minde.[2])

Gift 23. April 1801 i Bøstrup (Kb.) med Berthe Lorentze Brandt, født 14. Juli 1771 i Tryggelev (Kb.) (Datter af Sognepræst Hans Brandt og Else Frederikke Marie Jessen), død 8. Dec. 1858 i Tranekjær. [Hun gift 1ste Gang 25. Sept. 1795 i Tryggelev (Kb.) med Sognepræst i Bøstrup Christian Hansen, begravet 24. April 1800 i Bøstrup (Kb.)].

3 Børn (E 1—E 3):

E 1. Christian Graae, født 27. Dec. 1801 i Kjædeby, Humble Sogn. Student fra Odense 1819, cand. theol. med laud. 1825, ordineret Kateket og 1ste Lærer ved Borgerskolen i Rudkjøbing 9. April 1828, ordineredes 25. April, Sognepræst for Tryggelev og Fodslette Menigheder paa Langeland 27. Jan. 1830. Blev af Lensgreve Fr. Ahlefeldt-Laurvigen indstillet som Nr. 1 til dette Embede. Sognepræst Lund i Rudkjøbing gav ham det bedste Vidnesbyrd om Flid, Duelighed som Prædikant og hele Forhold, af sine Professorer var han tidligere anbefalet, ligesom Biskop Mønster havde bevidnet hans Lyst og Flid.[3]) Sognepræst til Tranekjær og Tullebølle 2. Nov. 1831, da atter indstillet som Nr. 1 af Lensgreven[4]), Provst for Langeland 22. Febr. 1851, Ridder af Dannebrog 26. Maj 1867, entlediget som Provst 1873, som Sognepræst 19.

---

[1]) Manuskripter til de to Taler ejes af Inspektør G. A. Graae. — [2]) Et Mindedigt og en Sørgetale over Jubellæreren, Sognepræst Christen Graae. Flensborg 1852. — [3]) 1ste Depts Registr. 1830 Nr. 318. — [4]) Do. 1831 Nr. 215.

Maj 1875. To Dage efter — 21. Maj — døde han i Tranekjær.

Ved hans Jordefærd talte Provst E. Langhof og Broderen, Pastor Gomme Frederik Aug. Graae. Den sidstnævnte skildrede ham i følgende Ord: »Han var en saa lys og venlig Skikkelse, en saa ædel og elskelig Personlighed, at hans Billede ikke kan træde frem for os uden at fremkalde et velgørende Indtryk. Han hørte til de lykkelige Naturer, der udvikle sig uden svære, aandelige Kampe. Sund paa Sjæl og Legeme traadte han fra Ungdomsaarene ind i Manddomsalderen, renere af Hjerte og mere ubesmittet af Verden end vistnok de Fleste. Med sit hurtige Nemme havde han uden stor Anstrengelse tilegnet sig, hvad der skulde læres, og med Lethed vidste han at sætte sig ind i Alt, hvad der krævedes af ham som Mand under en mangeaarig Embedsvirksomhed. Aaben og ærlig, mild og venlig, jævn og ligefrem kom han Alle i Møde, og mødte derfor altid og alle Vegne en stor Velvillie hos Høje og Lave. Der var ingen, som kunde tage fejl af ham, man behøvede kun at se ham for at føle sig overbevist om, at man havde en Mand for sig, der ikke vilde nogen ilde, en Mand om hvis Oprigtighed og Retsindighed og Uegennyttighed der ikke kunde næres den allerringeste Tvivl. Saaledes var han ligeoverfor Alle og saaledes vil han blive erindret af Mangfoldige med stor Kærlighed, af mange med inderlig Taknemmelighed. Han var i Sandhed en lykkelig Mand, for hvem »Maalesnorene var faldne paa yndige Steder«, lykkelig dog især ved det gode Sind, der var i ham og som gjorde ham elsket og afholdt som Faa.«[1])

Gift 26. Sept. 1828 i Kværkeby med Anne Marie Andersen, født 30. Jan. 1810 paa Rosengaard, Kværkeby Sogn (Datter af Proprietær Peter Octavius Andersen og Cathrine Petronelle Gundersen)[2]), død 11. Maj 1865 i Tranekjær.

8 Børn (F 1—F 8):

F 1. Peter Christian Graae, født 1. Sept. 1829 i Rudkjøbing. Student 1849, cand. phil. 1850, Forpagter af Tranekjær Præstegaard 1862—74, Formand for Tranekjær Sogneraad, Ejer af Nellerupgaard i Søborg Sogn 1874. Døde der 31. Okt. 1879.

Gift 18. Juni 1862 i Thoreby (Kb.) med Christiane

---

[1]) Taler og Sange ved Provst Christian Graae's og tidligere afdøde Hustru Marie Graae's, f. Andersens Jordefærd. Kjøbenhavn 1875. — [2]) Se Familien Andersen i Patriciske Slægter I.

Petrea Petersen, født 19. Jan. 1839 i Grænge, Thoreby Sogn (Kb.) (Datter af Lærer Christian Peter Petersen og Johanne Svendsen). Hun drev efter Mandens Død Nellerupgaard indtil 1888, solgte da Ejendommen og flyttede til Kjøbenhavn, hvor hun døde 21. April 1909.

7 Børn (G 1—G 7):

G 1. Christian Graae, født 24. April 1863 i Tranekjær. Lærte Landvæsen paa Nordruplund og Korsebølle, Bestyrer af Nellerupgaard 1883—88, Ejer af Bonderupgaard i Søborg Sogn 1888—99, drev Vognmandsforretning i Slagelse 1899—1909, derpaa i Kjøbenhavn.

Gift 29. Sept. 1888 i Kjøbenhavn med Birgitte Margrethe Mentz, født 26. Juni 1862 i Gilleleje (Datter af Købmand Rudolph Wilhelm Mentz og Philippa Beck).

3 Børn (H 1—H 3):

H 1. Peter Christian Graae, født 26. Juli 1889 paa Bonderupgaard. Agent i Glasgow for The English Margarine Works Ltd.

H 2. Karl Johan Graae, født 14. Jan. 1893 paa Bonderupgaard. Ansat paa The English Margarine Works Ltd. Kontor i Liverpool.

H 3. Karen Ingeborg Graae, født 17. Maj 1897 paa Bonderupgaard.

G 2. Marie Frederikke Graae, født 6. Marts 1865 i Tranekjær. Lærerinde ved de Keller'ske Anstalter 1886—92, Privatlærerinde, Hjælpelærerinde ved det Kgl. Blindeinstitut 1896, Plejemoder og 1ste Lærerinde ved sammes Forskole ved Kalundborg 1898, Afsked paa Grund af Svaghed 1911.

G 3. Jens Johannes Graae, født 31. Dec. 1866 i Tranekjær. Ansat som Elevaspirant ved Statsbanerne 1. Okt 1883, Elev 1. April 1884, Assistent 1. Aug. 1887, Fuldmægtig 1. Juni 1905 (kgl. Udnævnelse), tillige Ekspeditionssekretær 1. Juni 1907, Trafikinspektør for 1. Kreds (Kjøbenhavn) 18. Sept. 1914, efter at have været konstitueret fra 1. Juni s. A.

Gift 12. Marts 1896 i Fiskbæk med Ane Margrethe Skow, født 31. Marts 1876 i Skive (Datter af Proprietær Mathias Skow og Hedvig Kirstine Thomsen).

3 Børn (H 1—H 3):

H 1. Ellen Graae, født 6. Juni 1897 i Kjøbenhavn.

H 2. Poul Gomme Graa, født 20. Okt. 1899 i Sorø.
H 3. Holger Graae, født 8. November 1901 i Sorø.
G 4. Cathrine Frederikke Constance Ludomilie Graae, født 7. Maj 1869 i Tranekjær.

Gift 17. Okt. 1894 i Kjøbenhavn med Frantz Carl Christian Jacob Dragsted, født 8. Sept. 1866 i Kjøbenhavn (Søn af Postmester, Etatsraad Søren Roed Dragsted og Karen Wilhelmine Christiane Marie Mangor). Student fra Herlufsholm 1885, cand. juris 1891, Assistent i Generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsenet 1893, Fuldmægtig og Ekspeditionssekretær 28. April 1905, Overpostkontrolør i Kjøbenhavn (Chef for Pengepostkontoret) 18. Nov. 1909.

G 5. Valdemar Gomme Graae, født 4. Aug. 1871 i Tranekjær. Tog Præliminæreksamen fra Hauchs Skole 1887, i Handelslære hos H. Dessau & Co. i 5 Aar, har fra Efteraaret 1893 opholdt sig i England, var først Sekretær ved det danske Generalkonsulat i London, senere Meddirektør ved Otto Mønsteds Margarinefabrikker udenfor London, overtog 1911 som administrerende Direktør Ledelsen af The English Margarine Works Ltd., Broad Green, Liverpool.

G 6. Gustav Julius Graae, født 22. Maj 1873 i Tranekjær. I Handelslære hos Ferd. Andersen & Co. i Kjøbenhavn 1888—96, drev Forretning i London til Efteraaret 1899, rejste tilbage til Danmark og overtog Stillingen som Direktør for Dansk Andels Ægexport, nedsatte sig som Grosserer i Kjøbenhavn 1912.

G 7. Frederik Ludvig Vilhelm Graae, født 15. Nov. 1877 paa Nellerupgaard. Rejste 1898 til London og var beskæftiget der først som Handelskontorist, senere som Forretningsfører, Underdirektør ved The English Margarine Works Ltd., Liverpool, 1911.

Gift 22. Aug. 1908 i London med Gerda Augusta Selchau-Hansen, født 18. Dec. 1874 paa Egholm (Datter af Forpagter Carl Selchau-Hansen og Charlotte Phister).

F 2. Frederik Graae, født 6. Sept. 1831 i Tryggelev. Blev Kadet 12. Nov. 1848, udnævntes til Sekondløjtnant i 2. Jægerkorps 1. Nov. 1851, fik Premierløjtnants Karakter og Anciennitet 11. Juni 1863 og ansattes i 18. Bataillon 1. Okt. s. A. Med Hæder deltog han i Krigen 1864, han stod ved 18. Infanteriregiment og var bl. a. med ved Mysunde og ved Dybbøls Forsvar. 28. April s. A. forfrem-

medes han til Premierløjtnant, for sit udmærkede Forhold udnævntes han 27. Juni til Ridder af Dannebrog. Han blev forsat til 7. Bataillon 18. Marts 1865, avancerede til Kaptajn i 28. Bataillon 10. Jan. 1871, forsattes til 21. Bataillon 7. Juni 1873, til 1. Bataillon 27. Juli 1876, stilledes til Raadighed for 1. Regiment 27. Marts 1883 og afskedigedes 10. Sept. s. A. af Hærens Linie paa Grund af Alder. Kaptajn i Fodfolkets Forstærkning og ansat ved 32. Bataillon 20. Dec. s. A., afskediget med Oberstløjtnants Karakter 15. Sept. 1893. Døde 29. Juni 1910 i Kjøbenhavn. Oberstløjtnant Graae var en dygtig og veltjent Officer, en ridderlig og human Personlighed. Af Ydre var han en statelig og smuk Mand.

Gift 7. Juni 1864 i Tranekjær (Kb.) med Christiane Henriette Louise Madsen, født 7. Marts 1833 i Kjøbenhavn (Trinitatis Kb.) (Datter af Snedkermester Andreas Madsen og Emilie Dorothea Albrecht), død 31. Marts 1905 i Kjøbenhavn. Ægteparret havde ingen Børn. Det kan her anføres, at forhenværende Udenrigsminister, Grev William Ahlefeldt-Laurvigen til Eriksholm og senere dennes Brodersønner, Greverne Fritz, Preben og Hans Ahlefeldt-Laurvigen fra Tranekjær, under deres Skolegang og Studietid opholdt sig i hans Hjem.

F 3. Cathrine Elisabeth Deborah Graae, født 5. Okt. 1833 i Tranekjær, død 21. April 1906 i Kjøbenhavn.

Gift 30. Marts 1856 i Tranekjær med Johan Christopher Henrik Rummelhoff Keller, født 7. Juni 1830 i Kjøbenhavn (Søn af Fængselsinspektør Christian Nicolai Keller og Sophie Henriette Magdalene Pers). Blev Student fra Borgerdydskolen paa Christianshavn 1849, cand. theol. 1855, var Lærer ved Kjøbenhavns offentlige Skolevæsen 1851—58, overtog 1856 Bestyrelsen af den lille private Døvstummeskole efter Talemethoden, som V. Dahlerup og H. P. Duurloo hidtil havde ledet. Han viede nu alle sine Kræfter til Abnormskolen, rejste i Tyskland og agiterede ivrigt efter sin Hjemkomst for Talemethoden. De første Fripladser ved hans Skole oprettedes af Staten 1860, ved ministeriel Resolution af 5. Jan. 1867 anerkendtes Skolen som et officielt Led i vor Døvstummeundervisning, idet der dannedes en særlig ny Skole hos ham for aandssvage Døvstumme; allerede 2 Aar før havde han oprettet en

Afdeling for aandssvage Børn. I 1869 fik han stiftet en »Forening til Fremme af den døvstumme Piges Selvvirksomhed«. Han var utrættelig i sin Virksomhed for de aandssvage, under sit overordentlig store Arbejde bevarede han et ungdomsfrit og forhaabningsfuldt Syn og var i det Hele en Foregangsmand paa sit Omraade, hans Betydning anerkendtes da ogsaa i fuldt Maal. Dannebrogsordenens Ridderkors modtog han 26. Febr. 1875, valgtes 1876 til Præsident for det skandinaviske Abnormskolemøde, i hvilken Anledning han blev Ridder af den svenske Nordstjerneorden, udnævntes til titulær Professor 1878 og fik 1883 Sæde i Kjøbenhavns Borgerrepræsentation. Døde 20. Maj 1884 i Kjøbenhavn. Hans Virksomhed var da vokset til at omfatte en Række Anstalter, bl. a. »Karens Minde«, med henved 500 Mennesker, og hans Navn var kendt over hele Skandinavien. I sin Ungdom skrev han et Par Digtsamlinger, udgav flere Lærebøger for Abnormskolen og deltog i Redaktionen af »Nordisk Tidsskrift for Blinde-, Døvstumme- og Idiotskolen« 1867—84.

F 4. Frederikke Graae, født 2. Juli 1835 i Tranekjær, død 18. Maj 1859 i Hillerød.

Gift 25. Juli 1858 i Tranekjær med Conrad August Nicolaus Sarauw, født 21. Juli 1816 i Burg paa Femern (Søn af Borgmester. Kammerraad Friederich Heinrich Wilhelm Sarauw og Sophia Hedewig Claussen). Blev Forstkandidat med 2. Karakter 1838, var Assistent ved Skovtaksationen i Slesvig og Lauenborg fra 1. Maj 1839 til 1842, derpaa ved Revisionen af Statsskovene paa Falster og i Nordsjælland, var Skovrider ved Frederiksgave Distrikt fra 1. April 1851 til 1. Marts 1853, da han tilforordnedes Skovreguleringskommissionen. Konstitueredes 20. Aug. 1857 som Skovrider ved 2. Kronborg Distrikt, udnævntes s. A. til virkelig Forstraad, blev Formand for Skovreguleringen 1859, Skovrider ved det Petersgaardske Distrikt 1. Okt. 1860, i hvilken Stilling han forblev, da Distriktet i 1868 gik over i privat Eje. Han udøvede Statstilsynet med Privatskovene i Fyens Stift fra 11. Juni 1852 til 23. Aug. 1865, var 1857 Medlem af Kommissionen angaaende Skovenes Beskatning og 1859 af Kommissionen angaaende Forstembedernes Organisation. Døde 24. Febr. 1886 paa Petersværft. Som Skovdyrker var han en meget virksom Mand, der har haft en ikke ringe Indflydelse blandt sine Fagfæller paa Fyen, Lolland-

Falster og i Sydsjælland. Han lagde Driftsplaner for mange private Skove. [Gift 1. Gang 9. Aug. 1851 med Julia Olivia Camilla Bach, død 7. Nov. 1854; 3die Gang 26. Nov. 1861 med Betzy Vilhelmine Hansen].

F 5. Constance Sophie Graae, født 6. April 1837 i Tranekjær, død 13. April 1909 i Kjøbenhavn.

Gift 28. April 1857 i Tranekjær med Julius Alexius Pilegaard, født 17. Juli 1827 i Rudkjøbing (Kb.) (Søn af Købmand Jeppe Krogsgaard Pilegaard til Skovsbo og Hanne Christensdatter). Deltog i den første slesvigske Krig som Frivillig og udnævntes til Sekondløjtnant af Infanteriets Krigsreserve. Ejer af Hovedgaarden Skovsbo i Fuglsbølle Sogn paa Langeland 1871. Død 22. Jan. 1898 paa Skovsbo. Han var en anset og dygtig Landmand, en fint dannet og overordentlig belæst Personlighed, der paa Skovsbo samlede en meget betydelig Bogsamling.

F 6. Peter Octavius Graae, født 12. Juli 1838 i Tranekjær, død 4. Juni 1839 ssts. (Kb.).

F 7. Peter Andreas Graae, født 18. April 1840 i Tranekjær. Forpagter af Ulricedal ved Helsingborg 1871—78, derefter af Nordruplund ved Slagelse 1878—96, flyttede sidstnævnte Aar til Frederiksberg, Værge for Frederiksberg Kirke 1897—98, Chef for Frederiksberg Begravelsesvæsen 1. April 1898.

Gift 17. Marts 1871 i Nordrup med Bartholine Emilie Jochimsen, født 24. Nov. 1841 paa Rosendal (Datter af Forpagter Detlev Jochimsen og Georgine Laurette Larsen). Ingen Børn.

F 8. Gustav Adolph Graae, født 18. April 1843 i Tranekjær. Student fra Odense 1862, cand. juris 1869, Ejer af Voxtrupgaard i Esbønderup Sogn 1874—87. Medlem af Esbønderup Sogneraad og af Bestyrelsen for Gribskovbanen. Inspektør for Asylet for uhelbredelige voksne Aandssvage »Karensminde«, Hvidovre, 1890, for Aandssvageanstalterne Lille Mosegaard og Gl. Mosehus ved Lyngby 1900.

Gift 9. Septbr. 1874 i Utterslev paa Lolland med Johanne Hastrup, født 9. Jan. 1851 paa Vintersborg, Utterslev Sogn (Datter af Godsejer Frederik Anton Hastrup og Jørgine Pilegaard).

8 Børn (G 1—G 8):

G 1. Christian Frederik Anton Hastrup Graae, født 5. Juli 1875 paa Voxtrupgaard. Student fra Frederiksborg 1893, cand. juris 1900, Sagførerfuld-

mægtig i Kjøbenhavn s. A., Fuldmægtig hos Straffedommeren paa Frederiksberg 1. Jan. 1901, i hvilken Stilling han senere i Henhold til Konstitution overtog den selvstændige Forhørsvirksomhed ved den ene af Politirettens Afdelinger, under Vakancen i dette Embede i 1910 blev han konstitueret som Straffedommer. Var tillige Assistent i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fra 15. Jan. 1902, kst. Fuldmægtig 1. Juni 1909, kgl. Udnævnelse 13. Maj 1910, Ekspeditionssekretær 3. Maj 1913, Medlem af Bestyrelsen for Frederiksborgensersamfundet 1901—11. Har udgivet en Bog om Efterskoler og Aftenskoler i Danmark og enkelte Stater i Udlandet.

Gift 4. Okt. 1904 i Frederiksborg med Christiane Kirstine Henriette Winkel, født 13. Sept. 1879 i Silkeborg (Datter af Ingeniør, cand. polyt., Ejer af Dybvad Søren Winkel og Marie Elisabeth Kabell).

4 Børn (H 1—H 4):

H 1. Gustav Adolf Graae, født 22. Juli 1906 paa Frederiksberg.

H 2. Marie Elisabet Graae. født 28. Sept. 1908 ssts.

H 3. Agnes Irene Graae, født 14. Jan. 1912 ssts.

H 4. Kristen Winkel Graae, født 5. Aug. 1913 ssts.

G 2. Julius Constantin Pilegaard Graae, født 24. Okt. 1876 paa Voxtrupgaard. Besøgte Frederiksborg lærde Skole og tog 4. Klasses Hovedeksamen 1893, Assistent i »Bikuben« til 1902, derpaa Sekretær i Direktionen for Aktieselskabet Frederiksholms Tegl- og Kalkværker, overtog i April 1904 Administrationen af de Vilh. Køhlers Enke tilhørende Teglværker ved Hillerød og bosatte sig der, var i 1911 blandt Stifterne af Sammenslutningen af nordsjællandske Teglværker og blev, da denne Forening 1. Jan. 1912 begyndte sin Virksomhed efter mange Aars ødelæggende Konkurrence, Sammenslutningens administrerende Leder. Overtog ved Arv efter ovennævnte Løjtnant J. A. Pilegaard og dennes Hustru, Constance Sophie, født Graae, ved den sidstes Død Hovedgaarden »Skovsbo« paa Langeland, den er for Tiden bortforpagtet. Død 15. Okt. 1914 i Hillerød.

I Tidsskriftet »Lerindustrien« udtaltes følgende Mindeord om ham: »Det er kun en Mand med enestaaende Arbejdsevne og Arbejdslyst, der kan paatage sig saa mange Hverv og udføre dem saa godt,

og det var vel næppe fuldt ud lykkedes for ham, dersom disse Egenskaber ikke havde været forenede med en fast Villie, der paa Grund af hans gennemdannede og noble Karakter ikke følte og derfor ikke vakte Lyst til Opposition. Hans Dygtighed og hans urbane, elskværdige Optræden gjorde ham i højeste Grad afholdt af de underordnede, ligesom den absolute Loyalitet gjorde det til en Fornøjelse at samarbejde med ham.

At det lykkedes ham at samle de Nordsjællandske Teglværksejere, der hver og en hurtigt kom til at betragte ham som en personlig Ven, skyldtes i første Række hans vindende Væsen og diplomatiske Snille, og derpaa den store, usvækkelige Interesse han følte for Opgaven. En Interesse, der fik ham til — da det for dem, der daglig saa ham, var klart, at han var overanstrængt og syg — at udsætte at unde sig Hvile og søge Helbredelse for den Sygdom, som han mærkede, men som hverken han eller andre da anede var saa alvorlig — indtil han havde ført Forhandlingerne med »De forenede Teglværkers Kontor« og Vestsjællandske Teglværksforening til Ende. Ogsaa dér vandt han Venner, og der er oprigtig Sorg hos alle dem, som var kommet i Forbindelse med ham, og Beklagelse over, at han i den unge Alder — 37 Aar — skulde kaldes bort, og at de store Evner, der kvalificerede ham til at udrette meget godt og nyttigt for sin Familie og Samfundet, skulde gøres uvirksomme.

For Nordsjællands Teglværksinteresser er han uerstattelig, han vilde i de nu saa vanskelige Tider have kunnet holde os sammen, men vi ville med Vemod mindes ham, der med alle Betingelser for en straalende Fremtid, omgivet af Tillid og Venskab, levende i et lykkeligt Ægteskab, skulde lide saa meget under det lange Sygeleje, der saa sørgeligt knækkede hans oprindelige Livsmod.«

Gift 3. April 1903 i Kjøbenhavn med Sigrid Sibbern Køhler, født 22. Jan. 1878 ssts. (Datter af Teglværksdirektør, Murermester Vilhelm Køhler og Hansine Sibbern).

3 Børn (H 1—H 3):

H 1. Kirsten Johanne Pilegaard Graae, født 13. Jan. 1904 i Kjøbenhavn.

H 2. Jutta Regitze Pilegaard Graae, født 28. April 1906 i Frederiksborg Slotssogn.

H 3. Constantin Pilegaard Graae, født 11. Maj 1908 ssts.

G 3. Gustav Johan Graae, født 12. Febr. 1878 paa Voxtrupgaard. Student fra Frederiksberg Latin- og Realskole 1895, cand. juris 1901, Fuldmægtig paa Arts og Skippinge Herreders Kontor s. A., By- og Herredsfuldmægtig samt Byraadssekretær i Varde s. A. indtil April 1904, vikarierede en kort Tid som Fuldmægtig paa Frederiksborg Amts Kontor. Assistent i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet 1. Juni 1904, var tillige Sagførerfuldmægtig, først hos Overretsprokurator Mundt, senere — fra 1905 — hos Højesteretssagfører Møldrup, fratraadte 1. Jan. 1910 sin Stilling i Ministeriet og fik 3. s. M. Bestalling som Overretssagfører i Kjøbenhavn, arbejdede som Associé hos Højesteretssagfører Møldrup, hvis Kompagnon han blev 1. Jan. 1913, Højesteretssagfører 17. Maj s. A.. (antaget af Højesteret 6. s. M.). Har skrevet forskellige juridiske Afhandlinger, bl. a. flere Pjecer om Majoratsvæsenet.

Gift 1. Gang 15. Maj 1903 i Gladsaxe med Gaëta Caroline Sabra, født 18. Febr. 1877 i Kjøbenhavn (Datter af Fabriksbestyrer i Store Nordiske Telegrafselskab Eimert Viggo Sabra og Maren Kirstine Johansen), død 25. Marts 1904 i Varde.

Gift 2. Gang 9. Maj 1906 i Kristiania med Sigrid Alme, født 20. Juli 1880 i Drammen (Datter af Sorenskriver Johan Peter Andreas Alme og Anne Johanne Vaagaard).

1 Barn af 1ste Ægteskab (H 1), 4 af 2det (H 2—H 5):

H 1. Gaëta Johanne Graae, født 6. Marts 1904 i Varde.

H 2. Ragna Merete Graae, født 4. Marts 1907 paa Frederiksberg.

H 3. Johan Erling Alme Graae, født 1. Juli 1909 ssts.

H 4. Ebbe Øistein Graae, født 3. Marts 1913 ssts.

H 5. Søn, født 10. Dec. 1914 ssts.

G 4. Jørgine Marie Graae, født 19. Okt. 1879 paa Voxtrupgaard.

G 5. Carl Graae, født 26. Dec. 1880 paa Voxtrupgaard. Blev efter fire Aars Uddannelse paa et Bankierkontor ansat som Assistent i Handelsbanken i Kjøbenhavn

3. Juni 1901, tog Translatøreksamen i Engelsk ved Kjøbenhavns Sprogkonservatorium 1907, fik Bevilling som Kgl. Translatør og Tolk 23. Juli 1909.

Gift 19. Marts 1913 i Kristiania med Elisa Josefine Saenger, født 22. April 1891 i Leipzig (Datter af Professor Max Saenger og Helga Maria Vaagaard).

1 Barn (H 1):

H 1. Helga Johanne Saenger Graae, født 31. Dec. 1913 paa Frederiksberg.

G 6. Erik Aage Graae, født 17. Juli 1883 paa Voxtrupgaard. Student fra Frederiksberg Latin- og Realskole 1902, cand. juris 1909, Sagførerfuldmægtig i Kjøbenhavn indtil han 1. Jan. 1910 blev ansat som Assistent i Kongeriget Danmarks Tiendebank, Fuldmægtig ssts. 1. Jan. 1911, tillige Sekretær i Overværgeraadet 1. Okt. 1912.

Gift 30. Jan. 1911 i Gjentofte med Elna Frederikke Andersen, født 6. Juni 1882 paa Vadgaard (Datter af Kommitteret i Landmandsbanken, Amtsraadsmedlem, Ejer af Vadgaard Andreas Christian Andersen og Emilie Torkeline Schubart.

2 Børn (H 1—H 2):

H 1. Gerda Emilie Graae, født 9. Dec. 1911 i Kjøbenhavn.

H 2. Einar Graae, født 25. Maj 1914 ssts.

G 7. Ebba Rigmor Johanne Graae, født 5. Febr. 1885 paa Voxtrupgaard, død 6. Maj 1913 i Viborg.

Gift 31. Maj 1909 i Gladsaxe med Petrus Kabell Winkel, født 4. Marts 1884 i Odense (Søn af Ingeniør, cand. polyt., Ejer af Dybvad Søren Winkel og Marie Elisabeth Kabell). Cand. polyt., Ingeniør.

G 8. Anna Marie Graae, født 30. Aug. 1886 paa Voxtrupgaard. Assistent i Nordisk Livsforsikrings Aktieselskab af 1897.

E 2. Constance Caroline Sophie Frederikke Graae, født 9. Jan. 1807 i Bøstrup (Kb.), blandt hendes Faddere var Grundtvig, dengang Huslærer paa Egelykke. Fra 1855 Gaardfæsterske i Stoensehavn under Grevskabet Langeland. Død der 16. Febr. 1879. Ugift.

E 3. Gomme Frederik August Graae, født 23. Aug. 1810 i Bøstrup (Kb.). Julen 1816 tilbragte han hos Familien Steensen de Leth paa Egelykke, hans Forældres gode Venner. Det paatænkte korte Besøg skulde imidlertid blive af aarelang Varighed, efter Overenskomst mellem

Major Leth og Faderen tog han med det samme fast Ophold paa Gaarden for at opdrages sammen med de to Sønner og kom nu til at leve her lige til 1824. I sine »Gamle Minder« skildrer han med livlige Farver disse Drengeaar paa Herregaarden, der paa alle Punkter var saa vidt forskellig fra den stille Præstegaard i Bøstrup. Efter den første Undervisning paa Egelykke kom han i Nyborg Skole, hvorfra han dimitteredes 1827.

Som Student fulgte han interesseret med i de Spørgsmaal, som rørte sig da. Studenterforeningen var saa at sige hans egentlige Hjem, hvor han tilbragte hver Aften; hyppigt besøgte han det Kgl. Theater. Den 28. Juni 1829 var han med til Festen paa Bellevue, da Studenterne fra Lund med Tegnér i Spidsen aflagde det første skandinaviske Besøg her. H. C. Andersen hørte til hans Venner, de blev endog Dus. Den unge Graae var Mynsters stadige Tilhører. »Ham skylder jeg mere end nogen anden, at Evangeliet blev dyrebart for mit Hjerte, og uforglemmelige er for mig, som for saa mange andre, de sande Andagtstimer, jeg tilbragte i Christiansborg Slotskirke.« For Tidens Kirkekamp interesserede han sig kun »grumme lidt«, »jeg havde Strid nok i mig selv«. I 1833 blev han cand. theol. med laudabilis, under et Besøg hjemme i Bøstrup prædikede han — paa 15. Søndag efter Trinitatis — for første Gang; i Vinterens Løb nogle Gange i Abel Cathrines Stiftelse og paa Almindelig Hospital. Den følgende Sommer tiltraadte han Stillingen som Huslærer hos Generalkrigskommissær Petersen paa Herregaarden Engelsholm, Vest for Vejle. Samtidig forlovede han sig med Dorothea Suhr. I September gæstede han for første Gang Sønderjylland. Huslærerposten fratraadte han i Efteraaret 1835 og blev 23. Dec. s. A. personel Kapellan hos Pastor Bojesen i Lindelse paa Langeland, 5. Febr. 1836 ordineres han af Biskop Faber i St. Knuds Kirke i Odense. Tre lykkelige Aar tilbragtes nu paa Langeland, dog gjaldt det naturligvis alligevel for den unge Kapellan at komme i selvstændigt Embede.

Efter i Løbet af to Aar at have søgt 25 forskellige Kald blev han endelig 22. Dec. 1838 udnævnt til Sognepræst for Marie-Malene og Koed Menigheder i Aarhus Stift. Pastor Bojesen havde i en Anbefaling udtalt, at Graae »stedse har gjort sig værdig til hans og Menighedens fuldkomne Tilfredshed«, Provst Pram-Gad anbefalede ham som »en meget haabefuld, ung Gejstlig af sand præstelig Karakter og rene Sæder«, disse gode An-

befalinger tiltraadtes ganske af Biskop Faber.[1]) 1842 valgtes han til Formand for Sogneforstanderskabet. Medens han var Præst her, oplevede han Udbruddet af den første slesvigske Krig. Med Iver og varm Fædrelandskærlighed blev han en væsentlig Støtte for den Bevægelse, der rejstes for at samle Befolkningen til Kamp, tidlig og silde deltog han i de Møder, der i denne Anledning holdtes rundt paa Egnen, »ikke sjældent var det hans Ord, der opflammede Begejstringen og satte Mod i de tøvende«. Tabet af Hustruen i 1844 var sikkert en af Grundene, til at han søgte bort fra Marie-Malene, hvor Tomheden føltes dobbelt; 29. Sept. 1848 kaldedes han til Sognepræst for St. Cathrine Kirke og Hospital i Ribe.

Allerede halvtredie Aar efter — 22. April 1851 — udnævntes han imidlertid til Præst for den fri danske Menighed i Flensborg, hvor han kom til at leve sine bedste Dage. I sin Tiltrædelsesprædiken udtalte han Ordene: »Jeg kommer hverken til Eder som en Tyv eller Røver og jeg vil raade enhver til at blive ved det Sprog, hvori han beder sit Fadervor«. Han søgte ikke at erobre det tabte tilbage, men at bevare dansk Sprog og Sind, hvor det endnu ikke var helt overvældet af det tyske. Da han kom til Flensborg, skulde Menigheden først dannes af dem, der frivillig sluttede sig til ham, den voksede imidlertid hurtigt og bestod tilsidst af 600 Familier med ca. 3000 Mennesker. Ved Siden af Kirken oprettedes der en dansk Borgerskole, som allerede i 1857 talte 180 Børn. 1853 oprettedes det theologiske Eksamenskollegium for Slesvig, i dette fik han Sæde. Han udnævntes til Ridder af Dannebrog 6. Okt. 1853 og valgtes til Stænderdeputeret for 2. gejstlige Valgdistrikt 22. Nov. 1860, et Mandat som ikke kom til at betyde noget, idet den slesvig-holstenske Majoritet efter en halv Times Forløb forlod Stændersalen, da det første Møde holdtes i 1863. Som god dansk Mand blev han sin Konge tro og afsattes da ogsaa 20. Aug. 1864 af de tyske Civilkommissærer, 28. Okt. s. A. entledigedes han, men blev faa Aar efter — 13. Marts 1867 — Sognepræst for Idestrup paa Falster, fra hvilket Embede han entledigedes 27. Dec. 1884. Flyttede derpaa til Kjøbenhavn, hvor han døde 22. Juni 1886.

»Hans Gave var stor Klarhed i Udtrykket og varm Følelse, som det især fremtræder i hans Prædikener;

[1]) 1 Depts. Registr. 1838 Nr. 1067 (Indlæg).

man vil ikke hos ham finde nye Synspunkter eller dybsindige Tanker, som andre ikke skulde have tænkt før ham. Men han var en selvstændig Mand, der til enhver Tid udtalte sin Overbevisning, ogsaa hvor han vidste, at den kunde bringe ham i Forlegenhed. Men hans Aabenhed og Hjertelighed, der ligesom stod præget saa tydeligt, at enhver kunde læse dem i hans smukke Ansigt under de hvide Haar, skaffede ham i alle hans Stillinger trofaste Venner.«

Han har udgivet to Prædikensamlinger, Lejlighedstaler og folkelige Foredrag samt skrevet politiske og andre Artikler i Blade og Tidsskrifter. Efter hans Død er udkommet »48 og 64«, »Mellem Krigene«, indeholdende hans Dagbogsoptegnelser, og »Gamle Minder«[1]).

Gift 1ste Gang 11. Juni 1839 i Vindinge med Dorothea Suhr, født 30. Juli 1814 i Kjøbenhavn (Datter af Kaptajn, Grosserer Didrik Suhr og Frederikke Cathrine Schaltz), død 4. Juli 1844 i Marie-Malene.

Gift 2den Gang 9. Sept. 1846 i Marie-Malene med Eline Hansine Carstensen, født 3. Aug. 1826 paa Østerbygaard i Hjarup Sogn (Datter af Proprietær Thomas Carstensen og Marie Pedersen), død 27. Sept. 1895 i Kjøbenhavn.

4 Børn af 1ste Ægteskab (F 1—F 4), 7 af 2det (F 5—F 11):

F 1. Didrik Graae, født 22. Marts 1840 i Marie-Malene, død 18. April s. A. og ssts.

F 2. Christine Marie Charlotte Olivia Graae, født 23. Maj 1841 i Marie-Malene. Ugift.

F 3. Christen Lorens Theodor Graae, født 29. Nov. 1842 i Marie-Malene, død 22. Juli 1843 ssts.

F 4. Dorthea Graae, født 5. Maj 1844 i Marie-Malene, død 17. Aug. 1882 i Idestrup.

Gift 22. Aug. 1867 i Nykjøbing paa Falster med Johannes Daniel Brammer, født 13. Nov. 1840 i Snedsted (Søn af Biskop, Dr. theol. Gerhard Peter Brammer og Nielsine Henrikke Høst). Assistent i Nationalbankens Filial i Aarhus, Stiftskasserer ssts, Kasserer i Nationalbankens Filial i Nykjøbing paa Falster i Jan. 1882. Død der 12. Marts 1882.

F 5. Thomasine Lorense Nathalie Graae, født 30. Dec. 1847 i Marie-Malene. Bor som Enke i egen Villa ved Bredballe Strand ved Vejle, ejer Ejendommen Nr. 13 i Langgade i Nykjøbing paa Falster.

---

[1]) Se disse sidste (Personalh. Tidsskr. 4. R., I og IV), Biogr. Lex. VI o. a. St.

Gift 6. Nov. 1874 i Idestrup med Henrik Theodor Andresen, født 24. Aug. 1842 i Kjøbenhavn (Søn af Værktøjmester Nicolay Andresen og Bothilde Schultz). Student fra Metropolitanskolen 1860, cand. juris 1866, Sagførerfuldmægtig i Nykjøbing paa Falster 1869, Underretssagfører ssts. 1872, Overretssagfører 1875. Død 9. Febr. 1902 i Nykjøbing.

F 6. Thomas Christian Graae, født 7. Aug. 1849 i Ribe. Student fra Herlufsholm 1868, cand. juris 1874, Sagførerfuldmægtig i Bogense 1874—76, Politiassistent og Politifuldmægtig paa St. Thomas 19. Okt. 1876, Afsked efter Ansøgning 1. Juni 1878, Journalist ved »Lolland-Falsters Stiftstidende«, »Morgentelegrafen«, »Dagsavisen«, »Politiken«, »Kjøbenhavn«, »Adresseavisen« og »Ekstrabladet«, Redaktør af »Skandinaven« fra 1878, senere af »Kjøbenhavnerposten«. Opholdt sig i Chicago og Racine 1882—84. Litterære Arbejder: Grundtvig paa Langeland (1880), Topsøe og Godsejerne (1881), D. G. Monrad (1887), Uwe Jens Lornsen (1891), Moderne Profiler (1892), Alberti (1908). Lever ugift i Gjentofte.

F 7. Marie Emilie Graae, født 8. Juni 1851 i Ribe, død 25. Jan. 1855 i Flensborg.

F 8. Thyra Constance Graae, født 20. April 1854 i Flensborg. Styrede Huset for sin svagelige Moder, opholder sig nu hos Søsteren, Fru Ingeborg Bay.

F 9. Christen Didrik Graae, født 10. Marts 1857 i Flensborg, død 3. Jan. 1859 ssts.

F 10. Ingeborg Graae, født 8. Juli 1859 i Flensborg.

Gift 18. Marts 1883 i Idestrup med Maius Urbanus Bay, født 5. Juli 1853 i Nakskov (Søn af Dampmøller Ludvig Bay og Jensigne Pilegaard). Direktør for Aktieselskabet »Dampmøllen i Nykjøbing F.« og Indehaver af Firmaet »L. P. Jappes Efterfølger« (Mølle og Bageri).

F 11. Frederik Jessen Graae, født 30. Okt. 1865 i Gjentofte. Student fra Nykjøbing paa Falster 1883, cand. juris 1889, Sagførerfuldmægtig i Kjøbenhavn 1890—95, Overretssagfører i Nykjøbing paa Falster 16. Okt. 1895, Tiendekommissær 1905—10, Medlem af Nykjøbing Byraad 1906—09, Overretssagfører i Kjøbenhavn 1. Okt. 1910. Har skrevet i forskellige Blade.

Gift 17. April 1896 i Idestrup med Mathilde Emilie Wennerberg, født 23. Sept. 1872 i Kjøbenhavn (Datter af Slagtermester Peter Wennerberg og Caroline Nielsen).

1 Barn (G 1):

G 1. Fritse Eline Jessen Graae, født 13. Febr. 1897 i Nykjøbing paa Falster. Uddanner sig i Tegning paa Teknisk Selskabs Skole i Kjøbenhavn.

D 4. Gomme Graae, født 17. Maj 1775 i Svendborg[1]), døbt 21. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.). Forpagter paa Egelykke, Møller i Lindelse, Ejer af Juliegaard i Skaarup Sogn, Møller i Brændeskov i Gudbjerg Sogn, Gaardejer i Roved i Anst Sogn. Døde der 1. Sept. 1851.

Gift 1ste Gang 2. April 1808 i St. Jørgens (Kb.) med Paulina Abrahamina Barfoed, født 22. Maj 1776 i Slangerup, døbt 28. s. M. (Kb.) (Datter af Sognepræst Christen Thomsen Barfoed og Cathrine Elisabeth Høyer), død 9. Juni 1819 paa Juliegaard i Skaarup Sogn (Kb.).

Gift 2den Gang 25. Febr. 1820 i Skaarup (Kb.) med Cathrine Jenssen, født 1783 i Volbøl Sogn, Flensborg Amt (Datter af Skibsbygger Jenssen), død 11. Marts 1862 i Roved, Anst Sogn.

5 Børn af 1ste Ægteskab (E 1 - E 5):

E 1. Katrine Elisabeth Sophie Graae, født 29. Jan. 1809 paa Egelykke, Bøstrup Sogn (Kb.), død 29. Marts 1874 i Hallingskov ved Svendborg (Nic. Kb.).

Gift 29. April 1847 i Gudbjerg (Kb.) med Hans Pedersen, født 1813 i Ellerup, Gudbjerg Sogn (Kb. mangler). Husmand i Hallingskov ved Svendborg. Død der 8. Marts 1870 (Nic. Kb.).

E 2. Gommine Christine Graae, født 10. Maj 1810 paa Egelykke, fremstillet 8. Juli efter Hjemmedaab i Bøstrup Kirke (Kb.), død 7. Jan. 1896 i Svendborg.

Gift 1ste Gang 8. Marts 1836 i Porthuset (Stuebryllup, Gudbjerg Kb.) med Ole Bondo, født 22. Okt. 1811 i Svendborg, hjemmedøbt s. D., fremstillet i Nicolai Kirke 3. Dec. (Kb.) (Søn af Købmand Gomme Christian Bondo og Anna Susanna Jantzen). Skibsfører. Forulykket 14. Marts 1837 ved den engelske Kyst.

Gift 2den Gang 22. Marts 1853 i Svendborg (Frue Kb.) med Hans Sophus Simonsen, født 25. Dec. 1810 ssts. (Frue Kb.) (Søn af Stadsmusikant, Organist, Borgerkaptajn Gregers Hjort Simonsen og Anne Elisabeth Mossin). Elev af sin Fader, kom 1827 til Kjøbenhavn, blev med Anbefaling af Kapelmester Schall Elev af det Kgl. Kapels Violinskole, havde da spillet ved Hoffet og vundet saa meget Bifald, at Kongen gav ham en aarlig Understøttelse. Medlem af det Kgl. Kapel 1834—52. Gik over til Bratschen og gjorde sig fordelagtig bekendt som en dyg-

[1]) Familieoptegnelser.

tig Musiker. I sit 1ste Ægteskab blev han Fader til den store Kunstner, Kgl. Kammersanger Niels Juel Simonsen. Døde 11. Febr. 1857 i Svendborg (Frue Kb.). [Han gift 1ste Gang med Kgl. Kammersangerinde Catharine Elisabeth Rysslander (Rysslænder), død. 3. Maj 1849].

E 3. Johanne Marie Graae, født 10. Dec. 1811 paa Egelykke, Bøstrup Sogn (Kb.). Tilbragte sin Barndom og Ungdom indtil 1845 hos Pastor Bondo paa Avernakø. Død 25. Dec. 1893 i Lunderskov.

Gift 1851 med Henrik Andersen Husted, født 14. Febr. 1819 i Skanderup Sogn. Skræder i Lunderskov. Død der 12. Dec. 1896.

E 4. Gomme Graae, født 1. Nov. 1814 i Lindelse (Kb.). Møller, boede paa Porthuset i Gudbjerg Sogn, som han forlod i Dec. 1847 for at rejse til Roved i Anst Sogn i Jylland, hvor han blev Gaardejer. Død der 17. Maj 1886.

Gift 9. April 1842 i Stenstrup (Kb.) med Johanne Kirstine Jeppesdatter[1]), født 16. Febr. 1819 i Rødme, Stenstrup Sogn (Kb.) (Datter af Gaardejer Jeppe Pedersen og Ane Rasmusdatter), død 10. Jan 1914 i Gaaskjær, Ødis Sogn.

8 Børn (F 1—F 8):

F 1. Gomme Graae, født 1. Juni 1843 i Porthuset, Gudbjerg Sogn (Kb. har 9. Juni). Gaardejer i Hesselho i Tistrup Sogn. Død 13. Febr. 1894 i Varde.

Gift 18. Maj 1870 i Vorbasse med Cecilie Christine Jørgensen, født 20. Maj 1846 i Rødding i Sønderjylland (Datter af Sognefoged og Gaardmand i Vorbasse Niels Work Jørgensen og Helene Margrethe Utzen), død 8. Dec. 1889 i Varde.

2 Børn (G 1—G 2):

G 1. Helene Margrethe Graae, født 24. Juni 1870 i Vorbasse. Ugift.

G 2. Johanne Kirstine Graae, født 21. Maj 1878 i Hesselho.

Gift 19. April 1899 i Esbjerg med Anton Petersen, født 26. Aug. 1871 i Hobro (Søn af Skibsfører Anders Christian Petersen og Maria Larsen). Maler i Esbjerg.

F 2. Pouline Cathrine Graae, født 9. Dec. 1844 i Porthuset, Gudbjerg Sogn (Kb.), død 14. Nov. 1901 i Anst Sogn.

Gift 1. Aug. 1865 i Anst med Paaske Jensen Nørgaard, født 30. April 1837 i Anst Sogn (Søn af

[1]) Kaldes flere Steder urigtigt Jespersen.

Gaardmand Jens Jepsen Nørgaard og Birtegitte Jensdatter). Boelsmand i Roved, Anst Sogn. Død der 26. Jan. 1908.

F 3. Gebhardt Graae, født 14. Nov. 1846 i Porthuset i Gudbjerg Sogn (Kb.). Ejer af Ankersgaard i Store Anst. Død der 15. Aug. 1900.

Gift 8. Nov. 1876 i Anst med Marie Jepsen, født 1. Maj 1835 paa Ankersgaard i Store Anst (Datter af Gaardejer Jeppe Jensen og Else Poulsdatter), død 10. April 1899 ssts.

[Hun gift 1ste Gang med Gaardejer Andreas Hansen Dahl, død 11. Juli 1874 paa Ankersgaard].

1 Barn (G 1):

G 1. Johanne Cathrine Andrea Graae, født 12. Juli 1878 paa Ankersgaard i Store Anst.

Gift 15. Dec. 1904 i Kolding med Niels Daniel Findanus Nielsen, født 17. Febr. 1876 i Ørsted i Fyen (Søn af Skræder Jens Peter Nielsen og Petroline Pedersen). Ejer af Ankersgaard, Formand for Store Anst Brugsforening.

F 4. Ole Bondo Graae, født 24. Febr. 1849 i Roved. Bor ugift i Gaaskjær, Ødis Sogn.

F 5. Ane Graae, født 15. Aug. 1851 i Roved.

Gift 1ste Gang 21. Febr. 1879 i Anst med Magnus Peter Nielsen, født 24. Aug. 1847 i Harte Sogn (Søn af Inderste og Daglejer Niels Mogensen og Augusta Marie Villadsen). Jernbaneportør i Odense. Død der 28. Jan. 1884.

Gift 2den Gang 4. Marts 1892 i Odense med Jørgen Olsen, født 2. Febr. 1860 i Rynkeby (Søn af Gaardmand Ole Jørgensen og Maren Jacobsen). Boelsmand i Gaaskjær, Ødis Sogn.

F 6. Andreasine Marie Graae, født 9. Okt. 1854 i Roved.

Gift 28. Okt. 1880 i Anst med Jeppe Mathiesen, født 23. Juli 1851 i Gejsing, Anst Sogn (Søn af Gaardejer Poul Terpager Mathiesen og Ane Marie Hansen). Tidligere Gaardejer i Store Anst, bor nu i Lunderskov.

F 7. Niels Graae, født 21. Sept. 1857 i Roved. Arbejdsmand i Kolding.

Gift med Marie Schourup, død.

Ingen Børn.

F 8. Jens Peter Graae, født 12. Nov. 1859 i Roved. Viktualiehandler i Esbjerg.

Gift 18. Okt. 1883 i Anst med Mette Maria

Skøttegaard, født 20. Juni 1860 i Vester Nebel (Datter af Købmand Hans Jensen Skøttegaard og Karen Thullesen Hansen).

5 Børn (G 1—G 5):

G 1. Hans Jensen Graae, født 20. Aug. 1884 i Store Anst.
G 2. Karen Johanne Graae, født 4. Marts 1888 ssts.
G 3. Maria Skøttegaard Graae, født 8. Marts 1894 ssts.
G 4. William Skøttegaard Graae, født 2. Sept. 1898 ssts.
G 5. Karl Skøttegaard Graae, født 9. Juli 1902 i Esbjerg.

E 5. Christen Graae, født 20. Jan. 1817 i Lindelse, fremstillet 27. Juli efter Hjemmedaab (Kb.). Møllersvend paa Brændeskov Mølle i Gudbjerg Sogn, tog 1. Nov. 1847 Ophold i Øster Skjerninge (Tilgangsliste, Kb.), rejste 18. Juli 1848 til Vester Skjerninge, kaldes da Gaardbruger (Afgangsliste, Kb.), Boelsmand sidstnævnte Sted, som han forlod 6. Maj 1861 (Afgangsliste, Kb.), hvorpaa han 1. Aug s. A. tog Ophold i Øster Skjerninge, kaldes da Gaardmand (Tilgangsliste Kb.), flyttede efter kort Tids Forløb derfra til Hesselager, hvor han købte en Gaard, tilsidst Boelsmand paa Øster Aaby Mark i Skaarup Sogn. Døde der 11. Aug. 1904.

Gift 5. Dec. 1845 i Øster Skjerninge (Kb.) med Anne Marie Andersdatter, født 27. Maj 1821 i Ballen, Øster Skjerninge Sogn (Kb.) (Datter af Gaardmand Anders Jensen og Apolone Christensdatter), død 23. Okt. 1861 i Øster Skjerninge (Kb.).

6 Børn (F 1—F 6):

F 1. Anders Christensen Graae, født 7. Juli 1844 i Ballen, Øster Skjerninge Sogn (Kb.). Møllersvend paa Orte Mølle ved Svendborg. Døde ugift 186 . i Kjøbenhavn.
F 2. Gomme Christian Graae, født 1. Aug. 1847 i Ballen, Øster Skjerninge Sogn (Kb.). Murer i Langaa, Husmand i Hesselager, Murersvend i Nyborg. Døde 1. Aug. 1885 i Nyborg.

Gift 29. Jan. 1876 i Svindinge (Kb.) med Maren Pedersen, født 6. Juli 1850 i Svindinge (Datter af Indsidder Peder Rasmussen og Ane Kirstine Nielsdatter). [Hun gift 2den Gang med Kudsk Anders Peder Andersen; 3die Gang med Arbejdsmand Jørgen Andersen].

5 Børn (G 1 – G 5):

G 1. Anne Marie Gommine Graae, født 19. Aug. 1874 i Svindinge, død 16. Maj 1908 i Kjøbenhavn.

Gift 1894 i Nyborg med Lauritz Hansen. Skomager i Kjøbenhavn.

G 2. Anne Kirstine Louise Graae, født 30. Okt. 1876 i Langaa.

Gift 3. Maj 1907 i Kjøbenhavn med Thorvald Frederik Widiendahl, født 28. Sept. 1881 (Søn af Træarbejder Jørgen Hansen og Maren Jørgensen). Søfyrbøder. Separerede 12. Nov. 1908.

G 3. Peder Christian Graae, født 6. Maj 1879 i Hesselager. Sømand, udvandret til Nordamerika.

G 4. Pouline Elisabeth Graae, født 30. Dec. 1881 i Nyborg.

Gift 24. Jan. 1902 i Taarup Filialkirke, Frørup Sogn med Christen Steen, født 20. Juli 1875 i Taarup (Søn af Farmer Poul Nielsen og Ane Margrethe Christensen). Fodermester paa Sarumgaard i Marslev Sogn.

G 5. Henriette Laurine Graae, født 16. Febr. 1885 i Nyborg.

Gift 23. Juni 1904 i Flødstrup med Hans Peder Oluf Marius Pedersen, født 18. Marts 1880 i Hundslev, Rynkeby Sogn (Søn af Træskomand Knud Pedersen og Abelone Olsen). Drager ved Statsbanestationen i Odense.

F 3. Abelone Pouline Katrine Christensen Graae, født 14. April 1852 i Vester Skjerninge Sogn (Kb.).

Gift 12. Nov. 1871 i Hesselager med Alexander Marold Michelsen, født 10. Nov. 1841 i Nyborg (Søn af Lars Michelsen og Hansine Georgine Julie Hansen Marold). Malermester i Svindinge paa Fyen. Deltog i Krigen 1864 ved 16. Regiments 2. Bataillons 8. Kompagni, bærer Erindringsmedaillen.

F 4. Pouline Christensen Graae, født 6. Marts 1854 i Vester Skjerninge Sogn (Kb.).

Gift 9. Dec. 1877 i Skaarup med Rasmus Jensen, født 12. Maj 1849 i Nordtorpe Skov, Kværndrup Sogn (Søn af Skovfoged Jens Rasmussen og Johanne Madsdatter). Hjul- og Karetmagermester 23 Juli 1876, bor i Oure.

F 5. Lars Christensen Graae, født 20. Okt. 1857 i Vester Skjerninge Sogn (Kb.). Først Købmand i Ollerup i 18 Aar, nu Ejer af Gaarden »Margrethesminde« i Skovsgaarde, Haarslev Sogn.

Gift 29. Maj 1891 i Ollerup med Signe Madsen, født 2. Nov. 1866 i Oure (Datter af Smed Mads Larsen og Magdalene Jacobsen).

4 Børn (G 1—G 4):

G 1. Magda Marie Graae, født 27. Maj 1892 i Ollerup.
G 2. Gunnar Laurits Graae, født 28. Juli 1894 ssts.
G 3. Osvald Christensen Graae, født 27. Okt. 1897 ssts.
G 4. Ingvard Christensen Graae, født 24. Juli 1900 ssts.

F 6. Trine Christensen Graae, født 7. Aug. 1860 i Vester Skjerninge Sogn (Kb.).

Gift 15. Maj 1887 i Skaarup med Hans Villads Pedersen, født 21. Nov. 1857 i Frørup Sogn (Søn af Skrædermester Peder Frederik Villadsen og Karen Kirstine Hansen). Skomagermester og Købmand i Øster Aaby, Skaarup Sogn.

D 5. Bodil Graae, født 18. Nov. 1776 i Svendborg [1]), døbt 22. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.), død 4. Maj 1787 i Svendborg, »hun gick sygelig i 3 Aar« [2]), begravet 11. s. M. (Frue Kb.).

D 6. Mette Kirstine Graae, født 3 Aug. 1780 i Svendborg [3]), døbt 6. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.), død 10. Sept. 1853 paa Hvedholm.

Gift 4. Marts 1809 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Gomme Krøyer, døbt 16. Sept. 1781 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.) (Søn af Købmand og Overformynder Gomme Hansen Krøyer og Gertrud Maria Magaard). Købmand i Svendborg, Værge for Vor Frue Kirke. Død 12. Jan. 1838 i Svendborg (Frue Kb.).

D 7. Ingeborg Graae, født 23. Sept. 1783 i Svendborg [4]), døbt 26. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.), død 1. Aug. 1825 paa Avernakø (Kb.).

Gift 4. Juli 1819 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Hans Henrik Bondo, født 17. Sept. 1786 (Søn af Forpagter Peter K. Bondo og M. M. Colding). Student fra Nyborg 1805, cand. theol. med haud. 1812, havde indtil da siden 1808 staaet ved 4. Kompagni af Kongens Livkorps og hørt Professor Begtrups Forelæsninger over Landøkonomien, blev personel Kapellan i Gudme og Brudager i Fyens Stift 29. Okt. 1813, ordineret 13. Maj 1814. Fik Kaldsbrev som Sognepræst for Avernakø Menighed under samme Stift 6. Jan. 1819; da han søgte dette Embede blev han af Provst Wedel i Svendborg anbefalet for »Beskedenhed, moralsk Vandel, Flid og Troskab«, ligesom Biskop Plum gav ham »det bedste Vidnesbyrd«, han indstilledes da ogsaa som Nr. 1 af Hvidkildes Besidderinde, Baronesse Rantzau-

[1])—[4]) Familieoptegnelser.

Lehn, hvem han var fordelagtig bekendt baade som Prædikant og Ungdomslærer [1]). Døde 2. Jan. 1844 paa Avernakø (Kb.).

C 2. Mette Christensdatter Graae, født 12. April 1745 i Svendborg [2]), døbt 20. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.), død 5. Marts 1800 paa Helligkildegaard.

Gift 24. Juli 1765 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Christian Spleth, født 4. Dec. 1731 i Naarup, Verninge Sogn (Søn af Bonde Anders Rasmussen og Margrethe Spleth). Student fra Odense 1753, cand. theol. 1758, kaldet 21. Aug. 1764 af Oberstløjtnant Walkendorffs Enke, Fru Anna Margrethe von Halem til Klingstrup, til Sognepræst for Skaarup Menighed i Fyens Stift, Kaldsbrevet kgl. konfirmeret 7. Sept. s. A. [3]), ordineret 12. Okt. Død 23. Jan. 1794 i Skaarup (Kb.).

C 3. Anna Christensdatter Graae, født 13. Aug. 1746 i Svendborg [4]), døbt 14. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.), død 21. Maj 1747 ssts. [5]), begravet 24. s. M. i Svendborg (Frue Kb.).

C 4. Knud Christensen Graae, født 13. Dec. 1747 i Svendborg [6]), døbt 17. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.). Student (privat dimitteret fra Nyborg) 1765, cand. theol. med non 1768, kaldet til Sognepræst for Longelse og Fuglsbølle Menigheder paa Langeland af Lensgreve Christian Ahlefeldt-Laurvigen 27. Marts 1775, Kaldsbrevet kgl. konfirmeret 20. April s. A. [7]), ordineredes 2. Juni. Død 5. Juli 1786. [8])

Gift 5. Juni 1776 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Henrica Næraae, født 13. Maj 1749 i Faaborg (Kb.) (Datter af Provst, Sognepræst i Svendborg Lauritz Næraae og Anna Helene Hempel), død 24. April 1809 i Faaborg (Kb.). Ingen Børn.

C 5. Niels Christensen Graae, født 20. Juli 1749 i Svendborg [9]), døbt 25. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.). Opholdt sig hjemme hos Moderen, Bodil Nielsdatter Tingberg, der 20. Sept. 1782 fik Bevilling, at han efter hendes Død maatte beholde alle hendes »efterladende« Købmandsvarer for Indkøbsprisen uden Hinder af Skifteretten; sin Købmandsgaard havde hun solgt ham. »Hun, som er 74 Aar gammel[!], skal i hendes Levetid have haft den Lykke at se alle hendes Børn vel forsørgede undtagen hendes yngste Søn, Niels Graae, der nu er 36 Aar[!], som af Kærlighed til hende ej skal have villet søge anden Lykke end at være hende til Hjælp i hendes vidtløftige Handel, saa længe hun levede.« [10]) Han døde ugift 2. Febr. 1784 i Svend-

---

[1]) 1 Dept.s Registr. 1819 Nr. 7. — [2]) Familieoptegnelser. — [3]) Fynske Registre 1764 Nr. 126. — [4])—[6]) Familieoptegnelser. — [7]) Fynske Registre 1775, Nr. 38. — [8])—[9]) Familieoptegnelser. — [10]) Fynske Registre 1782, Nr. 195.

borg »af een stærk Brystsyge, som hand var syg af i 2de Aar«[1]), og blev 10. s. M. begravet i den store Gang i Vor Frue Kirke (Kb).

C 6. Anna Cathrine Christensdatter Graae, født 9. Dec. 1750 i Svendborg[2]), døbt 13. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.), død 21. Marts 1795 i Svendborg[3]), begravet 26. Marts i Nicolai Kirke »ved Daaben« (Kb).

Gift 20. Nov. 1771 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.)[4]) med Gottfried Jantzen, døbt 23. Sept. 1730 i Nyborg (Kb.) (Søn af Postmester og Raadmand Abraham Jantzen og Anna Susanne Rosbach). Student fra Nyborg 1750, konditionerede »hos adskillige brave Justitsbetjentere«, Kopist i Konferensraad Graahs Kontor i Danske Kancelli i næsten 10 Aar, Byskriver i Svendborg og Herredsskriver i Sunds og Gudme Herreder 1. Juni 1770.[5]) Begravet 7. Nov. 1788 i Nicolai Kirke i Svendborg »inde i Daaben« (Kb.).

C 7. Sidsel Maria Christensdatter Graae, født 19. April 1754 i Svendborg[6]), døbt 21. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.), død 13. Maj 1832 i Svendborg (Frue Kb.).

Gift 10. Sept. 1773 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Ernst Hansen Brandt, døbt 8. Juni 1749 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.) (Søn af Hans Christian Gommesen [Brandt]). Vandt 7. Febr. 1770 Borgerskab som Købmand i Svendborg[7]), valgtes til Værge for Vor Frue Kirke ssts. 2. Jan. 1792[8]). Død 24. Juni 1816 i Svendborg (Frue Kb.).

C 8. Anna Weigner Christensdatter Graae, født 7. Dec. 1755 i Svendborg[9]), fremstillet 14. s. M., efter Hjemmedaab, i Vor Frue Kirke (Kb.[10])), døde 21. Jan 1765[11]) ssts., begravet 24. s. M i den lille Gang i Vor Frue Kirke (Kb.).

A 2. Mads Jørgensen Graae, døbt 14. Aug. 1691 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Købmand og Skipper i Svendborg. Allerede i 1714, da han altsaa kun var 23 Aar gammel, indførte den ældre Broder Knud et Parti Hør, Humle og Allun for ham, der selv nævnes som Skipper og Ejer af en Jagt paa 4 Læster i Acciseregnskabet for 1719[12]), Aaret efter af en Jagt paa 8 Læster. Det ses, at han for paa Lybæk, Kiel og danske Byer. Ladningerne bestod bl. a. af Mursten, Kalk, Egetømmer, Korn, Tjære, Hørfrø o. s. v., ogsaa finere Varer f. Eks. Tobakspiber nævnes i Acciseregnskaberne. Naar han 1719 i det i Anledning af Krigsstyr udskrevne Mandtal opføres som Øltapper, betyder dette vel kun,

[1]) Familieoptegnelser — [2]) Do., hvor hun kun kaldes Anna. — [3]) Do. — [4]) Do., hvor Bryllupsdagen angives til 21. Nov. — [5]) Fynske Registre 1770 Nr. 87. — [6]) Familieoptegnelser. — [7]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 152. — [8]) Do., fol. 261. — [9]) Familieoptegnelser. — [10]) Kaldes baade her og i Familieoptegnelserne kun «Anna«. — [11]) Familieoptegnelser. — [12]) Svendborg Bys Regnskaber for dette og følgende Aar.

at Ølsalg har været en væsentlig Del af hans Forretning. I 1720 angiver han selv sin Formue, alt indbefattet, til 300 Rdlr., hans Handel er imidlertid sikkert hurtigt gaaet fremad. Han nævnes i 1733 som Ejer af en Gaard i Møllergade, skøder 10. Juni s. A. sammen med Torbiørn Andersen et dem tilhørende Hus i Bagergade til Hans Hansen [1]) og 4. Juli s. A. i Fællesskab med sine Svogre en deres salig Svigermoders Stervbo tilhørende Gaard i Møllergade [2]).

Han, Broderen Peder Graae og en tredie Svendborg Købmand, Jens Hansen Færgemand, har i 1737 og følgende Aar en Del Kævl med Byens Konsumptionsforpagter. Ved denne Lejlighed kalder de sig i en Ansøgning til Kongen »Deres Majestæts temmelig store Skatteborgere og smaa Købmænd« [3]), unægtelig en noget besynderlig Betegnelse. Da der i 1749 er Tale om at dele Jorden i Hallingskov til enhver Gaard eller Sted i Byen, kaldes han en af de »største« Lodsejere. Skønt han ikke kunde indse denne Foranstaltnings Nytte, vilde han dog ikke modsætte sig Delingen, idet han dog begærede at faa de Revenuer af sine Jorder og den Græsning til sine Kreaturer, som han før havde haft [4]).

Valgtes 3. Jan. 1753 til Fattigforstander [5]), hvilken Stilling han beklædte til Udgangen af 1758, og blev 9. Maj 1753 udmeldt til at efterse, hvad endvidere kan være at gøre ved Byens Arresthus til dets første og faste Forsvarlighed [6]).

Der udstedes 9. Juli 1745 en Bevilling for ham og Hustru — Mette Kirstine Christiansdatter — lydende paa, at den længstlevende maatte hensidde i uskiftet Bo.[7]) Faa Maaneder efter hendes Død blev der — 28. Febr. 1756 — sluttet en Skifteforening mellem ham og hans ved denne Lejlighed nævnte Børn og Svigerbørn. Disse, der er til Stede for at »overveje« hans Tilstand, finder, »at han sidder i en skikkelig Handel« og modtager, uden at Registrering eller Vurdering finder Sted, hans Tilbud: 2400 Rdlr. til Deling mellem dem som deres mødrene Arv.[8])

Han og hans anden Hustru, Anne Munch, oprettede 12. Maj 1757 et 3. Juni s. A. konfirmeret Testamente, ifølge hvilket han, hvis han overlevede hende, skulde være hendes eneste Arving i uskiftet Bo, dog skulde han da betale 500 Rdlr. til tre af hendes kvindelige Slægtninge og 100 Rdlr. til Fattige og Husarme i Svendborg. I det Tilfælde, at han døde før hende, skulde hans Børn af første Ægteskab være hendes eneste Arvinger paa samme Maade, dog skulde hun »i Henseende til den Kærlighed, hun

---

[1]) Svendborg Skøde- og Pantebog 1717—41. fol. 340. — [2]) Do., fol. 334 b. — [3]) Fynske Tegnelser 1737, Nr. 83—84, 1738, Nr. 31—32, 64 og 113 og 1739, Nr. 24. — [4]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 12. — [5]) Do., fol. 51. — [6]) Do., fol. 57. — [7]) Fynske Registre 1745, Nr. 53. — [8]) Svendborg Skifteprotokol 1707—60, fol. 584 f.

altid har haft og herved udviser at have til mig og mine Børn« sidde i uskiftet Bo, saalænge hun forblev i enlig Stand.[1]) Ved Gavebrev af 10. April 1767 skænkede han og Hustruen tre Boliger i Kattesundet i Svendborg, senere Matr.-Nr. 198, 69 og 70, med Jorder efter 4 Rigsdalers Grundtakst i Byens Marker, til Logis for seks fattige Fruentimmer samt 100 Rdlr. til Boligernes Vedligeholdelse. »Mandspersoner kan ikke vel logere der, med mindre de er i Ægtestand og har i deres unge Aar modstaaet Armod af yderste Flid og er komne til Fattigdom og ikke kan ventes til nogen Forbedring.« Ægtefællernes Paarørende skulde, naar Plads blev ledig, have Præferencen for Andre, »hvis de paa en sømmelig Maade er komne til Armod«. I 1838 blev Husene og Jorderne solgte, 1876 restitueredes Legatet af Byraadet med 6000 Kr., hvis Renter uddeles til 6 trængende Enker efter eller Døttre af Borgere udenfor Fattigvæsenet med 40 Kr. til hver paa Livstid, fortrinsvis til Personer af Legatstifternes Slægt.[2])

Det kan tilsidst anføres, at han 1754 sammen med flere andre Borgere forpagtede Tolden og Konsumptionen i Svendborg; ved deres Overbud drev de da Fyns Stifts Toldforpagtningsafgift »til 4000 Rdlr. højere end tilforn deraf er bleven svaret«, aabenbart en mindre god Forretning, da de gentagne Gange søger om Lettelser.[3])

Han blev begravet 26. Juli 1768 i Vor Frue Kirke i Svendborg »i Koret i aaben Begravelse« (Kb.). Da Kirken restaureredes i 1884, fandtes hans og hans anden Hustrus hensmuldrende Kister; en Plade paa hendes Kiste bar en Indskrift, der udover nogle nedenfor benyttede Personalia var uden Interesse.

Gift 1ste Gang 11. Maj 1714 i Svendborg (Frue Kb.) med Mette Kirstine Christiansdatter, født 1688, begravet 27. Okt. 1755 i Svendborg (Frue Kb.).

Gift 2den Gang 23. Juni 1756 i St. Jørgens (Kb.) med Anne Munch, født 29. Dec. 1689 i Bistaarup, døbt 3. Jan. 1690 i Skjellerup (Kb.) (Datter af Regimentsskriver Anders Munch og Barbara . . . . . .), død 17. Nov. 1771 i Svendborg, begravet 2. Dec. i Vor Frue Kirke »i Koret i aaben Begravelse under Skriftestolen« (Kb.). Hendes Stifsøn, Christian Graae, havde 7. Okt. 1768 faaet Bevilling paa, at der efter hendes Død maatte finde Samfrændeskifte Sted.[4]) [Hun gift 1ste Gang 1718 paa Rabenæs i Norge med Niels Herrested; gift 2den Gang med Ditlef Bugge, der kom her til Landet og som blev begravet 14. Okt. 1754, 61 Aar gammel i St. Jørgens Kirke (Kb.)].

12 Børn af 1ste Ægteskab (B 1—B 12):

---

[1]) Fynske Registre 1757, Nr. 83 (Indlæg). — [2]) Schacks Fortsættelse af Hofmans Fundatssamling IV, 242, jvfr. Hiort-Lorenzens Legatrepertorium III, 232. — [3]) Ekstraktprotokol for Toldkammerkancelliets danske Sager 1761—65, pag. 103. — [4]) Fynske Registre 1768, Nr. 157.

B 1. Anne Kirstine Madsdatter Graae, døbt 17. Marts 1715 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 26. Jan. 1776 i Nyborg Kirke, »ringet med alle Klokkerne« (Kb.).

Gift 9. Febr. 1734 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med »højagtbare og velfornemme Seigr.« Villads Knudsen, født ca. 1706 (Søn af Skipper Knud Villadsen og Valborg Nielsdatter). Fik 2. Nov. 1739 Borgerskab paa Skibsfart og Handel i Nyborg, beskikkedes 9. Okt. 1744 til Skolekasserer og 11. Jan. 1746 til Stadskæmner, fra hvilken sidste Bestilling han afgik 14. Febr. 1748, omtales 1771 som eligeret Borger. Han var en meget velstaaende Mand, fik saaledes 15. Febr. 1732 Skøde paa en Vaaning i Søndervoldgade, 9. Marts 1769 købte han Gaarden (nu Nr. 2) paa Hjørnet af Torvet og Torvestræde med 18 Tdr. 4 Skpr. Land i Byens Marker, fik 27. April s. A. Skøde paa et Gravsted i St. Gjertruds Kapel, solgte 11. Juni 1770 den nævnte Hjørnegaard.[1]) Blev begravet 26. Aug. 1772 i Nyborg Kirke (Kb.). Han og Hustru stiftede et Legat med et Jordstykke i Nymarken, af Htk. 1 Td. ½ Alb., af Afgiften anvendes 149 Kr. til Trængende, 100 Kr. til Leje af 3 Friboliger i Baggers Hospital.

B 2. Cathrine Madsdatter Graae, døbt 21. Maj 1717 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 27. Marts 1741 i Svendborg (Frue Kb.).

Gift 15. Jan. 1740 i Svendborg (Frue Kb.) med Peder Møller. Ejer af Bymøllen ved Svendborg.

B 3. Woldborg Madsdatter Graae, døbt 13. Nov. 1718 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), død 5. April 1800 i Svendborg, begravet 9. s. M. i Nicolai Kirkes Kor (Kb.).

Gift 1ste Gang 11. Aug. 1741 i Svendborg (Frue Kb.) med Oluf (Ole) Olufsen Rye, født ca. 1711 paa Odelsgaarden Ry i Rennebo i Meldals Præstegæld i Trondhjems Stift (Søn af Odelsbonde Oluf Olufsen Birkager og Gunild Olsdatter Ramsen). Guldsmed i Svendborg, Værge for Nicolai Kirke 2. Jan. 1750 fra 1. Maj[2]), Taxerborger 3. Jan. 1757[3]). Begravet 9. Sept. 1757 i sin murede Begravelse i Nicolai Kirkes Kor (Kb.).

Gift 2den Gang 30. Jan. 1760 i Svendborg (Nic. Kb.) med Anders Pedersen Aarslef, født 17. Febr. 1732 (Søn af Peder Aarslef og Bodil Andersdatter). Vandt 16. Juni 1755 Borgerskab i Svendborg paa at nedsætte sig der »og sig med Købmandskab og som Skipper af Søfart at ernære«[4]), valgtes til Fattigforstander 2. Jan. 1773[5]). Begravet 2. Nov. 1784 i Nicolai Kirkes Kor (Kb.).

B 4. Kirsten Madsdatter Graae, døbt 27. Dec. 1720 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 18. Dec. 1753 i Nakskov.

---

[1]) Personalhist. Tidsskr. VI, 114. — [2]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 15. — [3]) Do., fol. 94. — [4]) Do., fol. 79. — [5]) Do., fol. 164.

Gift 5. Maj 1747 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Tyge (Tycho) Friderich Top, født 30. Dec. 1722 i Karlebo, fremstillet efter Hjemmedaab i Kirken 22. Febr. 1723 (Kb.) (Søn af Provst og Sognepræst Peder Pedersen Top og Maria Magdalena Bahnsen). Fik Privilegium som Farver i Nakskov samt Tilladelse til at indrette et Overskæreri og et Trykkeri ssts. 29. April 1746[1]), efter Broderen Henrik Poulin Tops Død blev det 30. Juli 1756 bevilget ham at fortsætte dennes Farveri og Overskæreri i Svendborg[2]), sin tidligere Virksomhed i Nakskov overdrog han da til en Fætter, Johan Christian Theisen. Døde 14. Juni 1811 i Svendborg (Frue Kb.). [Han gift 2den Gang med Maren Knudsdatter Møller, død 1755; 3die Gang med Margrethe Elisabeth Streichel, død 18. Juni 1810].

B 5. Christian Madsen Graae, døbt 16. Maj 1723 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). Købmand i Svendborg. Det er uden Tvivl ham, der da ogsaa kaldes ved sit Døbenavn »Christian«, og ikke Fætteren »Christen«, der 2. Jan. 1751 udmeldes til Ober-Markkæmner[3]), det ses nemlig, at han 3. Jan. 1753 bliver Græskæmner[4]), formodentlig samme Bestilling; Fætteren vælges da samtidig til den betydelige Post som Overformynder. Han udmeldes yderligere 3. Jan. 1753 til Fattigforstander[5]), hvortil hans Fader da ogsaa vælges, og beklæder nu i en Række af Aar denne Post, allerede fra 3. Jan. 1758 som den første af de to Fattigforstandere[6]). Efter eget Ønske blev han fra 2. Jan. 1783 2den Fattigforstander[7]), det ses endelig, at der 1. Nov. 1784 vælges en ny Mand til Stillingen i Stedet for ham, »som er bleven rørt af Slag«[8]). Som en af de Borgere, der holdt Hest og Vogn, blev han 19. Sept. 1763 kendt pligtig til efter Tur og Omgang at befordre Rejsende.[9]) Han og Hustru erholdt 9. April 1757 kgl. Konfirmation paa et Testamente af 22. Marts s. A., ifølge hvilket den længstlevende skulde overtage hele Boet uden Skifte, hvis denne imidlertid giftede sig igen, skulde der udbetales den Afdødes Arvinger 100 Rdlr.[10]) Se iøvrigt hvad der meddeles om Fætteren, med hvem han let kan forveksles. Begravet 7. Okt. 1797 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.).

Den »velagtbare og højfornemme Seigr.« blev gift 14. Nov. 1749 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Anna Cathrine Axelia Lemb, født 1730 (Datter af Feldbereder og Prokurator Niels Lemb og Anne Cathrine Pougdal), død 10. Marts 1808 i Svendborg (Frue Kb.).

Ingen Børn.

---

[1]) Fynske Registre 1746, Nr. 41. — [2]) Do. 1756, Nr. 79. — [3]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 20. — [4]) Do., fol. 51. — [5]) Do., fol. 51. — [6]) Do., fol. 110. — [7]) Do., fol. 227. — [8]) Do., fol. 236. — [9]) Do., fol. 129. — [10]) Fynske Registre 1757, Nr. 57 (Indlæg).

B 6. Jørgen Madsen Graae, døbt 28. Okt. 1725 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 18. Marts 1726 i Svendborg (Frue Kb.).

B 7. Dorothea Madsdatter Graae, døbt 16. Maj 1727 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.).[1])

B 8. Maren Madsdatter Graae, døbt 6. Marts 1729 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 23. Maj 1730 i Svendborg (Frue Kb.).

B 9. Jørgen Madsen Graae, døbt 2. Dec. 1731 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.).[2])

B 10. Simon Madsen Graae, døbt 23. Aug. 1733 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 8. Jan. 1735 i Svendborg (Frue Kb.).

B 11. Mette Cathrine Madsdatter Graae, døbt 2. Juli 1735 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 7. Juni 1759 i Rudkjøbing (Kb.):

Gift 19. Dec. 1755 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Gregers Henriksen Wrangel, født 1705. Skipper i Svendborg, Købmand i Rudkjøbing. Begravet 25. Maj 1767 i Rudkjøbing (Kb.). [Han gift igen 18. Dec 1759 i Svendborg (Frue Kb.) med Friderica Lovise Streichel].

B 12. Urban Madsen Graae, døbt 1. Nov. 1736 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). Lærte Farverprofessionen, fik 18. Marts 1757 Bevilling til at drive det ham af Hans Teisen overdragne Farveri, Uldenoverskæreri og Linnedtrykkeri i Rudkjøbing.[3]) Havde været etableret i Svendborg »nogle Aar«, da han 17. Juni 1775 vandt Borgerskab som Købmand der[4]); naar det siges, at han »fremdeles« agter at ernære sig ved Købmandsskab, er det altsaa Handel og ikke Farveri, han i de foregaaende Aar har drevet.

Valgtes til Formand for Byens »eligerede Mænd og Taxerborgere« 2. Jan. 1777[5]), beklædte denne Stilling til 3. Jan. 1780[6]), fik 7. Juni 1782 sammen med flere andre det Hverv at forfatte en Jordebog[7]). I Folketællingen for 1787 kaldes han »forhen Købmand nu Vognmand«. Da han ikke mere brugte nogen borgerlig Næring, opsagde han 2. Jan. 1796 sit Borgerskab.[8]) Død 18. Dec. 1799 i Svendborg (Frue Kb.). Skiftet paabegyndtes 18. Dec. 1799 og sluttedes 10. Dec. 1800, efter Fradrag af Gæld var der 1123 Rdlr. 5 ß 6 ₰ til Deling mellem de tre Døttre.[9])

Gift 6. Juli 1759 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Diderikke Dorothea Lange, født 1738 paa Hovedgaarden Løjtved, døbt 5. Nov. i Stenstrup Kirke (Kb.) (Datter af Forpagter Diderik Lange og Dorothea Andersdatter, som 2den Gang blev gift med Købmand Peder Jørgensen Graae (A 3), der saa-

---

[1])—[2]) »Mads Graaes Barn«, rimeligvis Jørgen, blev 10. Juni 1732 begravet i Svendborg (Frue Kb.), begge er i hvert Fald døde ugifte før Moderen (1755). — [3]) Fynske Registre 1757, Nr. 42. — [4]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 178. — [5]) Do., fol. 187. — [6]) Do., fol. 213. — [7]) Do., fol. 224. — [8]) Do., fol. 271. — [9]) Skifteprotokol 1790—1812, fol. 237, 240 og 261.

ledes blev Diderikke Dorothea Langes Stiffader og i hvis Hus hun opdroges), død 12. Nov. 1799 i Svendborg (Frue Kb.).

9 Børn (C 1—C 9):

C 1. Mette Kirstine Graae, døbt 16. Okt. 1760 i Rudkjøbing (Kb.), begravet 5. Okt. 1765 i Rudkjøbing (Kb.).

C 2. Dorothea Graae, døbt 24. Juni 1763 i Rudkjøbing (Kb.), levede 1799.

Gift før 1799 med Peder Andersen Quist. Tømmermand ved Holmen.

C 3. Mette Kirstine Graae, døbt 24. Jan. 1766 i Rudkjøbing (Kb.), levede 1799.

Gift før 1799 med Jens Agerholm. Arbejdsmand i Kjøbenhavn.

C 4. Diderik Lange Graae, døbt 25. Okt. 1767 i Rudkjøbing (Kb.), begravet 5. Jan. 1769 i Rudkjøbing (Kb.).

C 5. Mads Graae, døbt 18. Febr. 1770 i Rudkjøbing (Kb.). Var 1787 til Søs. Død før Faderen.

C 6. Diderik Christian Lange Graae, døbt 10. Nov. 1771 i Rudkjøbing (Kb.), levede 1787, død før Faderen.

C 7. Margrethe Sophie Graae, døbt 25. Sept. 1774 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 24. Juni 1779 i samme Kirke (Kb.).

C 8. Mette Cathrine Graae, døbt 5. April 1778 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.). Var hjemme ved Faderens Død 1799, tjente 1808 i Odense.

C 9. Margrethe Sophie Graae, døbt 23. Marts 1780 i Vor Frue Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 23. Juli 1781 paa Vor Frue Kirkegaard i Svendborg (Kb.).

A 3. Peder Jørgensen Graae, døbt 8. Febr. 1694 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Nævnes i Acciseregnskabet for 1715 som Skipper i Svendborg og Ejer af en lille Jagt paa 2 Læster, sejlede bl. a. Byer til Flensborg, Rostock og Kiel med Mursten, Hør, Jern, Humle, Ærter, Korn o. s. v.[1]). Opføres i Kopskattemandtallet for 1718 som »Smaahandler«, ejer dog allerede to Aar efter en Galioth paa 6½ Læster. Efterhaanden er han sikkert blevet en velsitueret Mand. Han skøder 17. Febr. 1724 Halvparten af sin Galioth »Fortuna«, der var 6½ Læster drægtig, til Hans Ibsen[2]), 30. Juni 1725 en Byggeplads i »Kyseborne« til Magnus Hansen[3]) og 14. Okt. 1730 et Hus i Skattergade »med dessens tilliggende Hauge, Jord og Græs« til Niels Rasmussen[4]). Til sin Død ejede han en Gaard i Gjerritsgade.

Han og hans første Hustru, Anna Rasmusdatter, erholdt 27. Sept. 1729 kgl. Konfirmation paa et den 4. Febr. 1722 oprettet Te-

[1]) Svendborg Bys Regnskaber for 1715 og følgende Aar. — [2])—[4]) Skøde- og Panteprotokol 1717—41, fol. 145, 188 og 287.

stamente, ifølge hvilket hun skulde hensidde i uskiftet Bo efter hans Død, giftede hun sig imidlertid igen, skulde hun betale hans Arvinger 20 Rdlr. à 96 ß. Hun ansøgte om den ønskede Konfirmation, da hendes »kiære Mand formeedelst een hidsig Siugdom paa Kræfterne nu er betagen«, idet hun skriver, at han »af et kiærligt Hierte har vildet forundt mig vores liden fællitz Formue«.[1]) Ægtefællerne erholdt senere — 21. Nov. 1738 — Konfirmation paa en Forskrivelse af 20. Okt. s. A. Denne gik ud paa, at den længstlevende skulde nyde og beholde Fællesboet; hvis den længstlevende giftede sig igen, skulde denne til den bortdødes Arvinger betale 100 Rdlr., hvormed disse skulde være fuldkommen tilfredse, »efterdi vi self foruden nogen af voris Arfvingers Hielp og Bistand med Gud og Æren hafver forhverfvet, hvis [ɔ: hvad] vi af Gud er vorden med forlenet«. Giftede den længstlevende sig ikke igen, skulde Boet efter dennes Død deles mellem begge Parters Arvinger; ifølge det ældre Testamente skulde kun hendes være berettigede til Fælledsboets Midler, i det Tilfælde at hun forblev i enlig Stand efter Mandens Død.[2])

Han valgtes 2. Jan. 1751 til Taxerborger i Svendborg.[3]) Handel og Skibsfart skulde ikke vedblivende være Peder Graaes eneste Virksomhed. Hans andet Giftermaal i Aaret 1739 med Dorothea Andersdatter har vistnok givet Stødet til, at han forpagtede Hovedgaarden Løjtved i Sunds Herred, Svendborg Amt, hendes første Mand havde nemlig været Forpagter her indtil sin Død det foregaaende Aar.

Sammen med Søren Jørgensen paa Hvidkilde købte han 1756 for 5710 Rdlr. Hovedgaarden Vormark med 36 Tdr. Hartkorn i Gudme Herred, Svendborg Amt, af Sognepræst til Brenderup og Ore Anders Hvid, der havde bortsolgt Bøndergodset. De to Ejere har dog sikkert kun kort Tid besiddet Gaarden.

Peder Graae forpagtede 18. Nov. 1760 af Konferensraad Lehn det til Hvidkilde og Nielstrup hørende Hollænderi, bestaaende af 315 Køer og 14 Tyre. Fra Maj 1763 ophævedes Kontrakten paa Grund af Kvægsygen, han vedblev dog at bo paa Hvidkilde for at have Tilsyn med Hollænderiet, uden at der skulde determineres nogen fast Afgift, indtil Hollænderiet blev sat i sin »forrige« Stand. Her døde han 10. Sept. 1763, 13. Sept. blev han stedt til Hvile i sin murede Begravelse i Nicolai Kirkes Kor i Svendborg (Kb.).

Dagen efter Begravelsen indfandt Skifteretten sig i hans Gaard i Gjerritsgade. Ved Siden af sin Virksomhed som »Hollænder« havde den salig Mand været Borger og Købmand i Svendborg »til denne hans Dødstime«, »svaret alle Byens Onera uden at have

---

[1]) Fynske Registre 1729, Nr. 110 (Indlæg). — [2]) Do. 1738, Nr. 124 (Indlæg). — [3]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 20.

opsagt Borgerskab eller set sig her fra Byen og Jurisdictionen entlediget«. Skifteretten bestemte da ogsaa, at Skiftet skulde henhøre under Svendborg. Gaarden dér »ud til Gaden fra Johan Handskemagers Hus langs med Gierritzgaden om ad Gaase Strædet til Gaardens egen Hauge 34 Fag teglhængt« blev vurderet til 666 Rdlr. 4 ß, et tilhørende Vænge til 300 Rdlr. og en Jagt i sejlbar Stand til 400 Rdlr. Boets fulde Indtægt beløb sig til 3021 Rdlr. 4 ß 2 ß, Gælden til 3033 Rdlr. 5 ß 10½ ß, efter at Skifteomkostningerne — 344 Rdlr. 1 ß 1 ß — var udredede, blev der 2677 Rdlr. 3 ß 1 ß til Deling mellem Kreditorerne, Boet var altsaa fallit. Skiftet sluttedes først 23. Maj 1767.[1]) Købet af Vormark og hans Uheld som Hollænderiforpagter har sikkert været Aarsagerne til hans økonomiske Misère.

Gift 1ste Gang 4. Sept. 1716 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Anna Rasmusdatter, begravet 9. Febr. 1739 i Svendborg »uden Ceremonie« (Nic. Kb.).

[Hun gift 1ste Gang med Købmand Peiter Henriksen, begravet 15. Maj 1716 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.)].

Gift 2den Gang 28. Sept. 1739 paa Hovedgaarden Løjtved (Stenstrup Kb.) med Dorothea Andersdatter, død 7. Febr. 1743 paa Løjtved, begravet 12. Febr. i Stenstrup Kirke (Kb.). Skifte efter hende holdtes paa Løjtved 9. Marts s. A.[2])

[Hun gift 1ste Gang med Forpagter paa Løjtved Didrik Lange, død 1738].

Gift 3die Gang 27. Maj 1746 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Mette Kirstine Winther, født ca. 1731 (Datter af Lauritz Winther og Margrethe Knudsdatter), død 8. Jan. 1801 i Svendborg[3]), begravet 13 Jan. i Nicolai Kirkes Kor (Kb.). Hun havde Ophold hos Sønnen Lars Graae, efter at hun i ynkelig Tilstand og tomhændet havde maattet forlade sin anden Mand, med hvem hun var flyttet til Neumünster.

[Hun gift 2den Gang med Dr. med., Apotheker i Rudkjøbing Hans Venninghausen].

3 Børn af 2det Ægteskab (B 1—B 3), 8 af 3die (B 4—B 11):

B 1. Jørgen Pedersen Graae, født 1740 paa Løjtved, døbt 15. Sept. i Stenstrup Kirke (Kb.). Kaldes »sengeliggende Krøbling« 1787.[4]) Begravet 25. Febr. 1792 paa Vor Frue Kirkegaard i Svendborg, »havde ligget 18 Aar ved Sengen« (Kb.). Ugift.

B 2. Maria Catharina Pedersdatter Graae, født 1741 paa Løjtved, døbt 20. Dec. i Stenstrup Kirke (Kb.), døde før Faderen.

B 3. Anders Pedersen Graae, født paa Løjtved, døbt 12. Febr.

---

[1]) Hans udførlige Skifte, hvori er indført hans Forpagtningskontrakt paa Hvidkilde, Skiftebrevet efter hans anden Hustru m. m., danner en særlig Protokol. — [2]) Se Skiftet efter hendes anden Mand, Peder Graae. — [3]) Sønnen Lars Graaes Optegnelser. — [4]) Folketælling.

1743 i Stenstrup Kirke (Kb.), begravet 18. Febr. s. A. i samme Kirke (Kb.).

B 4. Lars Pedersen Graae, født 15. Febr. 1747 i Svendborg. Vandt Borgerskab som Købmand i Svendborg 7. Jan. 1771 [1]), blev 2. Jan. 1779 en af »Byens eligerede Mænd og Taxerborgere«[2]), var Formand for disse 3. Jan. 1780 [3])—2. Jan. 1781 og igen 2. Jan. 1788 [4])—2. Jan. 1789. Nævnes igen 1796 blandt Byens eligerede Mænd. Død 8. Juni 1816 i Svendborg (Frue Kb.).

I et Eksemplar af Anders Møllers Evangeliske Prædikener, trykt 1779, indbundet i Hellæderbind, nu i Sønnedatteren Fru Bondos Eje, har først Lars Graae, senere Sønnen Jørgen Graae, nedskrevet en Række Optegnelser om deres nærmeste Slægt. Lars Graae skriver bl. a.: »1788 bygte vores Huus, 1800 bygte vi vores Galiase, 1805 blev Jagten Nøjsomhed byget«.

Han og Hustru fik 21. Marts 1810 Bevilling paa, at den længstlevende maatte sidde i uskiftet Bo.[5])

Gift 6. Aug. 1777 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Kirstine Clemmensen, født 16. Okt. 1750 i Svendborg, døbt 18. s. M. i Vor Frue Kirke (Kb.) (Datter af Købmand Niels Clemmensen og Maren Jeppesdatter), død 3. Maj 1817 i Svendborg (Frue Kb.).

7 Børn (C 1—C 7):

C 1. Margrethe Graae, født 26. Dec. 1782 i Svendborg, hjemmedøbt s. D. (Nic. Kb.), død 19. Okt. 1822 i Svendborg (Nic. Kb.).

Gift 24. Marts 1811 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Peder Jørgensen, fremstillet 14. Sept. 1783 efter Hjemmedaab i Turø Kirke (Kb.) (Søn af Jørgen Laursen og Maria Rasmusdatter). Skipper og Købmand i Svendborg, eligeret Borger ssts. Død 16. Nov. 1836 i Svendborg (Nic. Kb.).

C 2. Maren Graae, født 4. Jan. 1784 i Svendborg [6]), døbt 9. Jan. i Nicolai Kirke (Kb.), død 28. Juni 1826 i Svendborg (Frue Kb.).

Gift 6. Febr. 1808 i Svendborg (Stuebryllup, Nic. Kb.) med Hans Jørgen Baagøe, døbt 25. Maj 1783 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.) (Søn af Lars Jørgen Baagøe og Maria Elisabeth Rasmusdatter Brandt). Købmand i Svendborg, Dannebrogsmand 1840, Ridder af Dannebrog 16. Juni 1865. Stifter af »Baagøes Understøttelseslegat for værdige og trængende Personer af begge Kjøn i Svendborg« og af »H. J. Baagøes og Hustrus Familielegat«. Døde 9. Aug. 1867 i Svendborg (Frue Kb.). [Han gift 2. Gang med Caroline Sophie Boye, død 8. Jan. 1871 i Svendborg (Frue Kb.)].

C 3. Peder Graae, født 4. Juni 1785 i Svendborg [7]), døbt 10 Juni

---

[1]) Raadstueprotokol 1743—1800, fol. 157. — [2]) Do., fol. 209. — [3]) Do., fol. 213. [4]) Do., fol. 250. — [5]) Ekstraktprotokol til Blanketregnskaber 1806—10, fol. 231. — [6]) Faderens Optegnelser. — [7]) Do.

i Nicolai Kirke (Kb.). Købmand i Svendborg. Død ugift 1. Juli 1814 i Svendborg (Nic. Kb.).

C 4. Niels Clemmensen Graae, født 30. Sept. 1786 i Svendborg[1]), hjemmedøbt s. D. (Nic. Kb.), død 4. Okt. s. A. og ssts.[2]), begravet 7. Okt. paa Nicolai vestre Urtegaard (Kb.).

C 5. Niels Graae, født 2. April 1788 i Svendborg[3]), døbt 6. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.), død 19. Sept. 1801 i Svendborg[4]), begravet 23. s. M. paa Nicolai vestre Urtegaard (Kb.).

C. 6. Mette Kirstine Graae, født 17. Maj 1789 i Svendborg[5]), døbt 24. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.), død 6. Juni 1790 i Svendborg[6]), begravet 10. s. M. paa Nicolai vestre Urtegaard (Kb.).

C 7. Jørgen Graae, født 21. Dec. 1791 i Svendborg[7]), døbt 27. s. M. i Nicolai Kirke (Kb.). Lærte Handelen i sin Faders Forretning, som han overtog, ligesom han blev Ejer af den fædrene Gaard i Møllergade. Under 25. Juli 1833 fik han Privilegium paa at anlægge og drive en Tobaksfabrik i Svendborg og der under en Tobaksspindermesters Bestyrelse lade spinde, fabrikere og tillave alle Sorter Røg-, Snus- og Skraatobakker. Privilegiet hjemlede ham endvidere Ret til at handle med Tobak, baade sit eget og fremmed Fabrikat.[8]) I 1858 solgte han, der sad i jævnt gode Kaar, sin Forretning. Han var en anset Mand i Svendborg, saaledes Værge for Nicolai Kirke, udøvede megen Godgørenhed og var vel lidt som en ivrig Selskabsmand, der i sine yngre Dage var stadig Gæst til Jagterne paa Herregaardene i Byens Omegn. Død 19. Maj 1863 i Svendborg (Nic. Kb.).

Gift 23. Maj 1815 i Svendborg (indskrevne til Vielse 22. s. M., Nic. Kb.) med Christine Frederikke Boye, født 3. Maj 1794 i Frederiksund, fremstillet efter Hjemmedaab i Kirken 8. Juni (Kb.) (Datter af Toldinspektør Jens Peter Boye og Karen Smith), død 1. Okt. 1850 i Svendborg (Nic. Kb.).

8 Børn (D 1—D 8):

D 1. Jens Peter Graae, født 8. April 1816 i Svendborg[9]), hjemmedøbt 12. s. M., fremstillet i Nicolai Kirke 2. Juni (Kb.). Blev udlært i Tobaksfaget, fik 9. Aug. 1842 Bevilling til at anlægge og drive en Tobaksfabrik i Slagelse[10]), da denne ikke svarede sig, flyttede han til Helsingør, hvor han blev Indehaver af en stor Tobaksforretning, navnlig med andres Fabrikata. I sin egen Gaard i Stengade førte han et meget selskabeligt Hus, baade han og hans Familie dyrkede Musiken med Iver. Døde 22. Juni 1879 paa Frederiksberg.

[1])—[5]) Do. — [6]) Do., hvor Dødsdagen er angivet til 6. Juli. — [7]) Do. — [8]) Kommercekollegiets Privilegii og Concessionsprotokol 1833—38, pag. 91. — [9]) Faderens Optegnelser. — [10]) Kommercekollegiets Bevillingsprotokol 1839—48, pag. 223.

Gift 3. April 1842 i Svendborg[1]) med Wilhelmine Helene Fugl Thomsen, født 13. Febr. 1817 i Ringsted (Kb.) (Datter af Postmester, Kancelliraad Niels Tingberg Thomsen og Henriette Dorothea Petersen), død 11. Aug. 1907 i Kjøbenhavn.

6 Børn (E 1—E 6):

E 1. Henriette Frederikke Graae, født 21. Juni 1842 i Slagelse (St. Peders Kb.), død 15. Maj 1910 i Esbjerg.

Gift 2. April 1864 i Helsingør med Vilhelm Conrad Holst, født 14. Juni 1831 i Kjøbenhavn (Søn af Instruktør, Kgl. Skuespiller Vilhelm Holst). Blev Kadet 1. Nov. 1851, udnævntes til Sekondløjtnant i Fodfolket og ansattes ved 7. Bataillon 1. Nov. 1852, fik Premierløjtnants Karakter og Anciennitet 28. April 1864, avancerede til Premierløjtnant 22. Sept. 1865. Adjutant ved fyenske Brigade 21. Sept. 1867, ansat ved 25. Bataillon 1. Okt. 1871, Kaptajn 6. Juni 1873, Afsked 9. April 1879. Død 14. Juli 1880 paa St. Hans Hospital ved Roskilde.

E 2. Niels Jørgen. Lauritz Graae, født 12. Dec. 1843 i Slagelse (St. Peders Kb.). Uddannedes oprindelig til Forretningsmand i Kjøbenhavn, deltog som Frivillig i Krigen 1864 og blev Officersaspirant. Efter Krigen fortsatte han sin Uddannelse i Hamborg. Her fik han, hvis musikalske Sans tidlig var vakt i Forældrenes Hjem, Lejlighed til at synge i flere Foreninger. En hamborgsk Rigmand, der interesserede sig for hans Stemme, lod denne uddanne og bekostede hans Ophold og Undervisning, bl. a. hos Francesco Lamperti i Milano. Efter sin Tilbagekomst til Hamborg sang han ved flere Koncerter, gjorde Lykke, fik en god Kritik og besluttede at gaa til Scenen. Den 28. Febr. 1872 debuterede han som Max i »Jægerbruden« paa Stadttheatret i Kiel, Kritiken var ham gunstig, en lys Fremtid syntes at aabne sig for ham. Han havde imidlertid giftet sig og hans Hustru ønskede, at han skulde forlade Theatret. Han bøjede sig for dette Ønske og genoptog sin Virksomhed ved Handelen, dels som Forretningsdrivende, dels som Rejsende.

Efter at være blevet gift paany i sit Fædreland bosatte han sig i Kjøbenhavn. Hans Kaar blev nu meget forskellige, Velmagtsdage skiftede med Tider, hvor han førte en haard Kamp for Tilværelsen, bistaaet af sin opofrende Hustru. Han havde gode Evner som Handelsmand og udmærkede Sprogkundskaber, men kunde ikke falde rigtig til Ro i en fast Stilling. Hans Tilværelse var

[1]) Faderens Optegnelser.

meget omflakkende, han nedsatte sig som Forretningsdrivende i Randers 1877, var Rejsende i Sverige 1879—97, som saadan bosatte han sig 1889 i Stockholm, 1890 i Göteborg og 1896 i Malmö. I Efteraaret 1897 flyttede han til Kjøbenhavn, hvor han virkede som Sanglærer og havde Bolig til sin Død 13. Marts 1914. Blev end hans Kunstnerbane brat afbrudt, var Sangkunsten hans egentlige Interesse og Kærlighed; i Tider, hvor alt andet glippede, gav hans Sang ham Midler til Livets Ophold.

Gift 1ste Gang 18. Dec. 1869 i Hamborg med Amanda Ritzloff, født 27. Nov. 1843 ssts. (Datter af Juvelerer Ritzloff), død 7. Jan. 1874 ssts.

Gift 2den Gang 27. Nov. 1875 i Odense med Bertha Henriette Kaas Assam, født 24. Okt. 1855 ssts. (Datter af Kunstdrejer Heinrich Maximilian Assam og Bine Petersen), død 31. Aug. 1909 i Kjøbenhavn.

3 Børn af 1ste Ægteskab (F 1—F 3), 6 af 2det (F 4—F 9):

F 1. Helene Marie Mariane Graae, født 8. Okt. 1870 i Hamborg. Gift med August Eggers. Bogholder i Hamborg.

F 2. Max Peter Valdemar Graae, født 7. Febr. 1872 i Hamborg. Beskæftiget ved Statsbanegaarden i Lehe i Preussen.

Gift 20. Maj 1898 i Sternberg i Mecklenburg-Schwerin med Frieda Marie Sophie Knüttel, født 27. Marts 1879 i Sülten i Mecklenburg-Schwerin (Datter af Arbejder Heinrich Johann Friedrich Joachim Knüttel og Marie Dorothea Wilhelmine Johanne Alm).

3 Børn (G 1—G 3):

G 1. Amanda Dorothea Marie Auguste Graae, født 21. Juni 1900, død 3. Juni 1901.

G 2. Elisabeth Frieda Anna Helene Graae, født 29. Maj 1901.

G 3. Heinrich Lauritz Peter Graae, født 8. Okt. 1903, død 3. Maj 1906.

F 3. Willibald Graae, født 27. Dec. 1873 i Hamborg, død 1874 ssts.

F 4. Karen Assam Graae, født 27. Aug. 1876 i Kjøbenhavn. Musiklærerinde.

F 5. Ellen Graae, født 15. Okt. 1877 i Randers.

Gift 20. Dec. 1908 i St. Jacobs Kirke i Kjøbenhavn med Carl Theodor Dahlqvist, født 10. Jan. 1877 paa Frederiksberg (Søn af Smedemester Olaf Person Dahlqvist og Anna Augusta Karolina Wahlberg). Efter endt Læretid ved Handelen tog han 1896 Ophold i

Udlandet, besøgte England, Frankrig, Tyskland og Amerika; er siden 1. Juli 1905 Korrespondent ved »Berlingske Tidende«.

F 6. Knud Jens Assam Graae, født 2. Jan. 1880 i Kjøhavn, død 26. Dec. 1881 ssts.

F 7. Einar Assam Graae, født 8. Dec. 1881 i Kjøbenhavn. Tilbragte sit første Skoleaar i Melchiors Skole, frekventerede derpaa, efter at Faderen var flyttet til Sverige, svenske Skoler, gik bl. a. i 5 Aar i Latinläroverket i Göteborg og konfirmeredes i Malmö. Da Forældrene atter i Efteraaret 1897 bosatte sig i Kjøbenhavn, blev han sat i Købmandslære i Viby paa Sjælland, fik efter udstaaet Læretid 1. Nov. 1900 Ansættelse som Kontorist hos Firmaet Carl Nielsson i Kjøbenhavn, ved hvilket han siden har været Bogholder og Forvalter.

Gift 6. Okt. 1907 i St. Jacobs Kirke i Kjøbenhavn med Minna Hulda Work, født 23. Juni 1886 i Kjøbenhavn (Datter af Toldopsynsmand Jørgen Sørensen Work og Minna Marie Sophie Krogh).

2 Børn (G 1—G 2):

G 1. Niels Børge Work Graae, født 7. Marts 1908 i Kjøbenhavn.

G 2. Paul Henning Work Graae, født 25. Nov. 1911 ssts.

F 8. Inger Agda Graae, født 24. April 1883 i Kjøbenhavn, død ugift 19. Jan. 1906 ssts.

F 9. Gurli Edith Asta Kaas Graae, født 27. Sept. 1886 i Kjøbenhavn.

Gift 18. Febr. 1908 i Citadelskirken ssts. med Hans Anton Viggo Pedersen, født 12. Maj 1873 i Kjøbenhavn (Søn af Portner Peder Pedersen og Karen Marie Hansen). Militærmusiker 1896, Korporal 1900, Sergent 1903.

E 3. Hugo Anton Graae, født 24. Nov. 1846 i Slagelse (St. Peders Kb.). Udvandret til Nordamerika.

Gift med Emma N. fra Sverige.

3 Børn (F 1—F 3):

F 1. Olga Graae.

F 2. Hugo Graae.

F 3. Charles Graae.

E 4. Olga Thora Jenny Marie Graae, født 4. Maj 1848 i Slagelse (St. Peders Kb.).

Gift 18. Okt 1877 i Frederiksberg Kirke med Frederik Arnoldus Bryning, født 11. Okt. 1848 i Kjøbenhavn (Søn af Pianofortefabrikant Frederik Bryning og Mette

Marie Hougs). Toldklarerer, Grosserer i Kjøbenhavn 12. Febr. 1874.

E 5. Olaf Rye Graae, født 29. Maj 1849 i Kjøbenhavn, død 1. Okt. s. A.

E 6. Ursula Betzy Caroline Graae, født 23. Febr. 1852 i Kjøbenhavn, død 7. Aug. 1892 paa Frederiksberg.

Gift 1872 i Kjøbenhavn med Henrik Christopher Ostermann, født 7. Nov. 1840 i Kalundborg (Kb.) (Søn af Købmand Henrik Christopher Ostermann og Lovise Emilie Schou). Cand. phil., Viceinspektør ved Kjøbenhavns kommunale Skolevæsen. Død 2. April 1906.

D 2. Lauritz Christian Graae, født 2.[1]) Febr. 1819 i Svendborg, hjemmedøbt 7. s. M., fremstillet i Nicolai Kirke 3. Maj (Kb.). Lærte Landvæsen, rejste 1839 til Amerika, efter 2 Aars Forløb hørte Familien ikke mere fra ham.

D 3. Caroline Christine Marie Cathrine Graae, født 17. Juni 1822 i Svendborg[2]), hjemmedøbt 30. Juni, fremstillet i Nicolai Kirke 10. Sept. (Kb.), død 31. Dec. 1885 i Kjøbenhavn.

Gift 30. Marts 1844 i Svendborg (Nic. Kb.) med Jochum Caspar Frederik Smith, født 18. Maj 1820 i Frederikssund (Udesundby Kb.) (Søn af Købmand Søren Smith og Sophie Bagger). Ejer af Udesundby Mølle. Død 30. Juni 1896 paa Sygehjemmet.

D 4. Margrethe Wilhelmine Graae, født 24. Juli 1824 i Svendborg[3]), hjemmedøbt 22. Aug., fremstillet i Nicolai Kirke 3. Okt. (Kb.), død ugift 8. Aug. 1884 paa Sindssygeanstalten ved Vordingborg.

D 5. Maren Frederikke Mariane Graae, født 28. Juni 1826 i Svendborg[4]), døbt 18. Aug. i Nicolai Kirke (Kb.), død 11. Jan. 1884 paa Aarhus Sindssygeanstalt.

Gift 10. Jan. 1851 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.) med Claus Jacob Krøyer, født 7. Febr. 1823 i Svendborg, hjemmedøbt 9. Febr., fremstillet i Vor Frue Kirke 6. April (Kb.) (Søn af Købmand Hans Jacob Krøyer og Maren Margrethe Clausen). Købmand i Svendborg. Døde der 25. April 1893.

D 6. Niels Frederik Graae, født 30. Aug. 1832 i Svendborg[5]), hjemmedøbt s. D., fremstillet i Nicolai Kirke 30. Okt. (Kb.). Tobaksspinder ved E. Nobels Tobaksfabrik i Nykjøbing paa Falster. Død der ugift 7. Febr. 1913.

D 7. Georgine Frederikke Graae, født 17. Juni 1835 i Svendborg[6]), døbt 7. Aug. i Nicolai Kirke (Kb.), død 30. Nov. 1887 i Svendborg.

---

[1]) Faderen skriver fejlagtig 20. Febr. i sine Optegnelser. — [2])—[6]) Do.

Gift 23. Maj 1869 i Svendborg med Rasmus Møller, født 3. Jan. 1833 i Svendborg (Søn af Skibsbygmester Rasmus Nielsen Møller og Agnete Hanefeldt). Købmand i Svendborg, Bogholder ved det Forenede Dampskibs Selskab i Kjøbenhavn. Død 10. Marts 1878 i Kjøbenhavn.

D 8. Sophie Christiane Graae, født 18. Dec. 1836 i Svendborg, døbt 2. April 1837 i Nicolai Kirke (Kb.).

Gift 27. Sept. 1861 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.) med Carl Christian Bondo, født 28. Juni 1833 i Odense, døbt 30. Juli i Graabrødre Hospitals Kirke (Kb.) (Søn af Hospitalsforstander Christian Nicolai Bondo og Albertine Antoinette Jørgensen). Købmand i Svendborg 1858—63, Bogholder ved 1. Divisions Hovedmagasin i 1864, Bogholder hos Grosserer Faber i Odense, senere — fra 1872 — hos Grosserer Moresco i Kjøbenhavn. Død 4. April 1894 i Kjøbenhavn.

B 5. Peder Pedersen Graae, døbt 20. Maj 1751 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.). Vandt 3. April 1770 Borgerskab i Svendborg som Købmand.[1]) Rejste til Amerika. Død før 1779.

B 6. Anne Dorthea Margrethe Pedersdatter Graae, døbt 21. Juli 1752 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), død som Barn.

B 7. Anders Pedersen Graae, født ca. 1753. Nævnes i Faderens Skifte 1763. Rimeligvis død ung.

B 8. Margrethe Christiane Pedersdatter Graae, hjemmedøbt 23. Jan. 1755, fremstillet i Nicolai Kirke i Svendborg 26. s. M. (Kb.), død 179 .

Gift 1ste Gang med Hans Madsen. Værtshusmand i Kjøbenhavn.

Gift 2den Gang 10. Febr. 1792 i Kjøbenhavn med Johan Frederik Heide. Skibskirurg, Overkirurg. Død 1. Maj 1801.

B 9. Sophie Pedersdatter Graae, døbt 25. Juli 1756 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 4. Febr. 1757 i samme Kirkes Kor (Kb.).

B 10. Anne Dorthea Cathrine Pedersdatter Graae, hjemmedøbt 18. Febr. 1761, fremstillet i Nicolai Kirke i Svendborg 22. s. M. (Kb.), død i Marts 1844 i Kjøbenhavn.

Gift med Vilhelm Madsen. Porcellænshandler, Lysestøber.

B 11. Peder Jørgen Pedersen Graae, født efter Faderens Død, døbt 18. Maj 1764 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), levede 1779, død ugift før Moderen (1801).

A 4. Anna Jørgensdatter Graae, døbt 21. Juni 1696 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 3. Aug. s. A. i samme Kirke (Kb.).

---

[1]) Raadstueprotokol 1743–1800, fol. 152.

A 5. Anna Margaretha Jørgensdatter Graae, døbt 10. Sept. 1697 i Nicolai Kirke i Svendborg (Kb.), begravet 22. Dec. 1701 i samme Kirkes søndre Gang (Kb.).

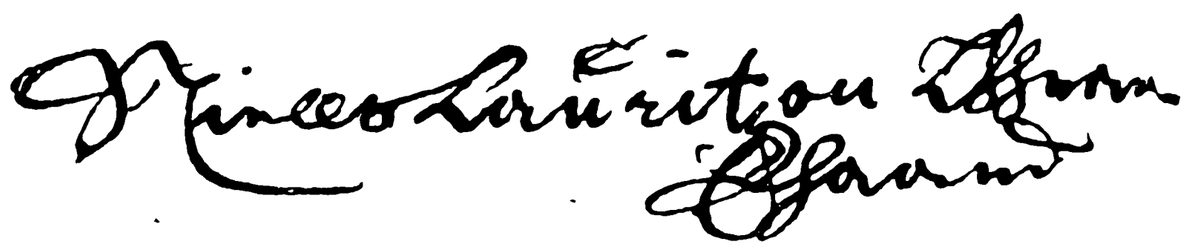
A 6. Anna Margaretha Jørgensdatter Graae, fremstillet 25. Marts 1704 i Nicolai Kirke i Svendborg, hjemmedøbt »nogle Dage tilforn« (Kb.), begravet 7. Dec. 1772 i samme Kirke »yderst i Gangen til Prædikestolen« (Kb.).

Gift 10. Sept. 1734 i Svendborg (Stuebryllup, Frue Kb.) med Christen Flindt, døbt 29. Maj 1696 i Svendborg (Frue Kb.) (Søn af Købmand Casper Flindt og Maria Elsner). Kom 1712 i Herlufsholms Skole, hvorfra han dimitteredes 1716, cand. theol. med haud. illaud. 1720, Hører i Svendborg 1724, blev kaldet til Sognepræst for Avernakø Menighed af Johan Lehn til Hvidkilde og Nakkebølle 7. April 1736, Kaldsbrevet kgl. konfirmeret 25. Maj s. A.[1]), ordineredes 15. Aug. Døde 8. Juni 1752.

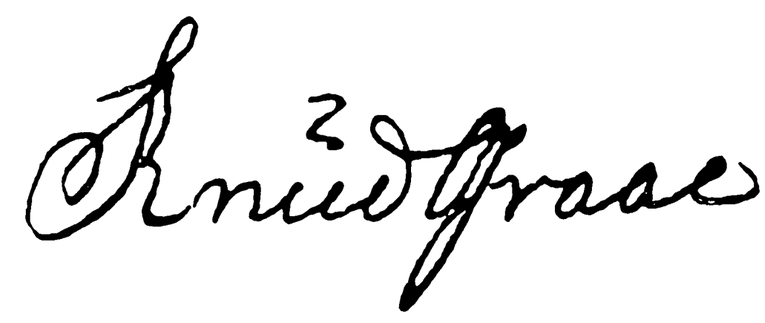
---

[1]) Fynske Registre 1736, Nr. 43.

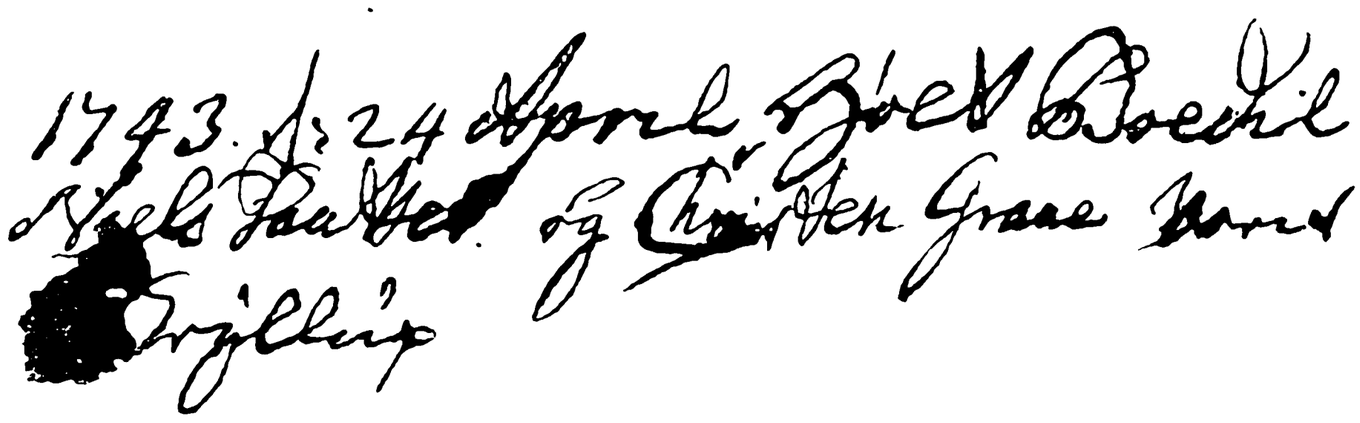
AUTOGRAFER.

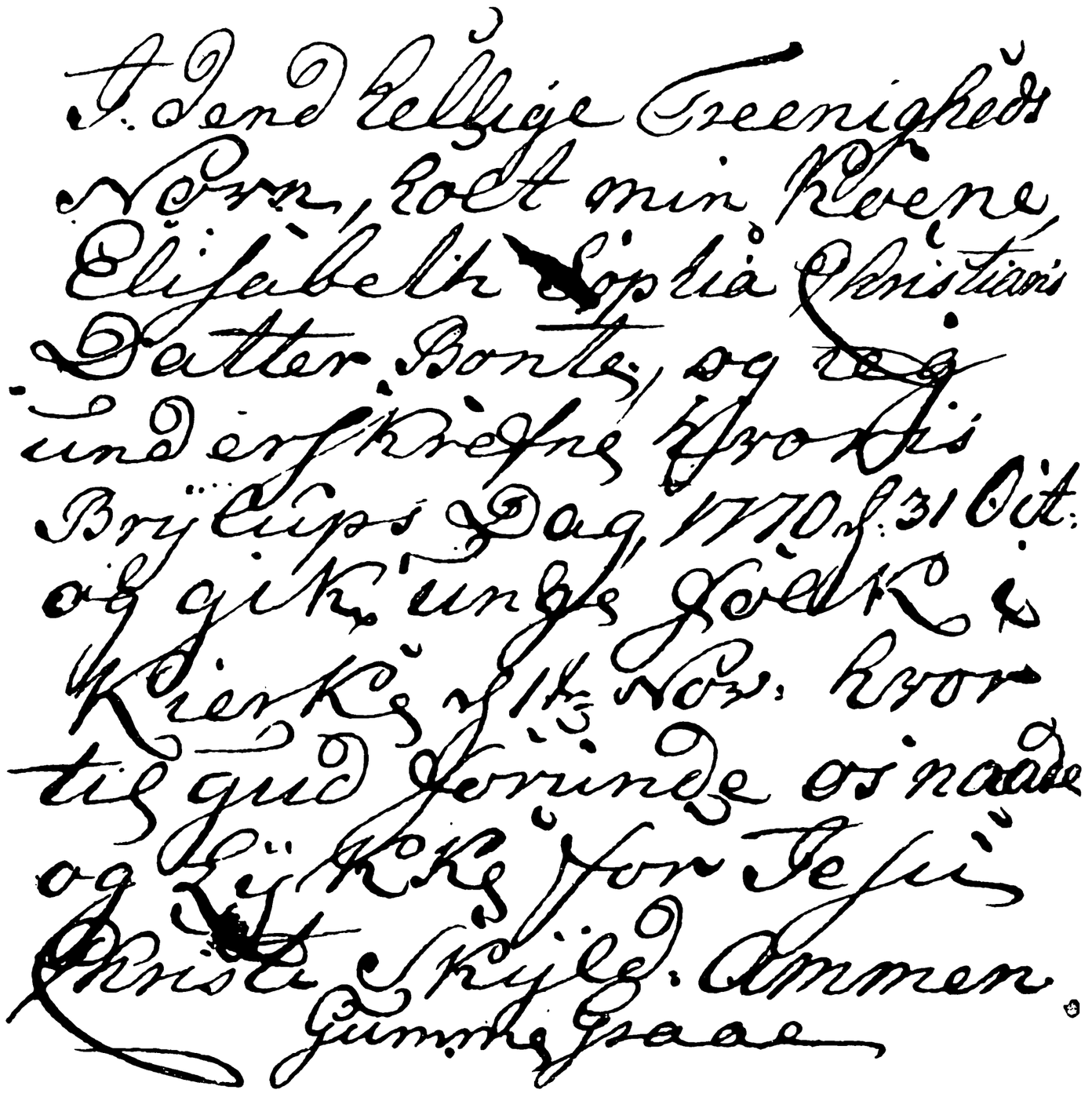
Niells Lauritzon Graa E[gen] haand.
Borgmester i Ystad (Side 9).
Underskrift fra 1657.

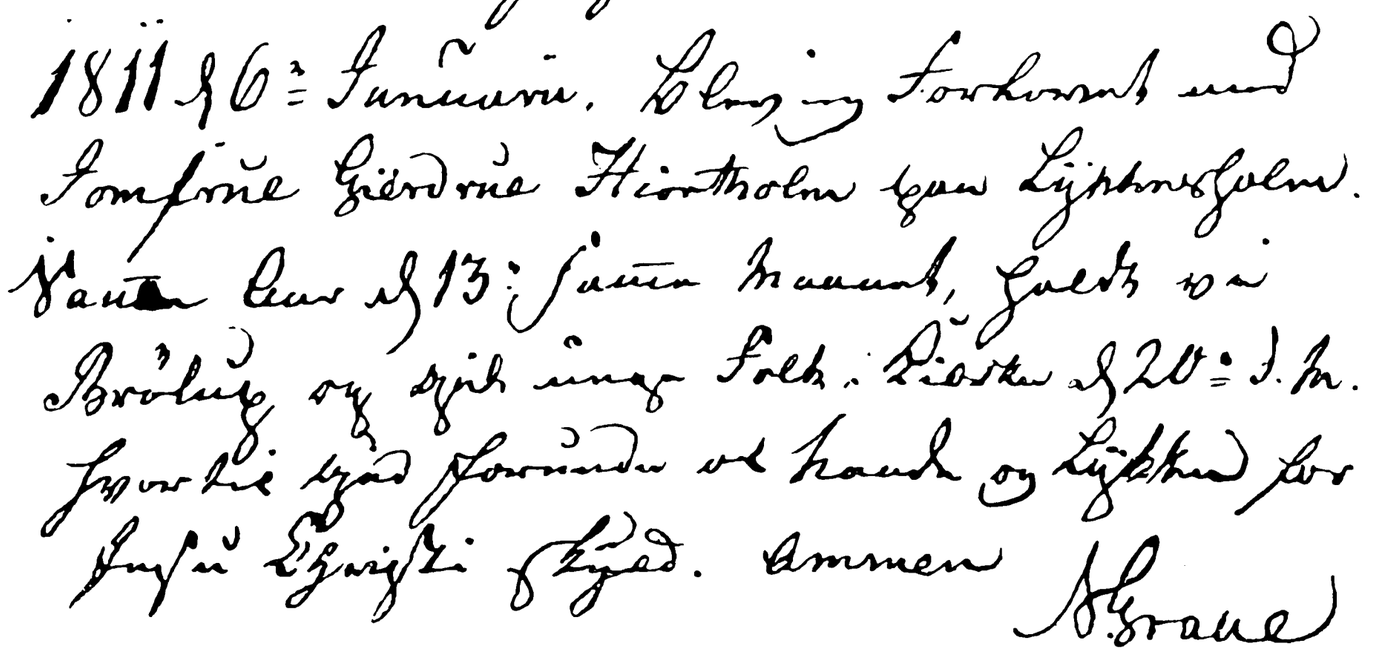
Raadmand i Svendborg (Side 20).
Underskrift fra 1760.

Overformynder og Købmand i Svendborg
Christen Knudsen Graae (Side 31).
Brudstykke af den Side 38 nævnte Bog med Personalia om Slægten.

Købmand og eligeret Borger i Svendborg
Gomme Christensen Graae (Side 33).

Premierløjtnant, Overkystbefalingsmand
Niels Graae (Side 38).
To Brudstykker af den nævnte Bog.

Stationsforstander (Side 45).

Fuldmægtig (Side 46).

FREDERIK, ELISABETH OG BIRGITTE GRAAE'S FAMILIELEGAT.

OPRETTET VED TESTAMENTARISK DISPOSITION AF 14. SEPT. 1895.
GÆLDENDE FUNDATS AF 20. MAJ 1903.

Adgangsberettigede til at nyde Legatet er Descendenter — saa vel som Enker efter saadanne — af Stifternes Forældre, Premierløjtnant, Overkystbefalingsmand og Ridder Niels Graae og Hustru, Gertrud Graae, født Hiortholm.

Legatets Indtægter uddeles i Portioner, hvis Størrelse bestemmes til 100 Kr., 200 Kr., 300 Kr. og 400 Kr. om Aaret. Uddelingen finder som Regel kun Sted til værdige Trængende; det skal dog undtagelsesvis være tilladt at hjælpe yngre, flittige Personer blandt de adgangsberettigede til at studere eller til at lære et Haandværk, i hvilket Tilfælde Understøttelsen kun kan tilstaaes højst gennem 5 Aar.

Naar en Legatnyder indgaar Ægteskab, bortfalder den tilstaaede Legatportion. Heraf følger imidlertid paa ingen Maade, at værdige, trængende Ægtefolk er udelukkede fra at nyde Legatet, Hensigten er kun, at Ægteskab ikke skal kunne stiftes paa Grundlag af Legatets Midler.

Legatbestyrelsen bestaar af to Personer, der efter de givne Regler vælges blandt Fuldmægtig F. G. J. Graae's og Hustru Thygine Graae, født Lund's Descendenter. Saavidt muligt bør i det mindste det ene Sæde i Bestyrelsen indtages af en Mand.

Legatformuen er under »Bikuben«s Forvaltning.

Som trængende betragtes saadanne Personer, som ikke ved egne Midler eller Andres Hjælp er i Stand til at skaffe sig et saadant Udkomme, som i Forhold til deres tidligere Livsvilkaar maa anses for at være nødvendigt til at kunne føre et ganske tarveligt, men mod Næringssorger betrygget Liv.

MADS GRAAE'S OG HUSTRUS LEGAT.

Se Side 80.

PREMIERLØJTNANT JULIUS ALEXIUS PILEGAARD TIL SKOVSBO OG HUSTRU CONSTANCE SOPHIE PILEGAARD FØDT GRAAE'S FAMILIELEGAT.

FUNDATS AF 30. SEPT. 1909.

Legatets Formaal er at understøtte trængende Medlemmer — mandlige eller kvindelige — af Legatstifterindens eller hendes Ægtefælles Slægt, enten Unge (som Regel under 30 Aar), der skal bane sig Vej, eller ældre (over 45 Aar), som sidder i trange Kaar, navnlig enligtstillede Kvinder. Begge Ægtefællers Slægt er ligeberettigede til Nydelsen af Legatet, Descendenter efter begge Ægtefællers Forældre har under iøvrigt lige Forhold Fortrinsret.

Legatets Renter bortgives i Portioner paa 200 Kr. aarlig.

Som Nydere af Legatet skal — saavidt muligt — bestandig være et lige stort Antal unge og ældre Slægtninge, for de sidstes Vedkommende skal der tages Hensyn til de enkelte Ansøgeres Alder, saaledes at de ældre foretrækkes for de yngre, under iøvrigt lige Forhold.

Legatformuen er under »Bikuben«s Forvaltning.

Skolelærer Peder Graae's og Hustru Pouline Cathrine Graae, født Gantzel's Descendenter er adkomstberettigede til Petersens Jomfrukloster i Kjøbenhavn. Se F. F. Møller: Stamtavle over de til Brødrene Petersens Jomfrukloster adkomstberettigede Familier. Kjøbenhavn 1884.

Ekspeditionssekretær Chr. Fr. Anton Hastrup Graae's og Hustru Christiane Kirstine Henriette Graae, født Winkel's Efterkommere samt Ingeniør, cand. polyt. Petrus Kabell Winkel's og afdøde Hustru Ebba Rigmor Johanne Winkel, født Graae's Efterkommere er adkomstberettigede til »Cancelliraad Jacob Deichmann's og Hustru Bolette Cathrine Kraft Deichmann's, født Gyldendal's Legat«. Se Poul Bredo Grandjean: Stamtavle over Peder Jacobsen Deichmann's Efterkommere. Kjøbenhavn 1905.

Navneliste.*)

	Pag.
Aarslef	82
Agerholm	85
Albrecht	61
Alm	91
Alme	66
Andersen	58, 67
Andresen	71
Asmussen	46
Assam	91
Baagøe	88
Bagger	93
Bahnsen	83
Barfoed	72
Bauer	50
Bay	71
Bech	38
Beck	59
Bekker	28
Bojesen	45
Bondo	38, 72, 77, 94
Borgen	50
Boye	89
Brammer	70
Brandt	33, 57, 79, 88
Bryning	92
Bugge	81
Carstensen	70
Clausen	93
Claussen	62
Clemmensen	88
Colding	77
Copmann	35, 38
Dahl	74
Dahlqvist	91
Dennebier	46
Dielemann	29
Dragsted	60
Elsner	95
Ereboe	28
Flindt	95
Frandsen	30
Føge	29
Gantzel	28—29, 99
Gundersen	58
Hanefeldt	94
Hansen	51, 57, 76, 92
Hastrup	63
Hattensen	48
Heal	52
Heide	94
Hempel	78
Herrested	81
Hiortholm	44, 98
Hollingworth	52
Holst	90
Hornsleth	50
Hougs.	93
Houmann	48
Husted	73
Høst	70
Høyer	72
Jantzen	72, 79
Jensen	52
Jenssen	72
Jessen	57
Jochimsen	63
Johansen	66
Jyde	9
Jørgensen	73, 88, 94
Kabell	64, 67
Keller	61
Knüttel	91
Koefoed	13
Krogh	92
Krøyer	77, 93
Køhler	65
Lange	25, 84, 87
Larsen	63, 73
Lauritzen	48
Lemb	83
Lieme	24
Lund	47, 98

*) Kun de som Slægtsnavne benyttede Patronymika medtages.

	Pag.
Madsen	61, 94
Magaard	46, 51—52, 77
Mangor	60
Marold	76
Mathiesen	74
Mentz	59
Michelsen	76
Mossin.	72
Munch	81
Møller	51, 82—83, 94
Nielsen	71, 74
Næraae	78
Nørgaard	73—74
Ostermann.	93
Palander	51
Pedersen.	70, 76, 92
Pers	61
Petersen	29, 48, 59, 73, 90, 91
Phister	60
Pilegaard	63, 71, 99
Pougdal	83
Quist.	85
Rabe	44
Riber	28
Ritzloff	91
Rosbach	79
Rye	82
Rysslander	73
Sabra	66
Saenger	67
Sarauw	62
Schaltz	70
Schou.	93
Schourup	74
Schubart.	67
Schultz	71
Selchau-Hansen	60
Sibbern	65
Simonsen	72
Skow	59
Skøttegaard.	75
Smith	89, 93
Spiegelhauer	30
Spiekermandt	8
Spleth	78
Stakemann	48
Steen	76
Streichel.	83 - 84
Suhr	70
Svendsen.	59
Søborg	24
Sølling	38
Tallqvist	51
Thomsen.	59, 90
Thorgrimsen	49
Tingberg.	33
Top	83
Topsøe	49
Traberg	49—50
Tygesen	47
Utzen.	73
Vaagaard	66—67
Venninghausen	87
Wahlberg	91
Weibøll	13
Weigner	24
Wennerberg	71
Widiendahl	76
Winkel	64, 67, 99
Winther	87
Work	92
Wrangel	84

OVERSIGTSTAVLE

Niels Larsen Graae (S 15).

Peder Nielsen Graae (S. 15),
f. c. 1620, † 1693. Borger i Svendborg.

Jørgen Pedersen Graae (S. 19),
den nyere Slægts Stamfader, f. c. 1659, † 1705.
Købmand i Svendborg.

A

Knud Jørgensen G. (S. 20), f. 1689, † 1761.
Raadmand og Købmand i Svendborg.

Mads Jørgensen G. (S. 79), f. 1691, † 1768.
Købmand i Svendborg.

Peder Jørgensen G. (S. 85), f. 1694, † 1763.
Købmand i Svendborg.

B

Peder Knudsen G. (S. 25),
f. 1713 † 1761.
Købmand i Svendborg.

Christen Knudsen G. (S. 31),
f. 1719, † 1769.
Købmand i Svendborg.

Christian Madsen G. (S. 83),
f. 1723, † 1797.
Købmand i Svendborg.

Urban Madsen (S. 84),
f. 1736, † 1799.
Købmand i Svendborg.

Lars Pedersen G. (S. 88),
f. 1747, † 1816.
Købmand i Svendborg.

Peder Pedersen G. (S 94),
f. 1751, † . . . .
Købmand i Svendborg.

C

Anders Pedersen G. (S. 27),
f. 1743, † 1776.
Købmand i Svendborg.

Gomme Christensen G. (S. 33),
f. 1744, † 1804.
Købmand i Svendborg.

Knud G. (S. 78), f. 1747, † 1786.
Sognepræst i Longelse
og Fuglsbølle.

Niels G. (S. 78),
f. 1749, † 1784.
Handelsmand i Svendborg.

Peder G. (S. 88),
f. 1785, † 1814.
Købmand i Svendborg.

Jørgen G. (S. 89),
f 1791, † 1863.
Købmand i Svendborg.

D

Peder G. (S. 28),
f. 1774, † 1820.
Skolelærer i Svedstrup.
Afkom.

Niels G. (S. 38), f. 1772, † 1855.
Premierløjtnant, Købmand og
Møller i Svendborg.
Afkom bl. a.

Christen G. (S. 54),
f. 1773, † 1852.
Sognepræst i Bøstrup.
Afkom.

Gomme G. (S. 72),
f. 1775, † 1851.
Gaardejer i Roved, Anst Sogn.
Afkom.

Jens Peter G. (S. 89),
f. 1816, † 1879.
Tobaksfabrikant.
Afkom.

E

Niels G. (S. 45), f. 1813, † 1883.
Stationsforstander.

F

Fred. Gerh. Johs. G. (S. 46), f. 1842.
Fuldmægtig.

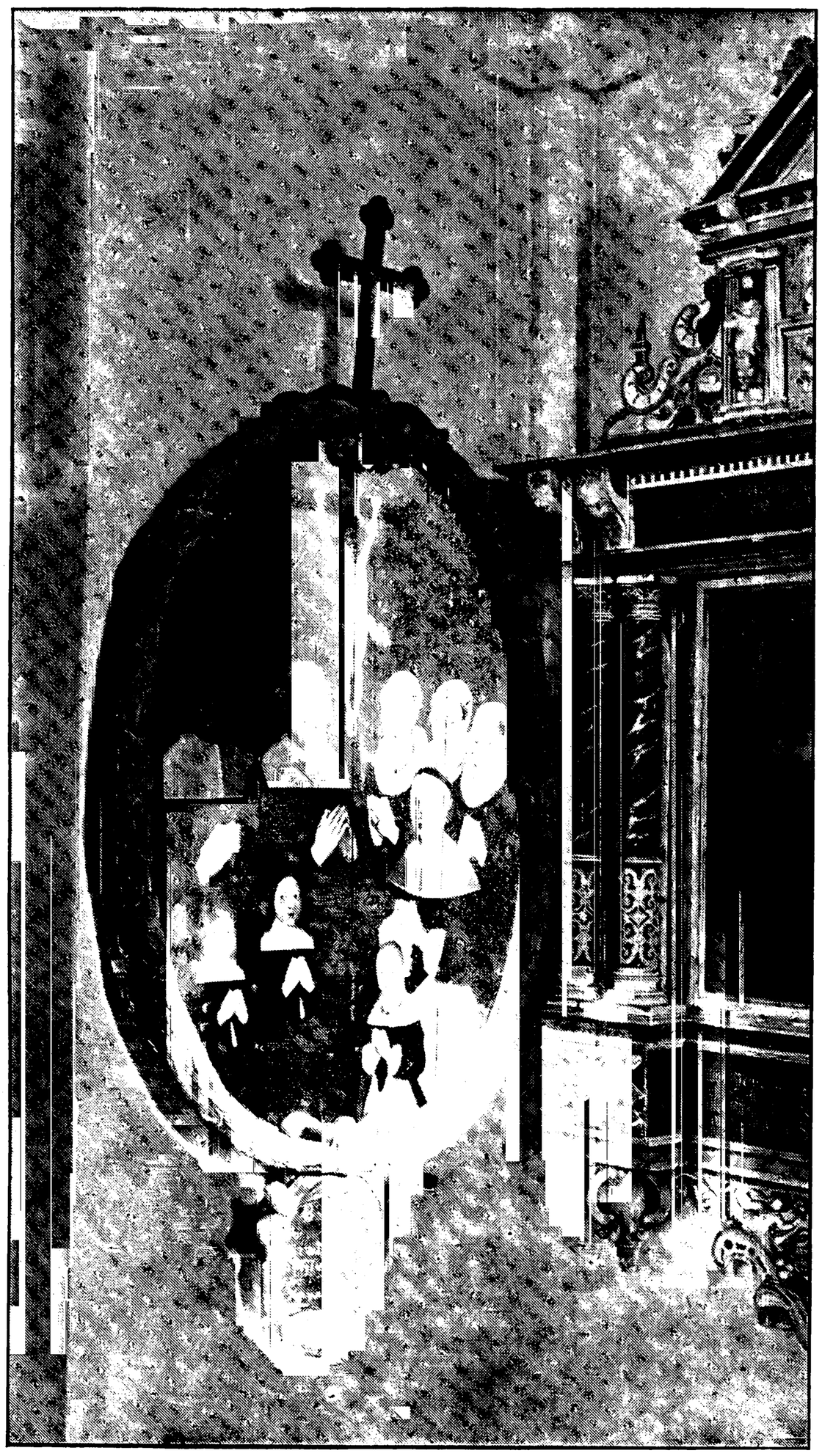
G

Chr. Niels Hjortholm Lund G. (S. 47),
f. 1870. Sognepræst.

H

Jørgen G. (S. 48), f. 1911.

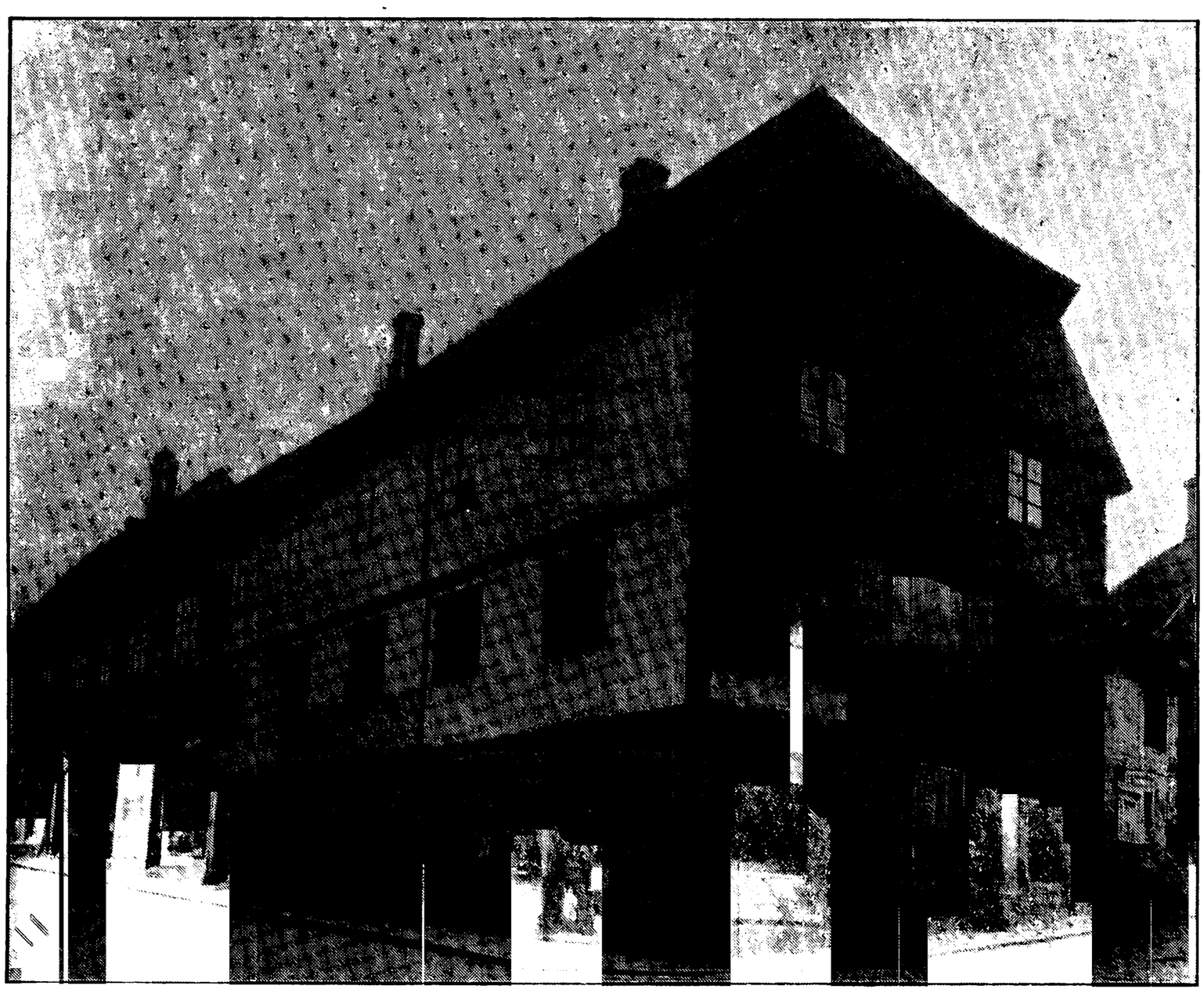
FAMILIEBILLEDER

Borgmester i Ystad Niels Lauritzen Graae.
Epitaphium i St. Marie Kirke.

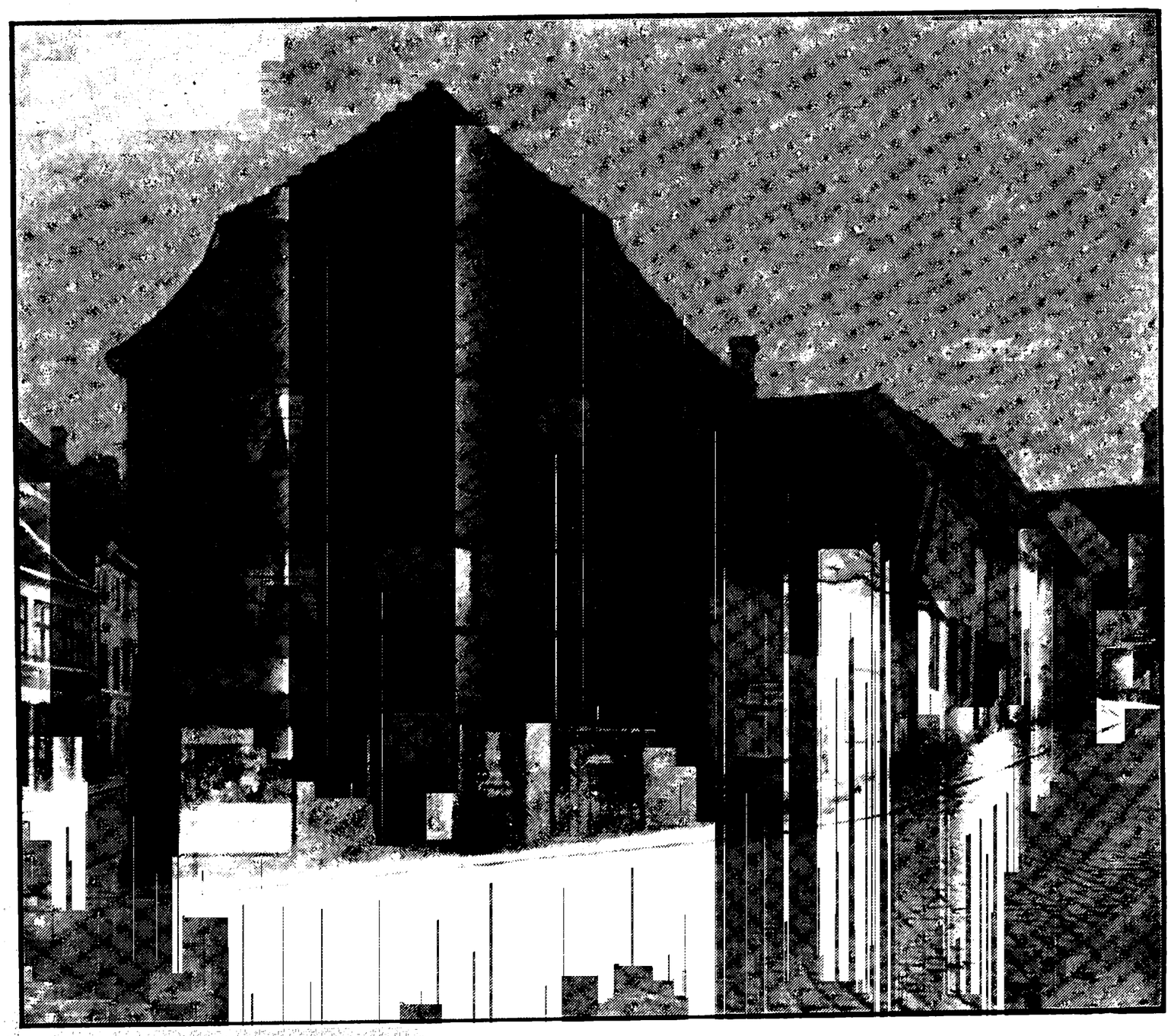
Købmand og eligeret Borger i Svendborg
Gomme Christensen Graae.

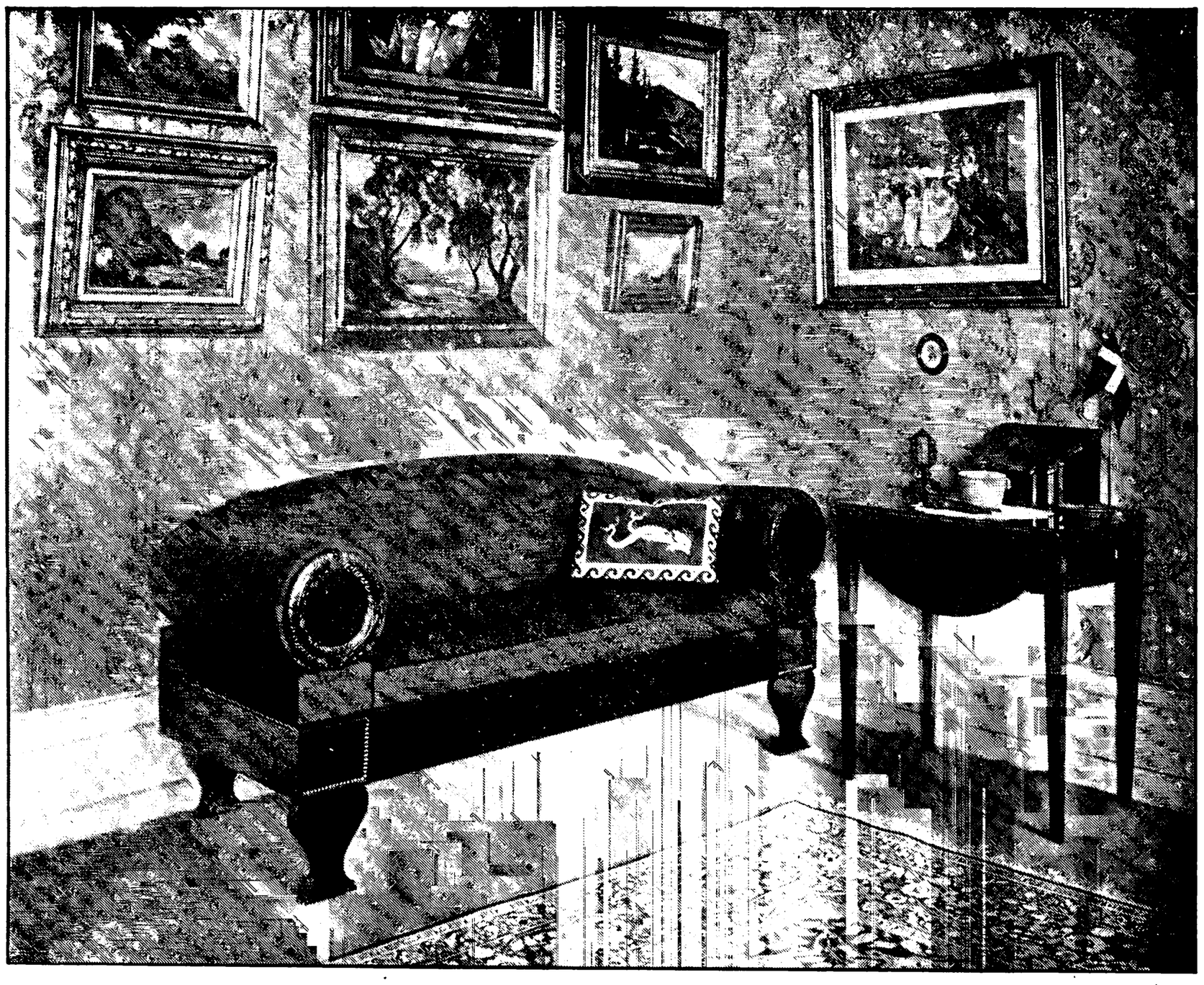
Købmandsgaarden »Ebenezer« paa Tullebrinke i Svendborg.

Elisabeth Sophia Graae,
f. Bondo.

»*Ebenezer*«.

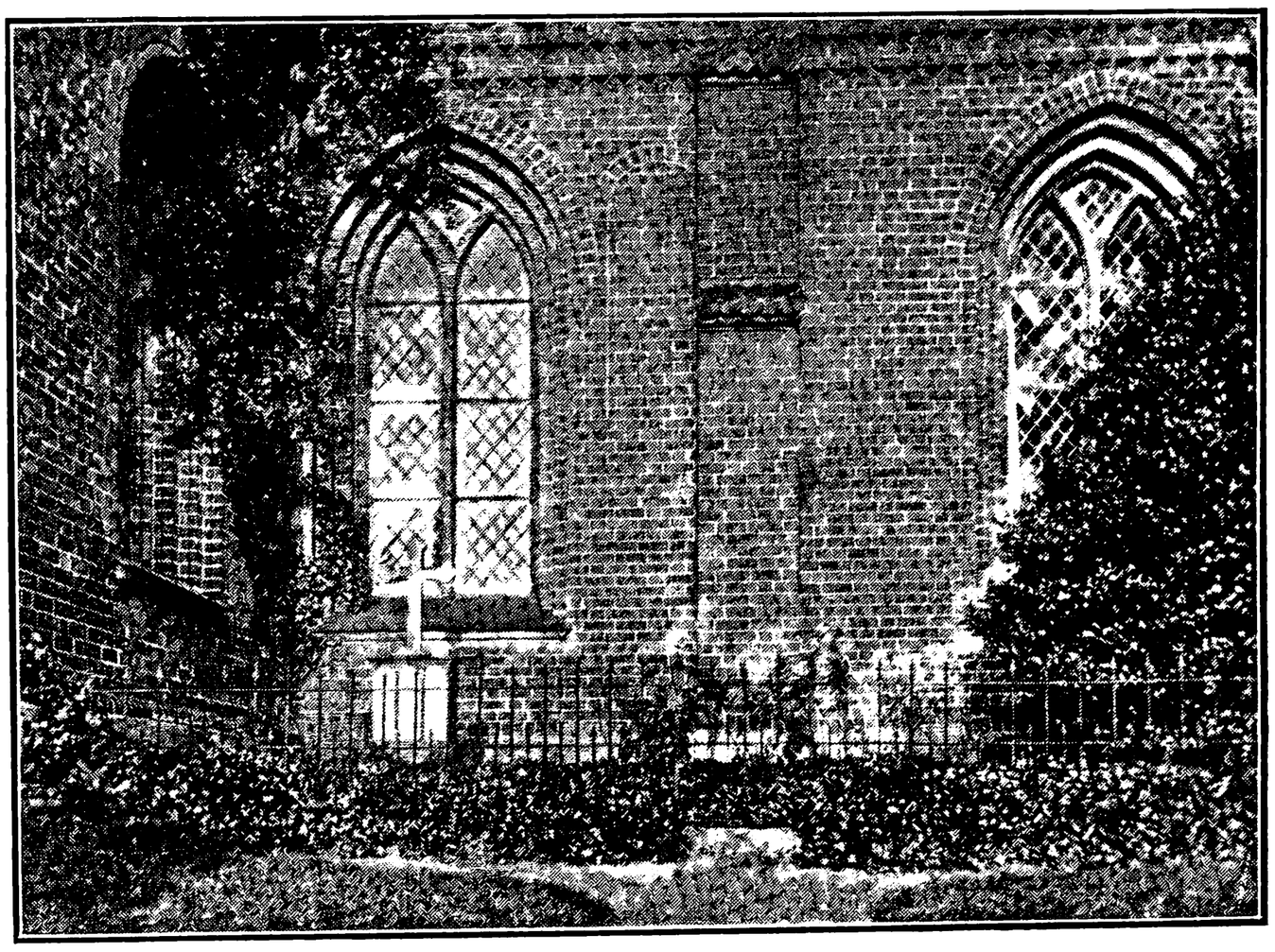
Møbler fra Gomme Graaes Hjem.

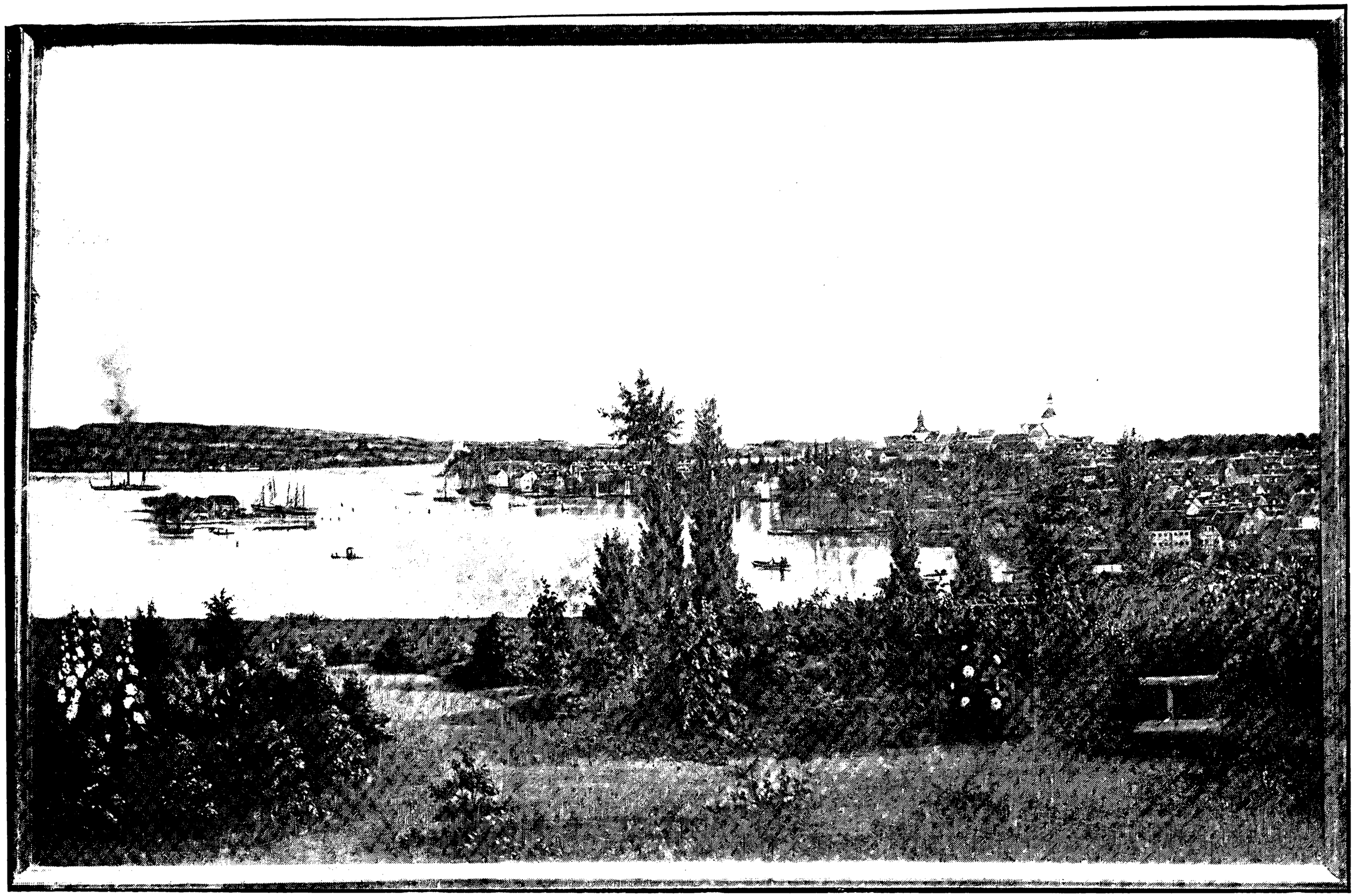
Premierløjtnant, Overkystbefalingsmand
Niels Graae,
Ridder af Dannebrog.

Gertrud Graae,
f. Hiortholm.

Deres Grav ved Vor Frue Kirke i Svendborg.

Udsigt over Svendborg Sund, set fra Premierløjtnant Niels Graaes Have, beliggende ved hans Mølle.
Malet af Frøken Birgitte Graae.

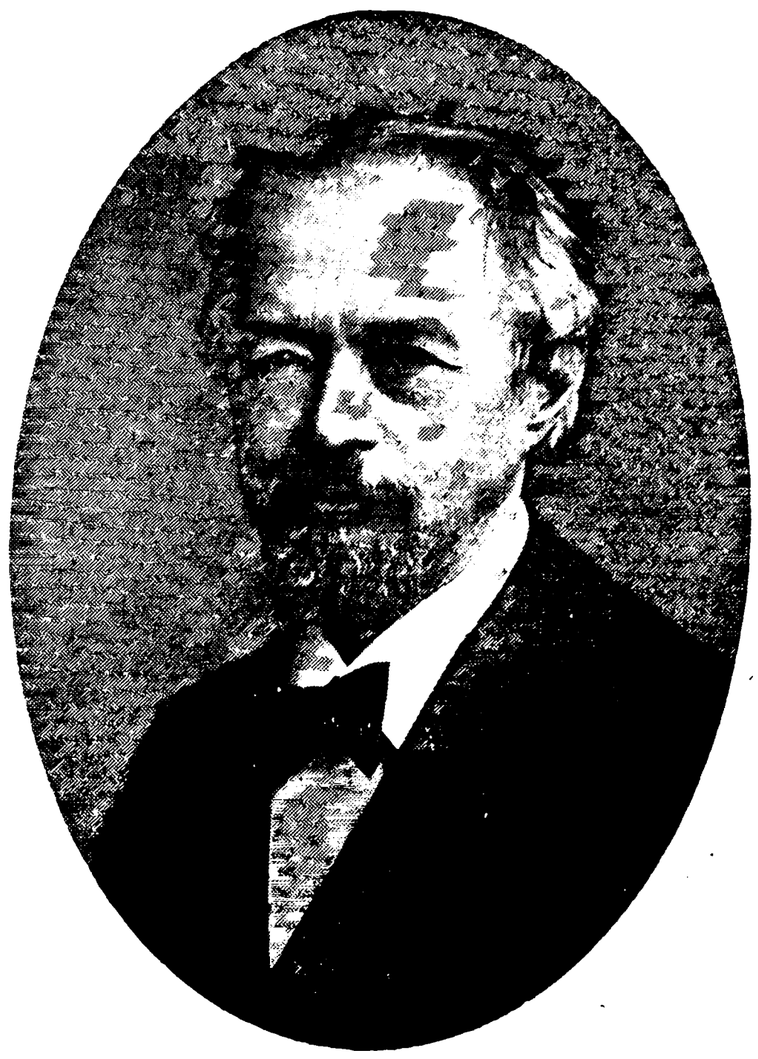
Stationsforstander Niels Graae.

Nicoline Graae, f. Magaard.

Thygine Graae, f. Lund.

Fuldmægtig Gerhard Graae.

Sognepræst Christian Graae.

Karen Graae, f. Lauritzen.

Inga og Jørgen Graae.

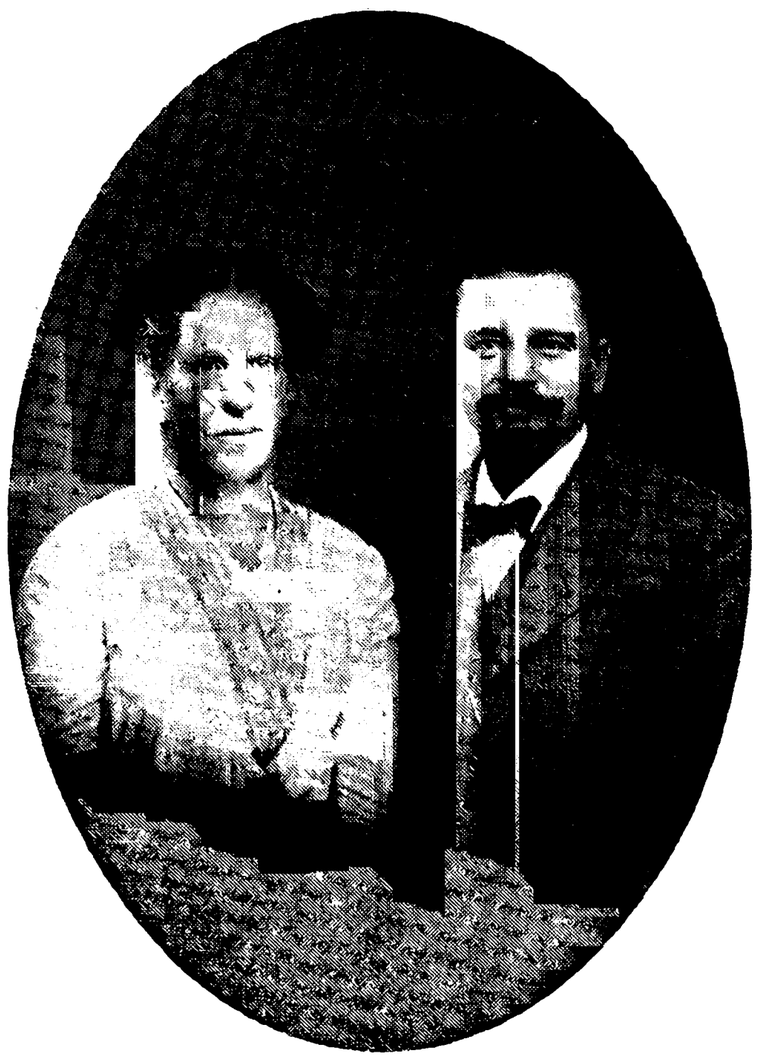
Ella Graae, f. Petersen.

Assistent Thyge Graae.

Egil og Leif Graae.

Inspektør Johannes Graae og Agnes Graae, f. Hattensen.

Else og Gerda Graae.

Svend, Knud og Gunnar Graae.

Marie Graae.

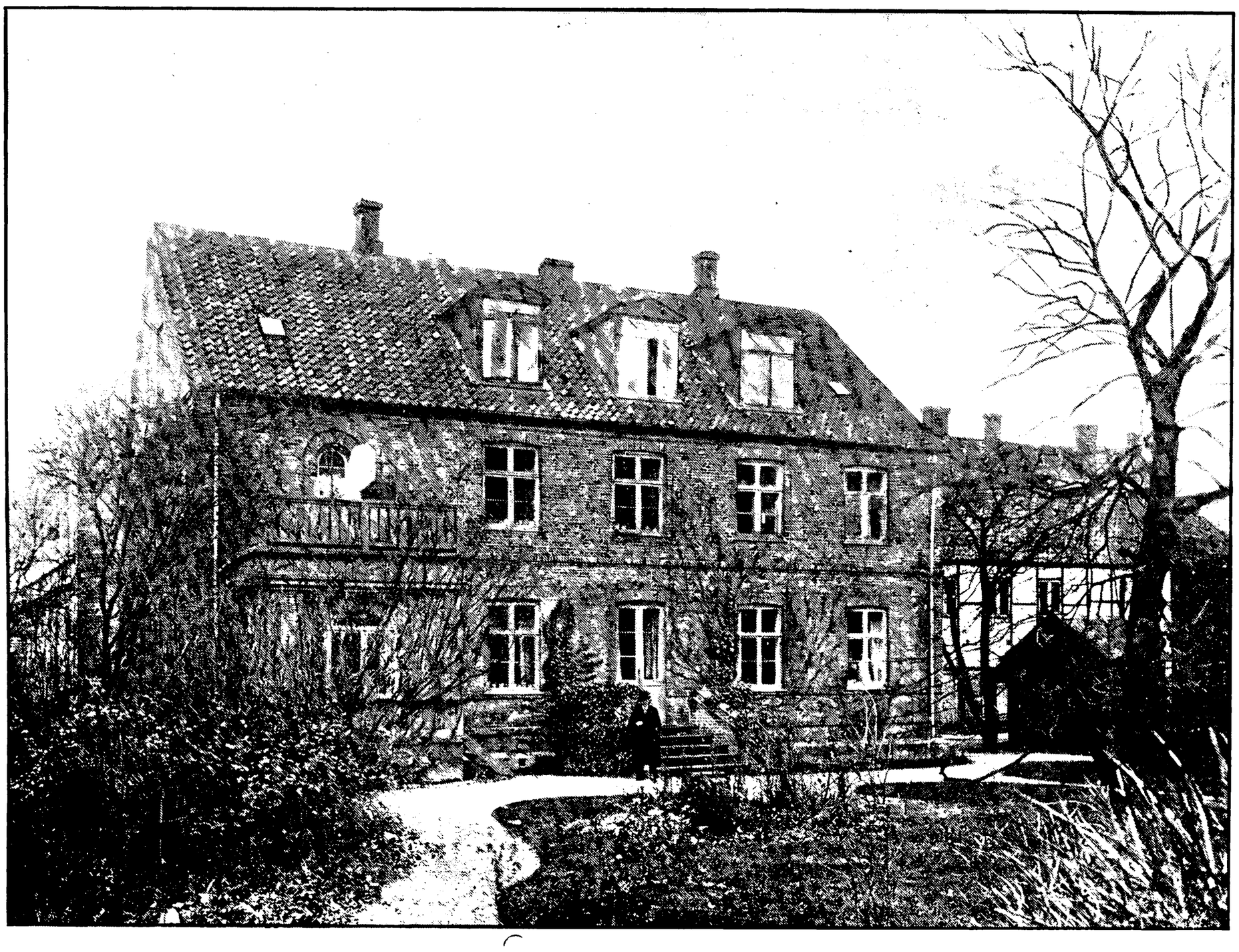
Inga Graae.

Gudrun Graae.

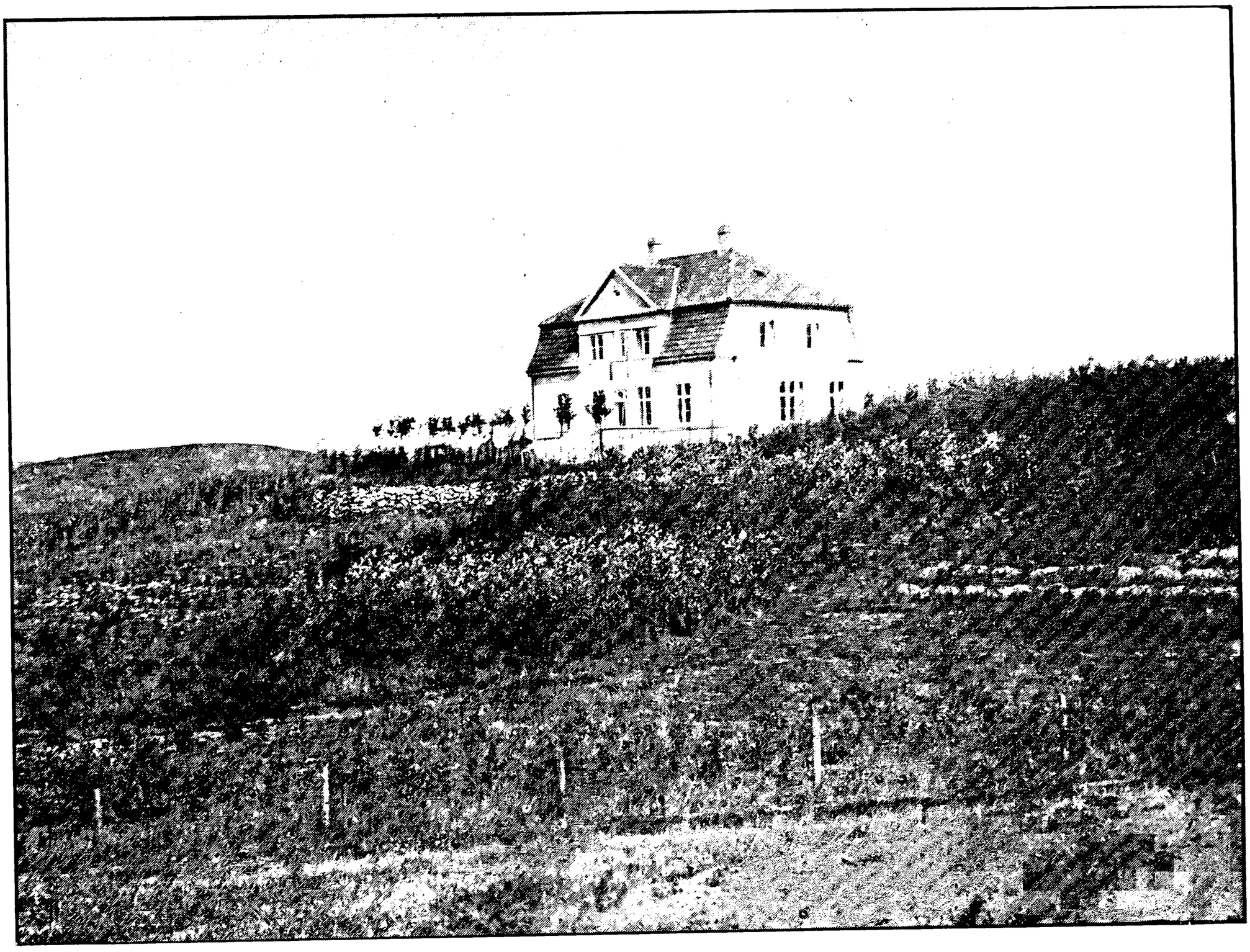

Ellen Graae.

Fra Fuldmægtig F. G. J. Graaes Ejendom Pileallé Nr. 9.

Sammes Villa paa Refsnæs.

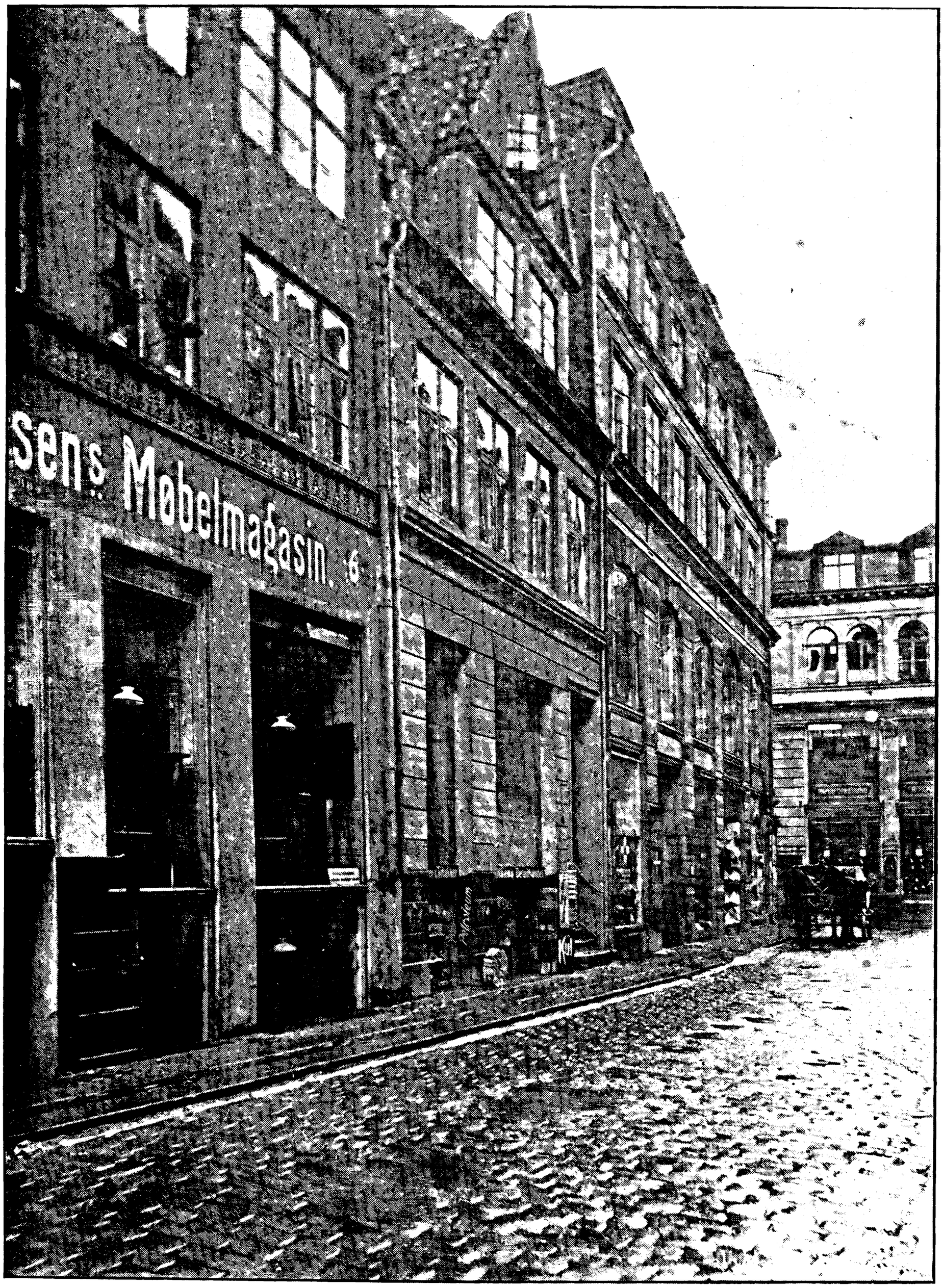
Sammes Gaard paa Refsnæs.

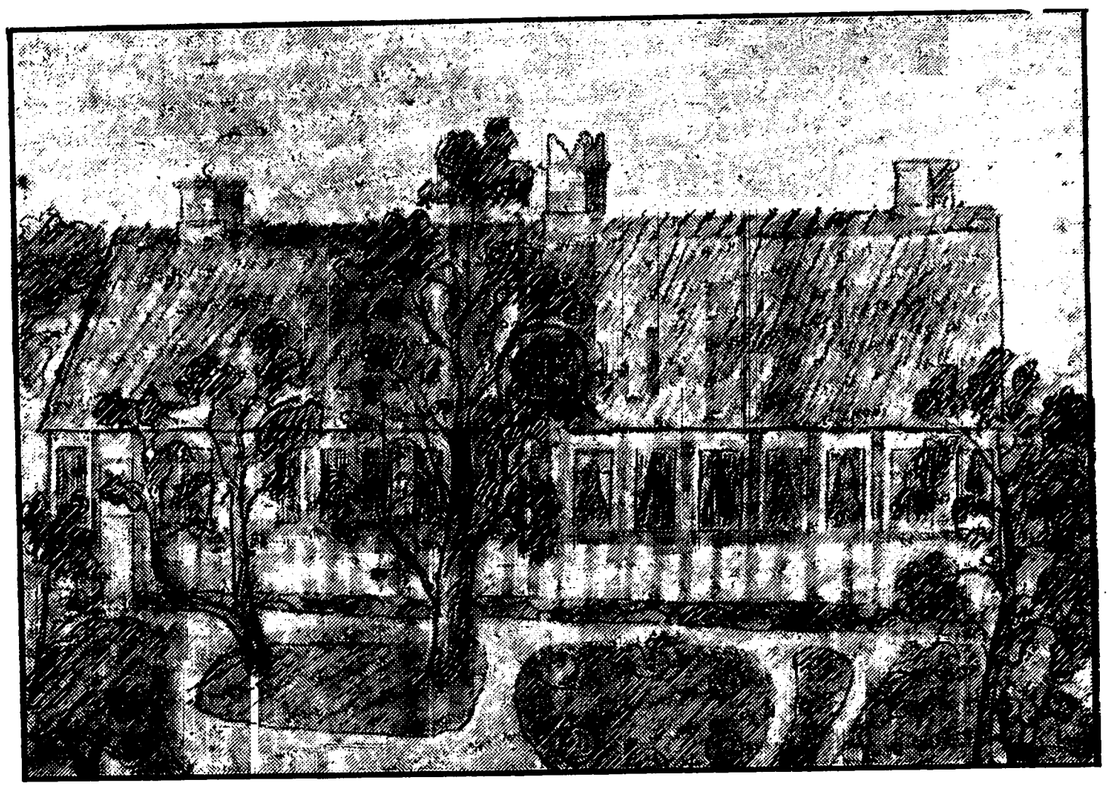
Sammes Ejendom mod Skindergade og Kjøbmagergade.

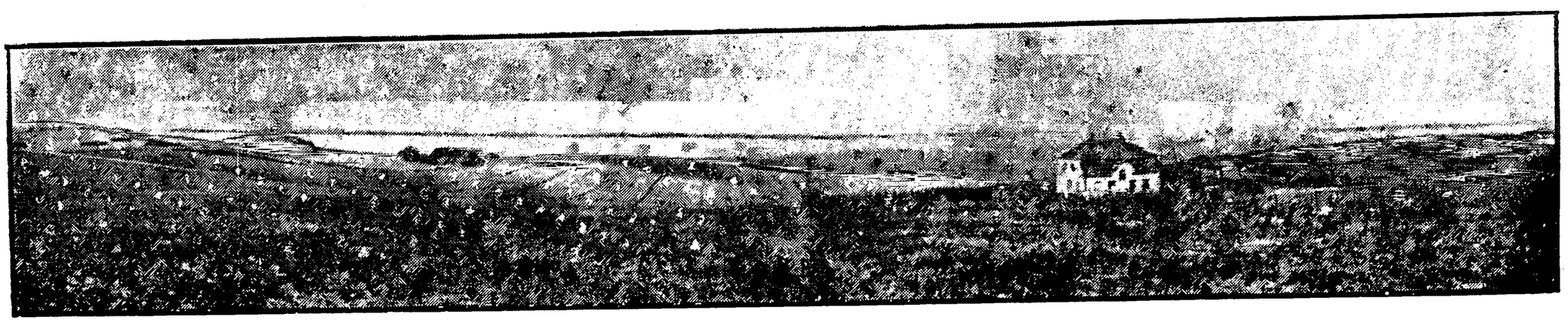
Sammes Ejendom mod Kjøbmagergade og Kannikestræde.

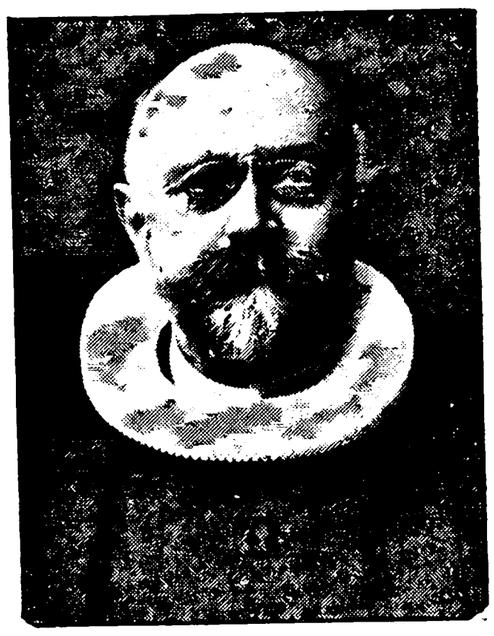
Sammes Ejendomme i Skindergade.

Sammes Gaard i Pillemark,
tegnet af Regimentsdyrlæge Graae som Barn.

Udsigt over Villaen paa Refsnæs.

Sognepræst Victor Graae.

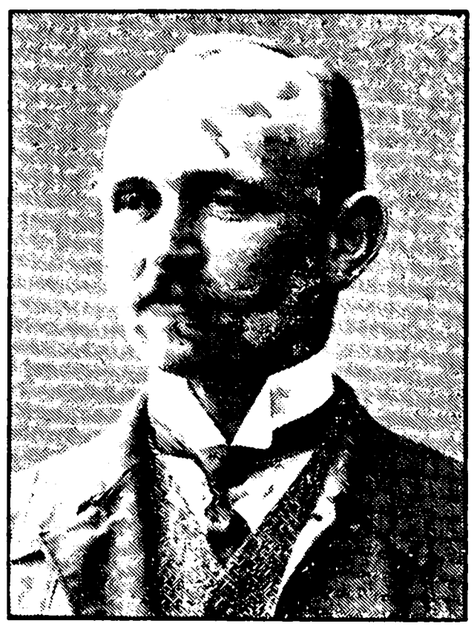
Agnes Graae, f. Topsøe.

Inger Graàe.

Dagmar Graae, f. Borgen.

Inspektør Vilhelm Graae.

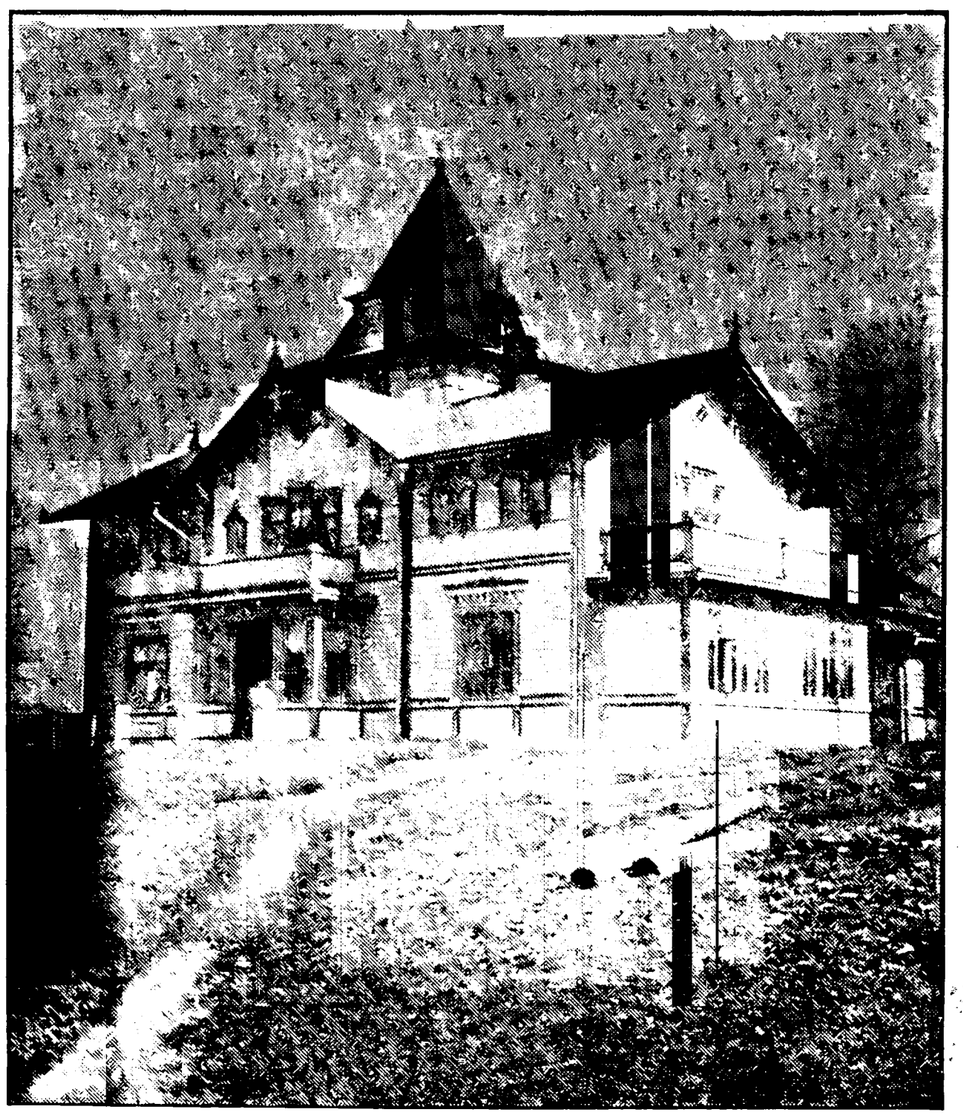
Asta Graae.

Regimentsdyrlæge Valdemar Graae.

Christine Graae, f. Hansen.

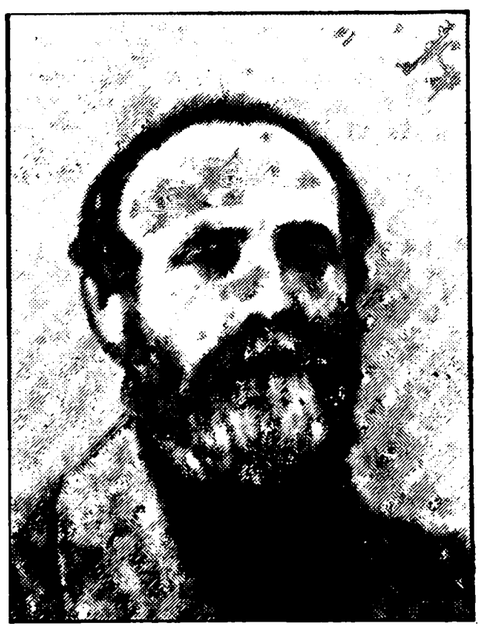
Nordsjögaard.

Ingeniør Svend Graae.

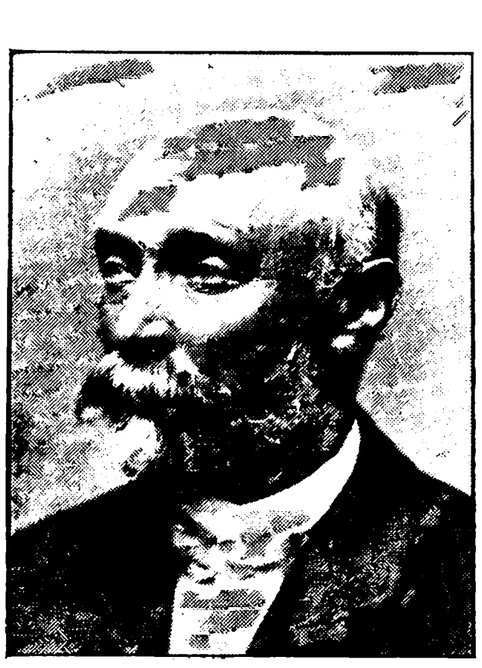
Ingrid Graae, f. Tallqvist.

Proprietær Gertrudus Graae.

Marie Graae f. Magaard.

Ingeniør Niels Graae.

Nancy Graae f. Hollingworth.

Florence Graae.

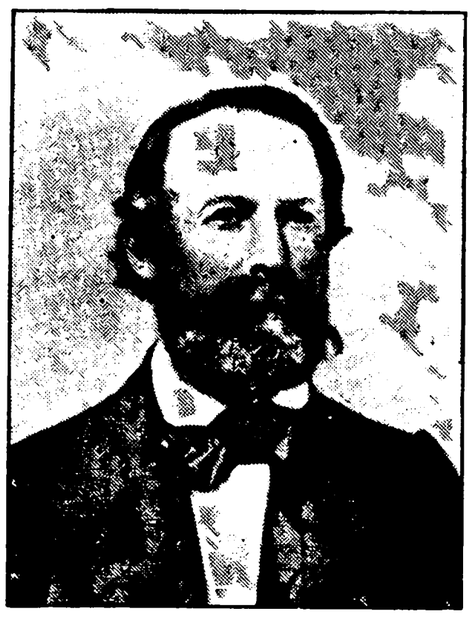
Ingeniør Frederick Carl Graae.

Lena Graae, f. Heal.

Hilda Graae.

Legatstifteren,
Forpagter Frederik Graae.

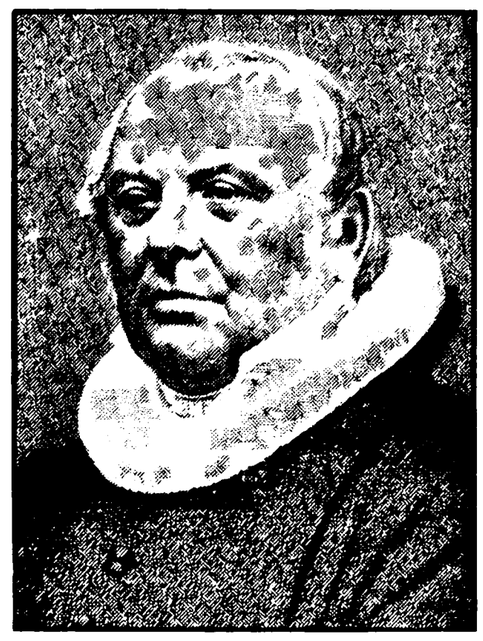
Lorentze Graae, f. Brandt.

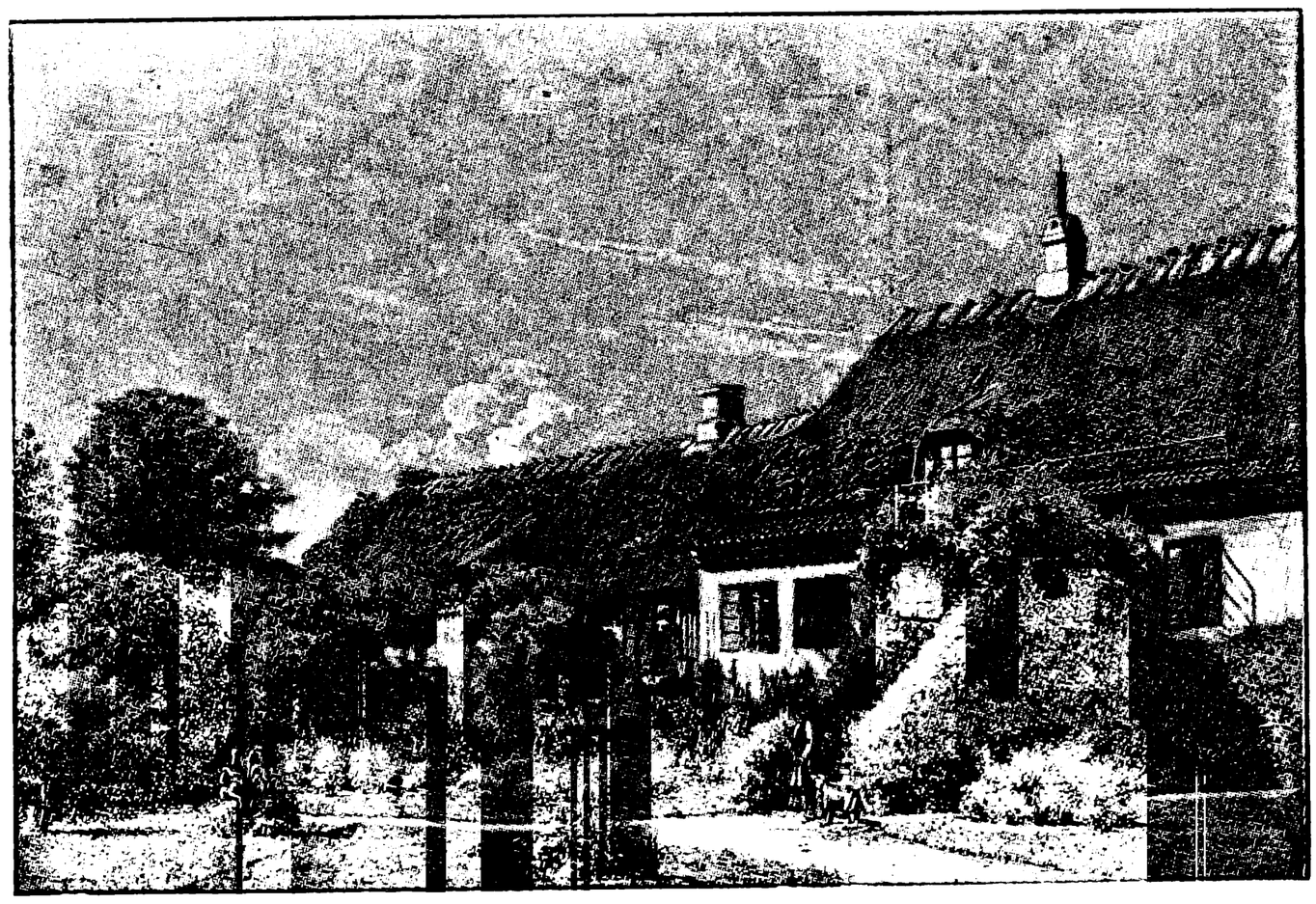
Sognepræst Christen Graae.
Ridder af Dannebrog.

Marie Graae, f. Andersen.

Provst Christian Graae,
Ridder af Dannebrog.

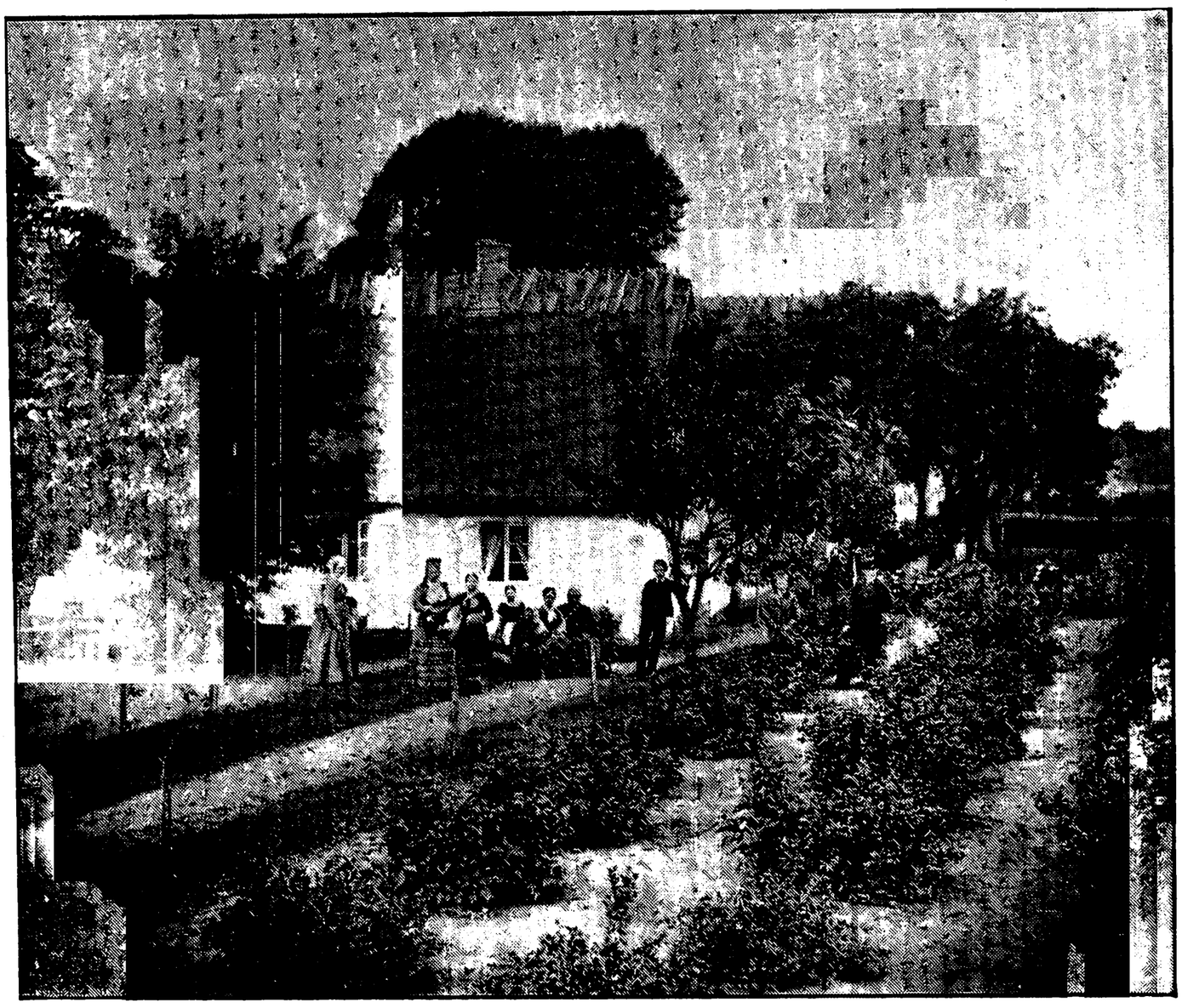
Præstegaarden i Tranekjær.

Christiane Graae, f. Petersen.

Proprietær Christian Graae.

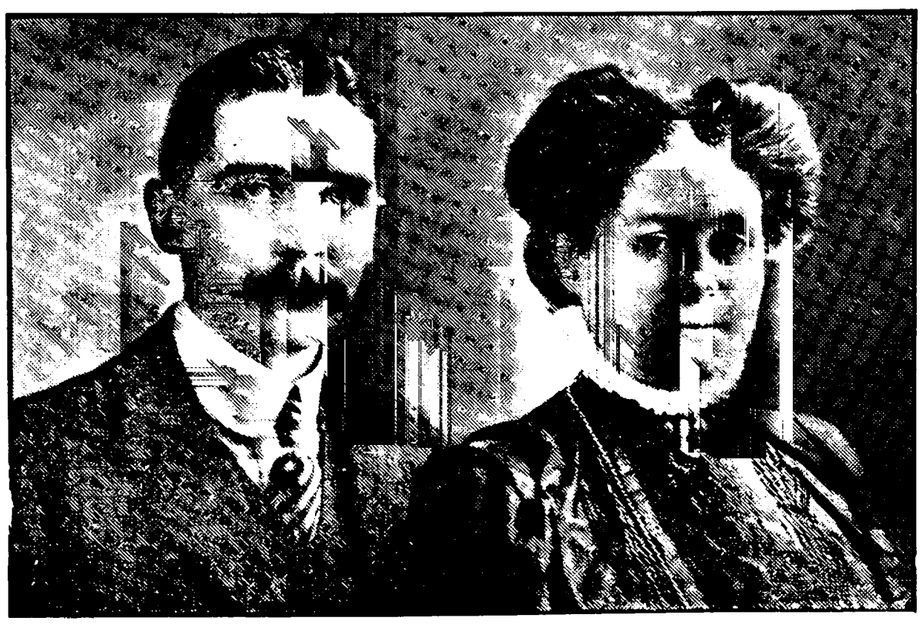
Nellerupgaard.

Birgitte Graae, f. Mentz.

Vognmand Christian Graae.

Underdirektør Fritz Graae og Gerda Graae, f. Selchau-Hansen.

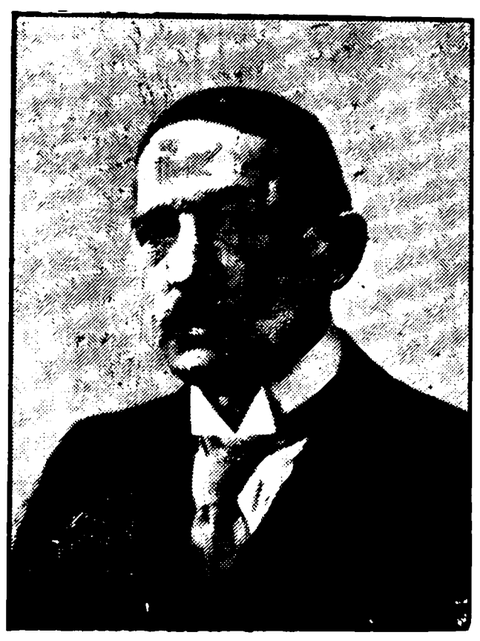
Marie Graae.

Grosserer Gustav Graae.

Direktør Valdemar Graae.

Trafikinspektør Johannes Graae.

Margrethe Graae, f. Skow.

Frederikke Dragsted, f. Graae.

Oberstløjtnant Frederik Graae,
Ridder af Dannebrog.

Henriette Graae, f. Madsen.

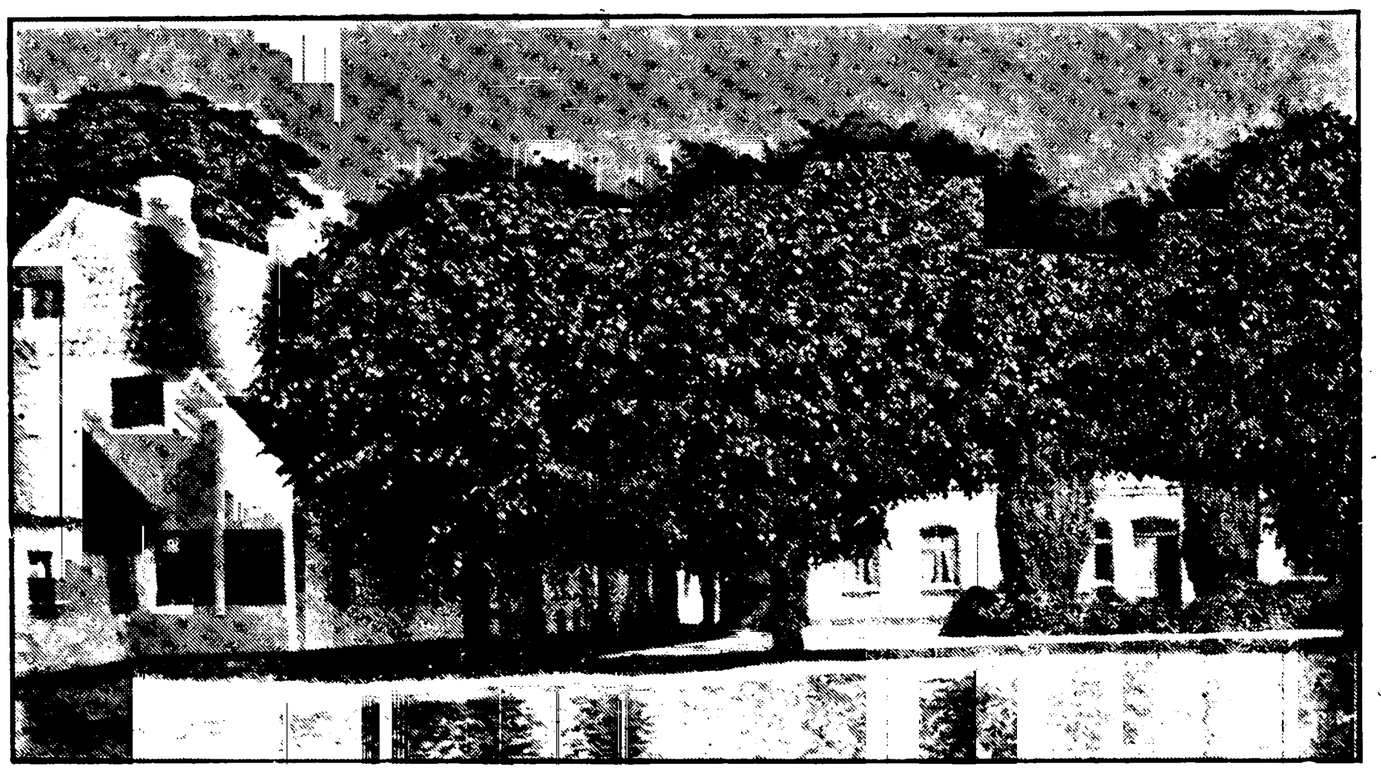
Cathrine Keller, f. Graae.

Professor Johan Keller, Ridder af Dannebrog.

Frederikke Sarauv, f. Graae.

Hovedgaarden Skovsbo.

Constance Pilegaard, f. Graae. Legatstifterinde.

Godsejer, Løjtnant Julius Pilegaard.

Emilie Graae, f. Jochimsen.

Kontorchef Peter Graae.

Voxtrupgaard.

Inspektør Gustav Graae.

Johanne Graae, f. Hastrup.

Ekspeditionssekretær
Frederik Graae.

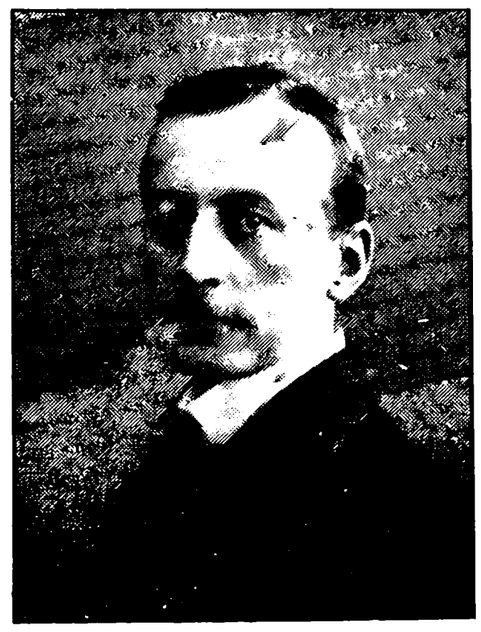
Christiane Graae.
f. Winkel.

Gustav Adolph, Christen, Elisabeth og Irene Graae.

Sigrid Graae, f. Køhler.

Direktør Julius Graae.

Jutta, Constantin og Kirsten Graae.

Sigrid Graae,
f. Alme.

Højesteretssagfører
Gustav Graae.

Merete og Gaëta Graae.

Ebbe og Johan Erling Graae.

Elisa Graae, f. Saenger.

Bankassistent Carl Graae.

Anna Marie Graae.

Fuldmægtig Erik Graae.

Elna Graae, f. Andersen.

Jørga Graae.

Ebba Winkel, f. Graae og
Ingeniør Petrus Winkel.

Sognepræst Frederik Graae,
Ridder af Dannebrog.

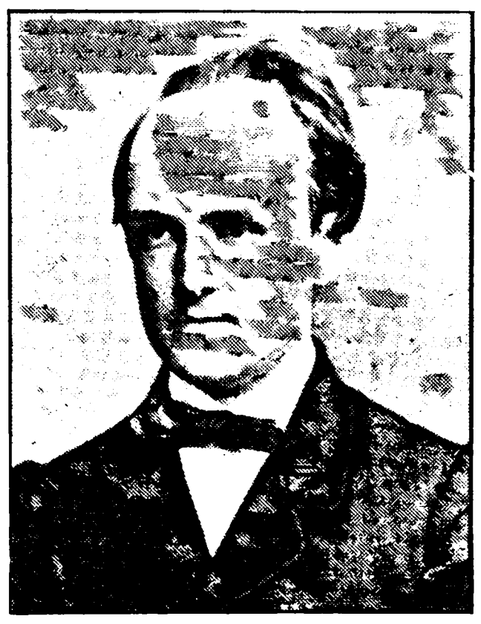
Eline Graae, f. Carstensen.

Dorothea Graae, f. Suhr.

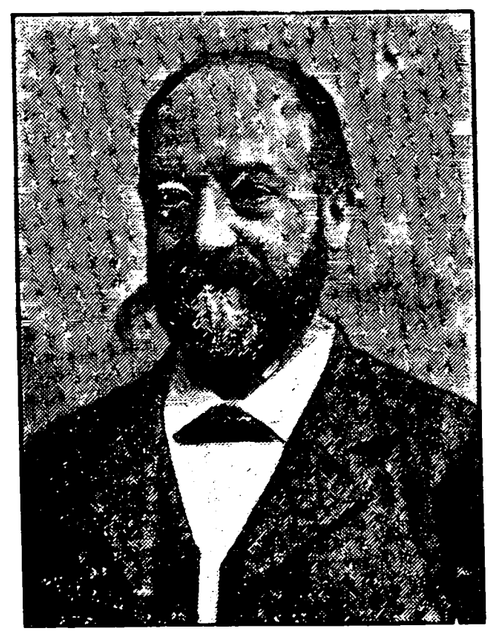
Dorothea Brammer, f. Graae.

Bankbestyrer J. D. Brammer.

Lorentze Andresen, f. Graae.

Overretssagfører H. T. Andresen.

Cand. jur. Thomas Graae.

Thyra Graae.

Ingeborg Bay, f. Graae.

Dampmøller M. U. Bay.

Overretssagfører Fr. Graae.

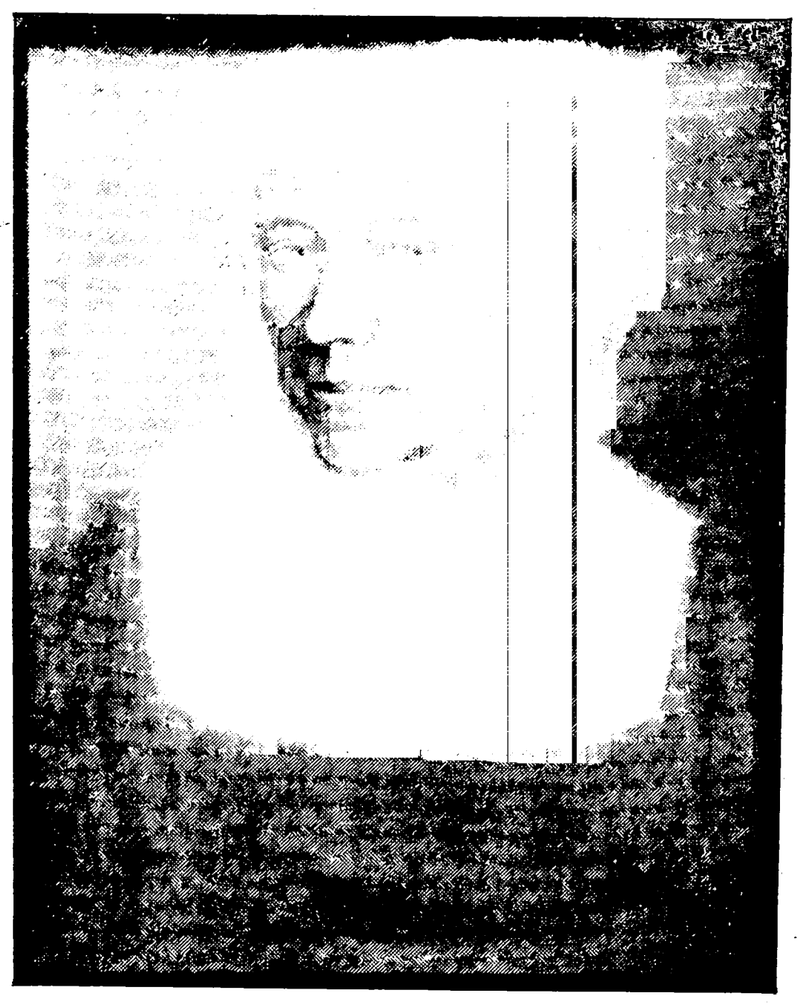
Mathilde Graae, f. Wennerberg.

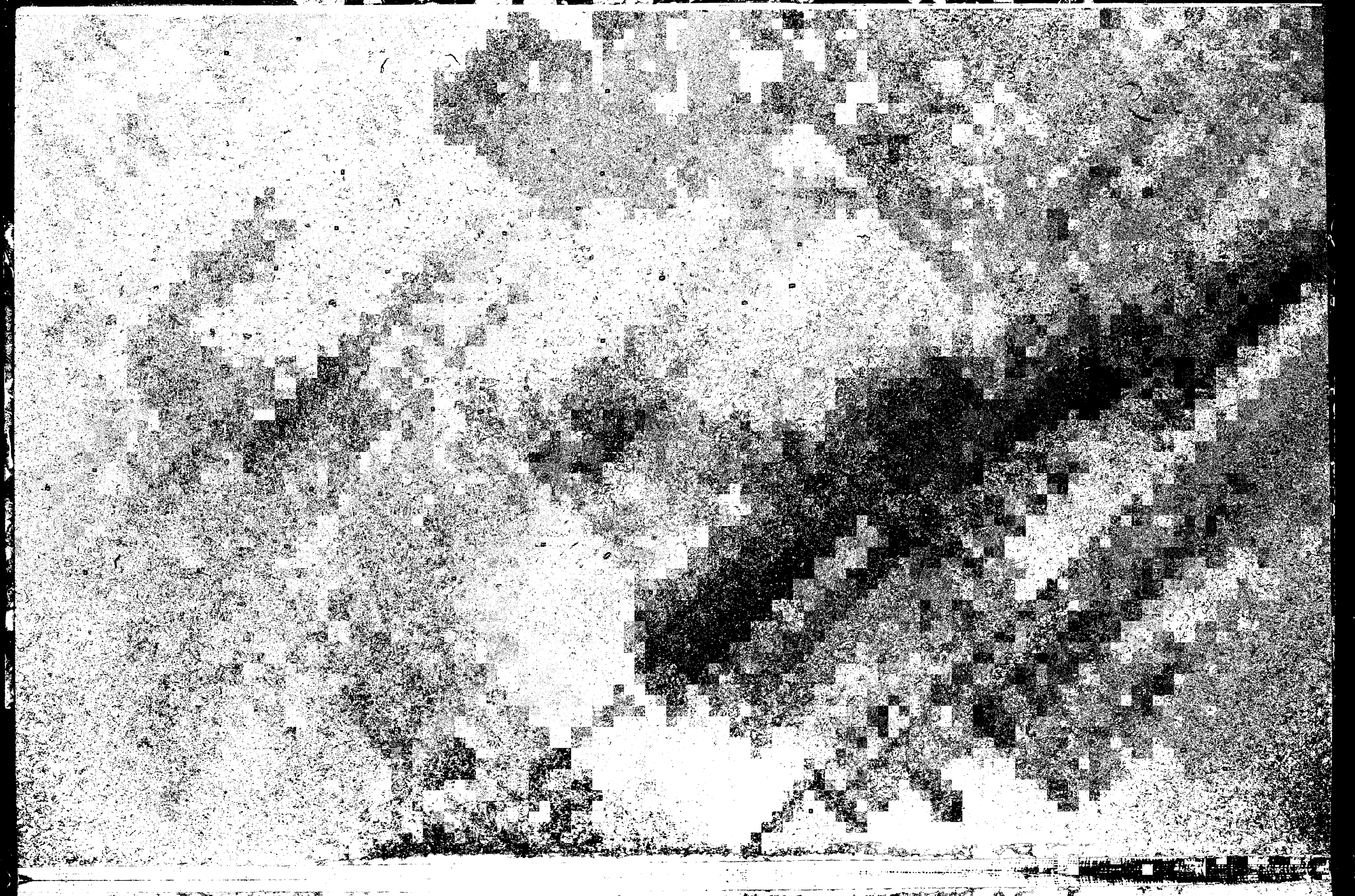
Fritse Graae.

Købmand Lars Graae.

Kirstine Graae, f. Clemmensen.

J. V. RODES
E:TFLG
J. SKRÆM

